

Xuua

Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Xuua rá xädi ra Jesús, ne xin rá 'bäiui a

Nu'a ra Cristo t'ëmbi ram Hma

1 Nu'a ra Cristo tengu'bu ram hma nguetho di jajü ga pãhmbü Ojã a. Ne ya xmi 'bu 'bu hin te mí ja ra ximhäi, ne i 'bühmi Ojã a, ne nu'a Ojã a. ²Ne gue'a mí 'bühmi Ojã 'bu rá mbüdi thoho. ³Gätho bi 'yøt'e 'be'a i ja. Nu'bu hin xtã 'yøt'a, hin te di ja 'bu. ⁴I jase rá te, ne gue'a ní ja yú te u yu ja'i, ngue di 'yomfënip yú mbüi u. ⁵Janangue'a nu'a tengu ran nequi di yorpü ja ra 'bexui. Pe nu'a ra 'bexui hin da zã di huë't'a ran nequi.

⁶Nu Ojã bi huahna n'da ran 'yohü gue'a ra Xuua Nxixyã a. ⁷Nu'a ra Xuua Nxixyã bi thahni da ma nangue'a ran nequi majuañi, ndepe gätho da 'yëc'yëi ran nequi yu ja'i, nangue'a bi man'a ra Xuua. ⁸Pe nu'a ra Xuua Nxixyã hinga gue'a ran nequi a, pe bi ma nangue'a ran nequi. ⁹Nu'a ran nequi majuañi, bá çcua ja ra ximhäi, ndepe gätho din ja ran nequi yú mbüi yu ja'i.

¹⁰Nu'a ran nequi majuañi bi 'yøt' ra ximhäi, ne bim 'bæcua, pe nu yu ja'i ua ja ra ximhäi him bi bãdi gue

gue'a. ¹¹Í zøcua dí 'bühmbe ngue ma mengugähe a. Pe xun ngu u him bi 'yømanho a. ¹²Pe gätho to'o bi zim bu mbo yú mbüi a ra Cristo, ne bi 'yëc'yëi gue yú yante a, gue'a í zã bi xand mahøn'a Ojã u ngue bi 'yøt'e yú t'ühni zehë u. ¹³Pe nu'bu bi xand mahøn'a Ojã n'da, hinguin ja tengu'bu xam 'bu a n'da ra 'uere, ngue bi ndese yu ja'i ne nangue yú ja'i zehë, pe bim 'büi mahøn'a nangue Ojã.

¹⁴Ne nu'a tengu'bu ram hma bin ja'i a, ne mí 'bühmbe a. Ne dá nuhe rá nuixte nguetho rá 'dats'ünt'u Ojã a, hin hapü i se a rá mate, ne gätho majuañi bi ma. ¹⁵Nu'a ra Xuua Nxixyã bim pøngahyã nangue'a. Ne ts'edi bi ma bi 'yëna:

—Nuna guehna dá mangã 'bu má xi ahü, m'bejua ba ëhe, pe man'da nuixte xinda guecã, nguetho ya xmi 'bu 'bu rá mbüdi thoho, ne hin'na gã, mí ëngã, bi 'yën'a ra Xuua Nxixyã.

¹⁶Ne gätho gahü dyu 'yëc'yëihü, dá hamhbü rá mate xun ndoho, ne thocua thoho di 'dajü man'da rá mate. ¹⁷Nu ra Moisés bi xängahü

yún t'ɛdi Oja. Pe nu ra Jesucristo bi 'dajá rá mate ngue majuañi dí zingdahú Oja a. ¹⁸Njo'o n'da ra ja'i da zä da nu Oja ngue xtám base, hinda hont'a rá 'dats'unt'u dim paşeu i a rá Ta, ne gue'a bi jajü dá paħmbü a.

Ra Xuua Nxixya bi ma to'o a

¹⁹Nu'u ma ngurpihe dyu judíohe dyu israelhe ngue mí 'bupü ja ra daħnini Jerusalén, bi mba ü 'da yu mbäjä ne'u 'da yúm fäts'ihü, bi zøm bü 'buh ra Xuua Nxixya da 'yänni to'o a. ²⁰Ne nu'a bin juanni, him bin cöni, ne bi 'yena:

—Hinga guecä dra Cristo gue xü huand Oja, bi 'yén'a.

²¹Ne bi t'änni mahøn'a:

—To'o e, ha gue'e gra Elías.

—Hin'na, hinga guecä, bi 'yén'a.

—Ha gue'e gra pøngahya bi man ra Moisés gue ba ɛhe.

Ne bi dañi:

—Hin'na, bi 'yenthö.

²²Ne bi t'änni mahøn'a:

—To'o e. Xije. Nu'bü gui xije ne da zä ga xihmbe ü bá pøngähe büya.

²³Ne bi da'a ra Xuua Nxixya büya:

—Nugä guecä bi man ra pøngahya Isaías 'bü mi ma: “Dim 'bü a n'da dim 'bäpü ma'ueni ra hnini, ne ts'edi da ma di hoc yú mbüi yu ja'i gue da 'yømanho ra Hmu 'bü bi zøhø,” bi 'yén'a ra Isaías, bi 'yén'a ra Xuua Nxixya.

²⁴Ne nu'u bi zøm bü, yúm 'behni yu fariseo ü. ²⁵Ne bi t'emp'a ra Xuua:

—Hanja gní 'yøt' ran xixya 'bü hinga gue'e grá Cristo, xínga gue'e grá Elías, xínga gue'e man'da ra pøngahya bi man ra Moisés.

²⁶Nu'a ra Xuua büya bi dañ'u, bi 'yena:

—Nugä, ra dehe thoho ná xixyaba yu ja'i, pegue i 'bä inde n'da ran 'yohü ua dí 'bähmbü, ngue hin gui paħmbü 'be'a di 'yét'ui a. ²⁷Nuna guehna dá mangä ngue m'bejua di dümp' rá 'befi, pe man'da nuixte xinda guecä, janangue'a hin dí sücä tengu a, bi 'yén'a ra Xuua Nxixya.

²⁸Ne guehya gätho yün t'änni bi hmam bü ja ra xequi Betábara, n'danguadi ra dañthe Jordán, guepü bi 'yøt' ran xixya ra Xuua.

Tengu ra t'ude'yo ra Cristo

²⁹Nu'bü mi hyats'i, nu ra Xuua Nxixya bi nu ba epü ra Jesús, ne bi 'yemp'u mí 'bähmbü bü:

—Dami hyanthü ya, tengu'bü ra t'ude'yo, nguetho bi zänba Oja dim 'bøts'e zehe, gue di hocpa yú ts'oqui yu ja'i 'bücua ja ra ximhäi.

³⁰Nunü guehnu mí m' mangä nü 'bü má ɛngä: “Ba ɛ a n'da ran 'yohü m'bejua, nu'a man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmi 'bü 'bü rá mbüdi thoho, ne hin'nagä.” ³¹Ne nugä him mí paçä to'o a t'embü ra Cristo. Pe bi siqui ga xixya ahü nangue ra dehe, ngue gui paħmbü to'o a ni yantehü, ma mi israel ahü, bi 'yena.

³²Ne bi ma majuañi ra Xuua Nxixya, bi 'yena:

—Dá nugä rá Hogandähi Oja bá çah mahçts'i, tengu n'da ra t'azü, ne bi gohmi ra Jesús 'bü má ørpa ran xixya. ³³Ja dá paçä büya ngue gue'a. Nguetho nu Oja ngue bi xiqui ga øt' ran xixya nangue ra dehe, ne bi xiqui: “Nu'bü guin nu ma Hogandähi da gañ ne da gohmi

n'da ran 'yohu, gui pađi ngue gue'a di un ma Hogandađi yu ja'i," bi 'yengui. ³⁴Ne gue'a dá nugä a buya, janangue dí m mangä: "Guehna rá Ts'unt'u Oja na," dí engä, bi 'y'en'a ra Xuua Nxixya.

Yú mbudi yú xädi ra Jesús

³⁵Xø man'dapa buya mí yo'be mi 'bähmbe ra Xuua Nxixya yú xädigä'be a. ³⁶Nu ra Xuua Nxixya buya bi hyandi ngue 'yo bu ra Jesús, ne bi 'yenc'be:

—Dami nuui ya ra t'ude'yo ngue'a räm 'behni Oja, bi 'yena.

³⁷Nu'bu má ø'be a bi ma, dá ten'be ra Jesús. ³⁸Ne nu'a ra Jesús bin ye 'bu má ten'be ne bi 'yänga'be:

—'Be'a guí hommi, bi 'yenc'be.

Ne dá än'be a:

—Rabí, nde da ma, xänbate i, hapu guí 'bui.

³⁹Ne bi xic'be ra Jesús:

—Ga mbähä gua nuui bu dí 'bucä.

Dá mbähmbe buya ne dá nu'be hapu mi 'bui. Ne man'da ora däm 'bu'be bu 'bu má sømhbe bu, nguetho mbe goho nde 'bu má sømhbe bu.

⁴⁰Ne nu'a man'da gue min 'yohe 'bu mi xic'be ra Xuua Nxixya ga ten'be ra Jesús, ra Andrés a, rán 'yohu ra Simón Pedro. ⁴¹Nuna ra Andrés 'bex bi mba bá xi a rán 'yohu.

—Ya dá òm'be ra Mesías, bi 'yena. Nu'a nde da ma rá Thahni Oja a, ngue gue'a ra Cristo a.

⁴²Ne nu ra Andrés buya, bi zix'a ra Simón guepu bí 'bä a ra Jesús. Ne nu ra Jesús 'bu min nu, bi 'yembi:

—Nu'i gra Simón rá ts'unt'u i ra Jonás. Nuya ga xi a man'da ni thuhu ga hut'a ra Cefas, n'dat'a ra Pedro gue nde da ma, ra do.

Ra Jesús bi zon'na ra Felipe ne ra Natanael

⁴³Xø man'dapa mahøn'a buya bi ben a ra Jesús da mba bu ra häi Galilea. Ne nu'bu má mbähmbe bin òm'mi ra Felipe.

—Dami tengui, bi 'yemp'a.

⁴⁴Nuna ra Felipe ra mengu bu Betsaida, ne ra Andrés, ne ra Pedro.

⁴⁵Ne nu'bu mi mba ra Felipe ne bi òm'a ra Natanael, bi 'yembi:

—Ya dá òngähe a gue mi hmam bu ja rá søcuä ra Moisés, nepu ja yú søcuä yú pøngahya Oja mi hma, ne gue'a ra Jesús ra mengu Nazaret, rá ts'unt'u ra José, bi 'y'en'a.

⁴⁶Nu ra Natanael buya bi 'yena:

—Hague dán zä di nequi n'da ra hocja'i bu Nazaret.

Nu ra Felipe buya bi 'yemp'a:

—Ga mbe gua nuse.

⁴⁷Ne nu'bu min nu ra Jesús gue ba epu ra Natanael, bi 'yenje bu mi 'bähmbe:

—Dami nuhu nu ran 'yohu ba ghnu ya, gue rán säui njuantho da t'embi ra israel, nguetho hingui yoho rán 'yomfëni, bi 'yena.

⁴⁸Bi 'y'en'a ra Natanael buya:

—Hanja guí pađi gue hingui yoho man 'yomfëni gä ne njam'bu gä nugui, bi 'yena.

Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu'bu hin ní zo a ra Felipe, dí pađi 'be'a gnäm bëm 'bu gmi hupu ja ra za, bi 'yemp'a.

⁴⁹Nu ra Natanael buya bi 'yemp'a:

—Ma Hmu i, rá Ts'unt'u i Oja, gue'e bi zän'na Oja gam

hmuts'ut'abi nanguecähe dyu israelhä, dyu judíohu.

⁵⁰Nu'a ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Ha gue'a guí 'yëc'yeigä a dá xi i, gue'bu má xi i: “Dí pädi 'be'a gnám bëm 'bu gmi hupü ja ra za.” Pë man'da nuixte guin nu 'bu m'bejua xinda guehna dá xi i. ⁵¹Nguetho majuani dí xi i, guin nuhä da xoh mahëts'i, ngue guin nuhä yám 'behni Ojä ba çah mahëts'i, ne da zöpü hapü gä dan 'yogä, ne da ndets'e, gue guecä dán ja'ligä ua ja ra ximhäi, bi 'yëñ a ra Jesús.

N'da ran thäti bin ja bu Caná

2 Ne nu'bu mí tho'a nyopa büya bin ja n'da ra dants'ihme 'bu mín thäta n'da ra ts'unt'ü bu Caná ra häi Galilea. Ne bi zöm bu rá mbe ra Jesús, bi mbäx'ü bi hoc ran ts'ihme. ²Ne ra Jesús necähe yú xädigähe bi ts'oncahe bu ja ran ts'ihme. ³Ne nu'bu min theh ra gui'uva dá sihe, bi 'yëñ'a rá mbe ra Jesús:

—Bin the'a ra gui'uva, bi 'yëmp'a ra Jesús.

⁴Bi dā'a ra Jesús büya:

—Ma mbe i, 'be gám bëñse 'be'a ga øt'ä, nguetho hinga na søn ra ora ga øt'a n'da ran t'øt'e nuixte, bi 'yëmp'a rá mbe.

⁵Ne nu'a rá mbe ra Jesús büya bi xi ü yü 'yëhe 'bupü:

—Hønt'a go 'be'a da xi ahü ra Jesús, dami 'yøthü, bi 'yëña.

⁶Ne mí høpü 'dato yü xaro ngue yü do, mbe goho 'däte litro i hät'ü. Nguetho i ja ran t'ëdi ma mi judíohue gue i jatho din xüt'yë. ⁷Ne nu'bu mí zøn ra ora bi man ra Jesús, bi xi ü yü 'yëhe 'bupü:

—Dami yus'hü yü xaro nangue ra dehe.

—Ne bi yus' püya. ⁸Ne bi 'yëmbi mahøn'a:

—Dami 'yä i ts'ü ra dehe ne gui un'na ra ngurpa 'yëhe, bi 'yëña.

Ne bi un büya. ⁹Ne nu'bu mí zä a ra ngurpa 'yëhe gue xín gui'uva a ra dehe, bi zä mancühi. Pë him bi bädi hapü bi nequi, pë nu yü 'yëhe gue bi 'yä a ra dehe mi pä ü. Janangue'a nu ra ngurpa 'yëhe bi ma bá ts'i a ra ts'unt'ü da 'yänni nangue ra gui'uva, gue nu'a ra ts'unt'ü go din thäti. ¹⁰Ne bi t'ëmp'a:

—Pë hanja 'be bin niyá ü yü ja'i, gä un'na ra gui'uva xün cühi, ne hinga gue'a zäi øt' yü ja'i a. Pë zäi rá mbädi thoho di un a xün cühi bu ja n'da ran ts'ihme, ne nu'bu bin niyá yü ja'i din t'un'na hin ε ho, bi 'yëñ'a ra ngurpa 'yëhe. Ne xinga gue'a mí pä a.

¹¹Ne guehna rá mbädi ran t'øt'e nuixte bi 'yøt' ra Jesús bu Caná ra häi Galilea, gue bi 'yuh rá ts'ëdi. Ne man'da dá ëc'yëihe büya yú xädigähe a.

¹²M'bejua büya dá mbähmbe ra Jesús bu ra hnini Capernaum, ne rá mbe ne yün 'yohü. Pë hinga nya'a däm 'buhmbe bu.

Ra Jesús bi mbaxt'a ra danija

¹³Dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén 'bu ma guepü da dät' ra pa mahøn'a ran dābaxjua gue 'bu mi hyo ra t'üde'yo bu Egipto mam bombøtahe. ¹⁴Ne nu'bu mí yurpü mbo má mbä't'i ra danija, bi nu ngue 'bupü yü mbändani ne yü mbäde'yo ne yü mbäts'äha mim pä bu. Ne mí 'bupü ü yüm pämbeti

øt' yú 'befi bu. ¹⁵Ne bi 'yøt'a n'da ram fei gue ra xähi gue í dex'u yu mbä. Ne gätho bi hyøn a thi yu mbä ne yün dani ne yú de'yo. Ne bi 'uønba yú mbeti yum pämbeti, bi ndønba yú mexa. ¹⁶Ne bi t'ëmp'u yu mbäts'äha:

—Ní mbähä, dami six ni dojahü. Hingui sä gui 'yøthü ra nguntäi ua rá ngu ma Ta, bi 'yøn'a ra Jesús.

¹⁷Ne 'bex dá bëmhbē a mán t'øt'i ja rá t'ohni Ojä: “Éna da guah ma mbüi nanguē ra dumbüi 'bü má nu a ni ngu, nguetho emme dín ndepe xtán hotho bü,” bi 'yemp a rá Ta ra Cristo, bi 'yøn rá t'ohni.

¹⁸Nu'u ma ngürpihe dyu judíohe bi 'yän büya, ne bi 'yëmbi:

—'Be'a ní hmēpya gui 'yurcahe ya, n'dahma da zä ga pähmbe 'bü i ja nin t'ëdi gui 'yøt'a gá 'yøt' ya, gue gä hyøn a thi yu mbä, bi 'yøn'u.

¹⁹Nu ra Jesús bi dät'u:

—Ga xi ahü ra hmēpya gá 'yäjü. Nu'bü gui xothü ra nijä ua, ne hyupa thoho dá høh mahøn'a, bi 'yemp'u.

²⁰Bi 'yøn'u ma ngürpihe büya:

—Pē yote ma 'dato njeya án guahna ra nijä, ne guí éna, nhyupa thoho gdí hyøh mahøn'a, bi 'yøn'u.

²¹Pē nu'a ra nijä bi man a ra Jesús, bi ma nanguē rá ngøc'yēi zehē.

²²Nu'bü mí zøn ra ora bi du ne bi dämbeñi, 'bexgue dá bëmhbē 'be'a xí man'a, ne man'da dá pähmbe majuqani a bi man rá t'ohni Ojä ne yüm hman ra Jesús.

Gätho i päse ra Jesús

²³Ne nu'bü mám 'bühmbe bü Jerusalén, gue'u yu pa ran dābaxjua, xün ngu éna bi 'yēc'yēi

ra Jesús 'bü mín nu yün t'øt'e nuixte bi 'yørpü. ²⁴Pē nu'a ra Jesús hinga gätho bi xi u 'be'a mím bēni, nguetho bi bādi 'be'a di ja yú mbüi gätho yu jā'i, bi bādi hin da 'yømanho u. ²⁵Ne hinga hnehi tho da sih ra Jesús 'be'a im bēn yu jā'i nguetho ya i pä a ra Jesús 'be'a di ja yú mbüi.

Bin yäui ra Jesús a ra Nicodemo

3 Mí 'bü a n'da ran 'yohü, n'da ra fariseo, gue'u min éhya da 'yøt' yün t'ëdi Ojä, í Nicodemo a. Nu'a n'da rá ngürpi ma mijudíohe. ²N'da ra xui bi zøm bü 'büh ra Jesús, ne bi 'yëmbi:

—Xänbate i, dí pähmbe Ojä bi zän'ni i gui xängahe, nguetho hin xtán zä xquí 'yøt' yün t'øt'e nuixte 'bü hin di zē a Ojä, bi 'yēna.

³Nu ra Jesús bi dādi, bi 'yemp'a:

—Majuqani dí xi a i, nu'a hin dim 'büi ma'da'yo, hin da zä da yürpü di manda Ojä, bi 'yëmbi.

⁴Nu ra Nicodemo bi 'yem büya:

—Hague dán zä dim 'büi ma'da'yo n'da gue'bü xün dāc'yēi n'da. Ha da zä da yüt' mahøn'a bü ja rá mbüi rá mbe ne dim 'büi mahøn'a.

⁵Nu'a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Majuqani dí xi a i, gue nu'a to'o him bim 'büi ma'da'yo nanguē ra dehe ne rá Hogandähi Ojä, hin da zä da yürpü di manda Ojä.

⁶Nguetho nu'bü din xänd yu jā'i, xø yu jā'itho yú t'ühni, pē nu'u di xänd rá Hogandähi Ojä, gue'u i ja rá te Ojä bü ja yú mbüi u. ⁷Jananguē'a o gadi hyonya thoho a dí xi a i, jatho gam 'büi ma'da'yo. ⁸Ne tengu ran dāhi i 'yo hønbü go hapü in nde, ne guí øde di hī, pē hin guí pädi hapü

ní 'yɛɛe o hapu ní mba. Njabu i øt' rá Hogandahi Oja 'bu bi xand mahøn'a n'da, hingam 'batho ha bin ja 'bu mí un ra 'da'yote, pe mfaði ngue i ja a, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁹—Hín dí paði 'be'a nam bøn a guí man ya, bi 'yɛn'a ra Nicodemo.

¹⁰Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'i grá xänbate, zaí guí xänba räm Hman Oja u ma mi israelhu, hanja hin guí paði 'be'a dí xi a i. ¹¹Majuani dí xi i, dí m mangä a dí paçä, ne dí m ma majuani 'be'a xtá nugä, pe hin guí hamhbu mam hmangä. ¹²Dá xi'a rá 'befi Oja i øt' ua ja ra ximhäi, pe hin gá 'yɛc'yei. Pe dami 'yɛc'yei a, janangue'a da zä ga xi i 'be'a rán 'yomfɛni Oja, ngue 'bɛpu ní nequi rá 'befi i øt' ua.

¹³Ne høngdä da zä ga mangä ua a, nguetho drá mengugä bu mahɛts'i ne bá ɛcä bu, guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Ne njo'o man'da ra ja'i ngue bi yut mahɛts'i ne bá pengui ngue da mangua 'be'a øt' Oja. ¹⁴Ne tengu thoho bi 'yøt' ra Moisés, gue bi cuarpu magats'i n'da ra pozu nt'øt'e ra t'ɛgui, nu'bu mín 'yo bu ja ra uhäi, ngutho jatho din jacä din cuarcä magats'i, guecä gue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ¹⁵Ne nu'bu bin jacä tengu a, ne hønt'a go to'o da 'yɛc'yei 'be'a dá tugä bu, hin da nu ran unbi mazai, pegue din ja ra 'da'yote mazai a, bi 'yɛn a ra Jesús, bi 'yɛmp'a ra Nicodemo.

Oja di huɛc'u 'bucua ja ra ximhäi

¹⁶Nguetho ɛmme di huɛgahu Oja gue dí 'buhmbu ua ja ra ximhäi. Janangue'a bi 'daju rá 'dats'unt'u ngue ma yantehu, n'damhma hin da nu ran unbi mazai to'o gätho

di dáp rá mbui a, pegue din t'un ra 'da'yote mazai. ¹⁷Nguetho in nde Oja da yanju gueju dí 'buhmbu ua ja ra ximhäi, ne hinguin nde di 'daju rá muui ma ts'oquihu, ne gue'a bí mbenhua rá Ts'unt'u ua ja ra ximhäi a.

¹⁸Ne nu'a to'o di dáp rá mbui a rá Ts'unt'u Oja, hin da nu a rá muui yú ts'oqui. Pe nu'a to'o hin di dáp rá mbui a, pe guehma da nu a xí ts'anbi da nu nangue yú ts'oqui, nguetho hingui ɛc'yei a rá 'dats'unt'u Oja. ¹⁹Ne gue'a bí mben Oja ran nequi ua ja ra ximhäi, gue ní nequi 'be'a di ho yu ja'i. Nu'u to di ho ra 'bexui hingui søm bu ja ran nequi, nguetho øt' ran ts'o. Mfaði xun ho din unba u. ²⁰Nguetho gätho u i øt' ran ts'o hin di ho ran nequi, ne hingui søm bu ja ran nequi, ngue i su hin da hnumanhu 'be'a øt'u. ²¹Pe nu yu ja'i i honi da 'yøt'a ran ho, i pa bu ja ran nequi, n'dahma da hnu gue gue'a Oja di ze u da 'yøt' ran ho.

Nu ra Xuua Nxixya bi ma mahøn'a nangue ra Jesús

²²M'bejua dá mbähmbe ra Jesús dyú xädihe, dá mbähmbe bu ja ra häi Judea, ne däm 'buhmbe bu 'da yu pa ne dá xixyabahe yu ja'i bu. ²³Ne'a ra Xuua Nxixya mí øt' ran xixya bu Enón 'darpu ra xequi Salim, nguetho xun ngu yu mbøthe i pøpu, ²⁴ngue'bu hin ní jot'a fädi ra Xuua Nxixya.

²⁵Bin junthu 'da u yú mijudíohu u yú xädi ra Xuua, gue bi beñi man'da di muui rán xixya i øt'a ra Jesús.

²⁶Bi zøm bu 'bä'a ra Xuua Nxixya u yú xädi buya, ne bi 'yɛmbi:

—Xänbate i, nu'a ran 'yohu gmín 'youi bu 'danguadi ra dāthe Jordán, gue gá xije to'o a, pe nuya i øt' ran xixya, ne gätho yu ja'i i tenni.

²⁷Nu ra Xuua Nxixya buya bi 'yemp'u:

—Guesε Oja bi zänni hangu nangu ra 'befi n'da ngu n'da ngue da zä da 'yøt'a n'da. ²⁸Nu'ehu guí pāhmbu 'be'a gätho dām mangä gue dá xi ahü, hinga guecä drá Cristo, pe nugä bām 'bet'ogä, gue dá xih yu ja'i din sä da den ra Cristo. ²⁹Tengu'bu n'da ra hmute din thäti, da den'na rá ndø. Ne nu'a rá amigo a ran 'yohu bin thäti, i 'bäpu i ø'a i ma, ne di johya gue i ten'na rá ndø a ra hmute. Dín jadä buya, dadín johyagä 'bu dín nu i ten yu ja'i a ra Jesús. ³⁰Nu'a ra Jesús jatho da dāha gue nugä, pe nugä jatho ga 'becä, bi 'yēn a ra Xuua Nxixya.

Bí 'yēh mahęts'i ra Jesús

³¹Nguetho nu'a ra Jesús bá ģh mahęts'i, man'da nuixte a xinda gue u gäthogahu. Pe nuju dām 'buhmbu nangue yu ja'i ua ja ra ximhäi, dyu menguhu ua ja ra ximhäi, ne hinga gätho da zä ga pāhmbu, hønt'a 'be'a da zä da ba'a n'da ua ja ra ximhäi. Pe nu'a bá ģh mahęts'i man'da xun ho ngue gätho mi'da, ³²ne im ma 'be'a bi nu bu ne 'be'a bi 'yørpu. Pe hingui ngu bi hyānba rá m hman a. ³³Nu'a to'o bi hyānba rá m hma, bi bađi majuaņi bi man Oja ngue gue'a rá Ts'unt'u a. ³⁴Nguetho bá penh Oja a, ne guesε Oja i ya 'bu i ya a, nguetho nte di 'beh rá Hogandāhi Oja a. ³⁵Nu'a ra Ta ģmme in numanho rá Ts'unt'u, janangu'e'a bi un ran t'ędi

gätho di manda rá 'befi. ³⁶Nu'a to'o i ģc'yei rá Ts'unt'u Oja ya i ja ra 'da'yote mazai, pe nu'a hingui ģc'yei rá Ts'unt'u Oja, hin da nu ra te pe guexta'a da nu rá cuε Oja mi ja da nu, ne gätho yu pa mazai.

Nu ra Jesús bi 'yāp ra dehe ra xisu bu Samaria

4 Ne nubuya nu yu fariseo bi 'yø a man yu ja'i ngue man'da xun ngu i ten ra Jesús ne man'da xun ngu di xixyaņi, xinda gue'a ra Xuua Nxixya. ²Pe nu ra Jesús him bi 'yøzehe ran xixya, pe høngdähe yú xädigähe dá øthe ran xixya. ³Ne nu'bu mi ba'a ra Jesús 'be'a mi 'yø u yu fariseo, bi bęni da 'uetho, ngue hin da bęn yu fariseo din sühmi ra Xuua. Bi bøm bu ja ra häi Judea buya, ne dá mbähmbe mahøn'a bu ra häi Galilea.

⁴Pe guemhma bá thohmbe bu ja ra häi Samaria. ⁵Ne nu'bu má thohmbe bu, dá sømhbe bu ja ra hnini Sicar, mbe hāntho ra xequi bi un'a ra Jacob, bi un'na ra José rá ts'unt'u. ⁶I jabu n'da ra pozo ra dehe gue bi 'yøt'a ra Jacob maya'bu. Ne gueru bin säya ts'u ra Jesús, nguetho bi yāh ra 'yu. Mbe huxhyadi 'bu má sømhbe bu. ⁷Ne bi zøm bu n'da ra xisu ra mengu Samaria, da ģux ra dehe. Bi 'yēn'a ra Jesús:

—'Daqui ts'u ni dehe, ga sigä ts'u, bi 'yemp'a.

⁸Ne gätho gähe dyu xädigähe xtá sohmbe bu ra Jesús, ne dá cuthe bu ja ra hnini ga tämhbe 'be'a gätho ga sihe.

⁹Nu'a ra xisu bi 'yēna:

—Hanja ģnı zoqui ne guí äc ra dehe, nguetho nu'i grá judıo, ne nugä drá mengu Samaria, bi 'yęmbi.

Ngubũ bi man ra xisu nguetho nu ma mijudíohe hinguin zomanho yũ mengu bũ Samaria. ¹⁰Nu ra Jesús bi 'yẽmbi:

—Nu'bu xquí pã a rá mate Ojã in nde di 'da'i, ne'bu xquí paqui to'ogui gue dí ã'a ra dehe, xquí 'yãc ra dehe di un ra te, ne nugã xcã 'da'a 'bũ, bi 'yẽna.

¹¹Ne nu ra xisu bi 'yẽna:

—Nu'i grãn 'yohũ, hin'yũ nin juxthe, ne xũn hẽ ua po na ra dehe. Hapũ ja a ra dehe di un ra te guím ma. ¹²Pe nu mam bombõtahũ ra Jacob bi zi ra dehe i po ua ne Ʃ gãtho yú t'ũhni ne yũn dani. Ne bi zogahe ra pozo ja ua. Ha man'da ja ni ts'edi ngue guí ẽna man'da xũn ho ra dehe gui 'daje, bi 'yẽn'a ra xisu.

¹³Ne nu ra Jesús bi dãt'a bũa:

—Hønt'a go to'o i sithe ua, gue'a nám 'bũ Ʃ yũ pa ja bũa, pẽ i tuthe mahøn'a. ¹⁴Pe hønt'a go to'o da zi ra dehe dadí ungã, njãm'bũ din tuthe mahøn'a, pẽ din ja tengu n'da ra mbøthe bũ mbo rá mbũi njãm'bũ din thegue, ne gue'a nám 'bũh mazãi n'da a, bi 'yẽna.

¹⁵Nu'a ra xisu bi 'yẽmbi:

—Grãn 'yohũ, 'daqui ts'ũ ra dehe guím ma gue hin dan tuthe mahøn'a, ne hin gua ẽcã mahøn'a ua ja ra pozo ga jux ra dehe bũa.

¹⁶Nu'a ra Jesús bi dãt'a:

—Grã xisu, ní mba bá si a ni ndø.

¹⁷Nu'a ra xisu bi dãt'a:

—Njo'o ma ndø, bi 'yẽntho.

Nu'a ra Jesús bi 'yẽmp'a:

—Majuãni guím ma, njo'o ni ndø.

¹⁸Nguetho ya hin guí 'bũhmi 'da Ʃ cõt'a yũn 'yohũ xcãn thãthũ, pẽ nu'a guí 'bũhmi ya hin ni ndøse a.

Janangue'a majuãni njo'o ni ndø, bi 'yẽn'a ra Jesús.

¹⁹Bi dã'a ra xisu bũa:

—Nu'i grãn 'yohũ, masque grã pøngahyã Ojã. ²⁰Xiqui ts'ũ 'be'a ga øt'ãhe, nguetho nu ma tahe mí thãnde Ojã ua ja ra t'øhø, pẽ nu ahũ gyũ judío ahũ guí ẽmhũ, jatho da mba n'da bũ Jerusalén da dãnde Ojã bũ, bi 'yẽna.

²¹Nu ra Jesús bũa bi 'yẽmp'a:

—Grã xisu, dami 'yẽc'yẽi a ga xi i, ẽ maguepũ da zøn ra pa hinga hønt'ua ja ra t'øhø, xinga hønbũ Jerusalén din thãnde ra Ta. ²²Sã guí ẽna guí thãndehũ Ojã, pẽ hin guí thãndehũ tengu bi zãn zehẽ Ojã ngue din thãnde. Nugãhe dyũ judíohe dí thãndehẽ a bi zãn Ojã nguetho bi zãn Ojã ma t'ẽc'yẽihe, ne'a ra Yãnte bi zãn'na Ojã ra judío a. ²³Pe bi zãn Ojã n'da ra xequi bũ din thãnde, guepũ ja ní mbũi n'da. Ne mi ts'ũtho da zøn ra ora, pẽ ya bi zøni, ngue da dãnde Ojã nangue yú mbũi Ʃ to majuãni da dãnde, ne hin nangue yũn t'øt'e ua ja ra ximhäi. Nguetho nu'a Ojã i honi to'o da dãnde nangue yú mbũi. ²⁴Nguetho hin di nequi Ojã. Janangue'a hønt'a go to'o da dãnde Ojã, jatho da dãnde nangue rá mbũi ne nangue i tẽn'na ram hma majuãni, bi 'yẽn'a ra Jesús.

²⁵Nu'a ra xisu bũa bi 'yẽmbi:

—Dí pãcã ba ẽ a rá Thahni Ojã ngue ra Cristo a. Ne nu'bu bá ẽhe da xãngahũ xũn ho gãtho.

²⁶Nu'a ra Jesús bi 'yẽmbi:

—Guecã drã Cristogã dín zo'a i ya, bi 'yẽmbi.

²⁷Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, ẽ xø dí sømhbe bũ dyũ xädigãhe.

Ne dá hyonya thohohe gue nu ra Jesús mi yaui a ra xisu. Pe xinga n'dagähe gue dá änhde hanja bin yaui o 'be'a bin xifi. ²⁸Nu ra xisu büya 'bex bi zopu rá mbamhmi, ne bi mba bu hnini bi xih yu ja'i:

²⁹—Mbähä ne gua nuhu n'da ran 'yohu bi xicä gätho 'be'a xtá øt'ä. Ha hinga gue'a ra Cristo 'bu, bi 'yemp'u.

³⁰Bi mba yu ja'i büya da zom bu 'bä a ra Jesús. ³¹Pe nu'bu hin ni zom bu yu ja'i, nugähe dá xihmbe ra Jesús:

—Xänbate i, xi'bu gan sihme ya, dá emfe.

³²Pe bi da'a ra Jesús, ne bi 'yenje: —Ja man'da ní niya ma mbuigä, pe hinga ná pähmbu, bi 'yenje.

³³Dán 'yänzehhe: —Ha 'bui to'o bi 'uini, dán 'yemfe büya dyu xädigähe.

³⁴Nu'a ra Jesús bi 'yenje: —Tengu'bu man ts'ihmegä a ngue ga øt'ä rá pähä a bá pengä ne ga juacä rá 'befi a. Ne gue'a man'da ní niya ma mbuigä a. ³⁵Janangue'a gue'a dí xi ahü a ya, nguetho ya ba ghnu yu ja'i. Ne ha guí emhbu di 'beh man goho zana din ja ran sofo. Pe dami hyanthu yu ba ghnu, tengu'bu n'da ra huähi ya xu 'yot'i gue da mba nsoqui, nguetho 'bexque da zä ga cuthu bu di manda Oja yu. ³⁶Ne nu'u to i pa ma cu't'i bu din zam bu hønt'bu go njam'bu. Janangue'a nu'u to da xoqui di johya, ne nu'u to bi duhu ne'u bi xoqui 'da dán johya thoho.

³⁷Nguetho majuani rán theui rá 'befi Oja a bi 'yot'a n'da ra ja'i, “bi zopu rá huähi bi duhu, ne n'dan'yo bi xoqui,” ngue i man yu ja'i. ³⁸Ya

xtá xi ahü gui xoju hapu hin gá tuhmbu, xín gá uafu, pe n'dan'yo bi 'yot' ra 'befi bu, pe guehma gui comhbu 'be'a da da u, bi 'yengähe ra Jesús.

³⁹Ne nu'bu mí mam bu ja ra hnini ra xisu, xun ngu yú menguhü bi 'yec'yei gue ra Cristo a ra Jesús, nguetho bi man'a ra xisu gue xí xi a ra Jesús gätho 'be'a xí 'yot'e.

⁴⁰Nu'bu mí zom bu yu mengu Samaria bu 'bäh ra Jesús, bi 'yen'u: —Dami 'bucua ja ma hninihe, bi t'emp'a ra Jesús.

Ne dán dehe bu nyopa büya. ⁴¹Ne emme man'da xun ngu bi 'yec'yei yu ja'i bu, nangue rá m hmanse ra Jesús. ⁴²Bi t'emp'a ra xisu büya:

—Ya dí ec'yeihe ya, pe hinga hønt'a gá xije ná ec'yeigähe ya, pe ne'a dá øsehe bi man na ra Jesús. Ne dí pähmbe majuani ra Cristo na, rá m pörpate yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi, bi 'yen'u yu ja'i.

Ná mbähmbe Galilea a ra Jesús

⁴³Nu'bu mí gua'a nyopa dá pømhbe bu ra hnini Sicar, dá haxhe ra 'yu mahøn'a ní mba bu Galilea. ⁴⁴Ne bi manse ra Jesús, nubu rá häi zehe n'da ra pøngahya hin da hnumansu bu. ⁴⁵Pe nu'bu má sømhbe bu ra häi Galilea, bi numanho ma menguhe bu. Nguetho xí nu yun t'ot'e nuixte bi 'yot'a ra Jesús bu Jerusalén 'bu mín ja ra dämpeti ran dqbaxjua, ngue ne'u xí mba bu u.

Bi yan rá ts'unt'u rá m fäts'iuu ra ts'ut'abi

⁴⁶Ne dá mbähmbe ra Jesús mahøn'a bu ra hnini Caná ra häi

Galilea, guepu xí päh ra dehe bin gui'uva. Ne mí 'bupä n'da räm fäts'iui ra ts'ut'abi xun u rá ts'unt'u, ne i 'bem bu ja rán oi nubü ja ra hnini Capernaum. ⁴⁷Nu'bu mí 'yøde gue bi zøh mahøn'a bu ra häi Galilea ra Jesús ne i 'bupä ra hnini Caná, ne bá epü 'buh ra Jesús büya, bi 'yørpa ra ts'edi da zixpu Capernaum bu ná 'ben a rá ts'unt'u, da xospi nguetho nde da du a. ⁴⁸Ne bi dā a ra Jesús:

—Pe ha jatho m'bet'o guin nuhü yu hmeppya ne yun t'øt'e nuixte, ja gui 'yęc'yeigahü büya.

⁴⁹Pe man'da i humbi sits'i, ne bi 'yęmbi:

—Pe mbehma ts'u cuø, xøhma da du ma t'uhniğä.

⁵⁰Ne bi dät'a ra Jesús:

—Ní mba bá nu, nguetho hin da du ni t'uhni.

Ne nubüya bi 'yęc'yei a räm hman a ra Jesús, ne bi mba büya. ⁵¹Ne bá thā u 'da yú 'yęhe 'bu mím mba bu 'yu bi xifi:

—Bi zä ni ts'unt'u ya, ęn'u.

⁵²Ne bi 'yänni:

—'Be'a ma ora bi zä.

Ne bi t'ęmbi:

—N'dande mande bi bøn ra pa, bi 'yęn'u.

⁵³Ne 'bex bi ba'a rá ta gue gue'a ra ora mín yaui ra Jesús 'bu mí 'yęmbi da yañ a rá ts'unt'u. Janangue'a nu'a ran 'yohü bi dāp rá mbui ra Jesús büya, ne'u gätho mi'da 'bupä rá ngu.

⁵⁴Guehna bi 'yøt' ra Jesús 'bu mambá penje bu Judea dá sømhbe bu Galilea. Ya ná yondj ra hmeppya bi 'yørpu ja ra häi Galilea.

Bi yañ ran 'yohü bu Betesda

5 M'bejua büya bin ja man'da ra dāmpeti ma mijudíohe. Ne dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén. ²Nubü Jerusalén mí po bu n'da ra mbothe mbe hāntho bu ja rá goxthi yu de'yo, gue ma ndehe dyu judíohe dí ęmfe Betesda. Ne jabu cut'a yu 'døzangu midí mbä'ts'a ra dehe. ³Ne xun ngu i 'bom bu yu mbedi, 'da u yu xädä ne u yu dogua ne u bi ts'a yú ja'i. Ne gätho u i tø'mi di 'yañ ra dehe. ⁴Nguetho ja'bu bí ęh mahęts'i n'da räm 'behni Oja ne i añ ra dehe. Ne nu'bu xun nu di 'yañ ra dehe, ne nu'a rá mbüdi da yupü ja ra dehe din ho a rá mbedi i ja. ⁵Ne mí 'bem bu n'da ran 'yohü, ya ná 'däte ma 'de'ma hyäto njeya madí ts'a rá ja'i, him mi sä din 'yo. ⁶Ne nu'bu min nu a ra Jesús, ne bi bādi nya'a thoho mi hęmbi, bi 'yęmbi:
—Ha guín nde xtán ho i, bi 'yęmp'a.

⁷Bi dät'a ra mbedi:

—Dín ndehma thā, n'yø, pe njongui 'bucua da zixcä nü ja ra dehe. N'dandj ngu n'dandj dí ęna ga cühnü ja ra dehe, 'bex go i 'bet'o u 'da.

⁸Bi 'yęmp'a ra Jesús büya:

—Dami ndants'i jux ni fidi ne gan 'yo, bi 'yęmbi.

⁹Bex bin hoh rá ja'i 'bu mí ndants'i, ne bi gaç rá fidi ne bin 'yo. Ne nu'a gue'a ra pa ran ts'äya a. ¹⁰Nu'u 'da ma mijudíohe bi 'yęmp'a ran 'yohü xín hoh rá ja'i:

—Nuya ra pa ran ts'äya ya, hingui sä gui çax ni fidi, bi t'ęmp'a.

¹¹Bi dā'a ran 'yohü:

—Pe nu'a bi hoga ma ja'i, gue'a bi xiqui nguetho bi 'yengui: “Dami ndants'i gui çax ni fi'di ne gan 'yo,” bi 'yengui, bi 'yên'a mí ts'a rá ja'i.

¹²Ne nu'u 'da ma mijudíohe bi 'yänni:

—To'lo nín 'yohu bi xi i gui çax ni fi'di ne gan 'yo, bi 'yên'a.

¹³Pe nu'a him mi pa'di to'lo xí hocpa rá ja'i, nguetho nu ra Jesús bi yut'inde bu 'yo yu ja'i xun ngu.

¹⁴M'bejua bi mba ra Jesús bu ja ra danija. Ne nu'bu mi dín'a ran 'yohu buya, bi 'yembi:

—Bin ho a ya, nde'bu hin gmi 'yot' mi'da yu ts'oqui. Man'da ts'edi ran unbi guin nu 'bu gui 'yot' mi'da yu ts'oqui, bi 'yembi.

¹⁵Bex bi mba a ran 'yohu buya, da xi u ma mijudíohe xí 'yänni, gue gue'a ra Jesús bi hoqui.

¹⁶Janangue'a bi dáp'u ma ngurpihe dyu judíohe di ucpa ra Jesús, ne im bñi da hyo. Nguetho ên'u: “I ot' rá 'befi a ra pa ran ts'äya.” ¹⁷Pe nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nzai dim peh ma Ta, janangue'a necä jatho dam pecä, bi 'yemp'u.

¹⁸Pe nanguehna bi man ra Jesús, nu'u ma ngurpihe buya man'da bi bñi da hyo, nguetho hinga hont'a bim pefi ra pa ran ts'äya í ucpi, pe ne'a í ma gue gue'a Oja rá Ta, nam bñi 'da i guui Oja.

I ja rá ts'edi rá Ts'unt'u Oja

¹⁹Janangue'a nu ra Jesús bi 'yena:

—Majuani dí xi ahü, nte sä ga øzehägä pe hont'a 'be'a dín nu ot' ma Ta. Ne gätho 'be'a i ot' ma Ta, gue'a dí ot'ä a. ²⁰Nguetho nu ma Ta emme in numanhogui ngue rá Ts'unt'ügä a, ne i urqui 'be'a

gätho i ot'e. Ne da 'yurcä mi'da yun t'ot'e man'da nuixte xinda gue u gán nuhä, ne gui hyonya thohohu. ²¹Nguetho tengu ma Ta i xox'u xun du ne di un ra te mahøn'a, nguthogä, rá Ts'unt'ügä a, dadí un ra te mahøn'a u to'lo gätho dín nde ga unni. ²²Ne nu ma Ta hingui juanbatese, pe bi 'dacä ra ts'edi go dan juanbategä rá Ts'unt'ügä a. ²³Nguetho in nde ma Ta gätho yu ja'i da numansugui gue rá Ts'unt'ügä a, tengutho ma Ta i hnumansu. Nu'bu 'bu a n'da hingui numansugui, xinga gue ma Ta i numansu a, gue gue'a bá pengä.

²⁴Majuani dí xi ahü, nu'a oh mam hmangä ne i ec'yei ma Ta bá pengä, gue'a i ja ra 'da'yote mazai a. Ne hin da nu rá muui rá ts'oqui pe tengutho 'bu xí thambñi bu 'bu u xun du, nguetho ya i ja ra 'da'yote mazai a. ²⁵Majuani dí xi ahü, ya bi zøn ra ora da 'yoh mam hmangä u xun du nangue yú mbui, pegue din t'un ra 'da'yote 'bu da 'yomanho mam hmangä rá Ts'unt'u Ojägä. ²⁶Nguetho tengu ra Ta i jase ra te rá mbui, ne bi 'dacä ra ts'edi din jase ra te ma mbuigä, ne gue'a ra 'da'yote dí un yu ja'i. ²⁷Ne bi 'dac ra ts'edi dan juanbategä, nguetho dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dí pa'di 'be'a i sä n'da. ²⁸O gadi hyonya thohohu a dá xi ahü, nguetho da zøn ra ora gätho yu ja'i xu t'ägü da 'yoh ma nde 'bu dá zohni. ²⁹Ne da bõx'u bi 'yot' ran ho, din ja ra 'da'yote mazai. Ne da bõx'u bi 'yot' ran ts'o, da nu ran unbi mazai.

Di dä majuani nangue ra Jesús

³⁰Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yena:

—Nugä hin te dím mangä nangué man 'yomfɛnise. Pe nu'a i xic ma Ta gue'a dím mangä a. Ne'a 'be'a dí sändä, xun ho a, nguetho him ma pähä zehe dí honi ga øt'ä, pe hønt'a rá pähä ma Ta bá pengä. ³¹Nu'bu høngdä xcä däse majuani gue i ja ma ts'edi, nte di muui a mam hmangä 'bu. ³²Pe ne a ma Ta di dä majuani ngue rá Ts'unt'ugä a, ne dí paçä ngue majuani im ma 'bu im ma nanguecä.

³³Nu ahü gá penhdü 'da da 'yän'na ra Xuua Nxixyá nanguecä. Ne nu'a ra Xuua bi ma majuani a. ³⁴Ne madague'bu hin xtí dä majuani, pe guemhma ja ma ts'edigä. Pe dadí bɛn'nahü a bi man ra Xuua Nxixyá ngue man'da da zä gui 'yɛç'yɛigahü ne gan yamhbü büya. ³⁵Ne tengu ra sibi di hyät'i ne i fät yu zu'uɛ, bin ja bu ra Xuua Nxixyá, gá numanhohü 'da yu pa. ³⁶Ne nu'a ra Xuua Nxixyá bi ma nanguecä. Pe i ja 'be'a gue man'da i udi nanguecä xinda gue'a räm hman ra Xuua, ne gue'a ra 'befi bi 'dacä ma Ta gue ga juacä. Ne gue'a ε xø i uh majuani bá pengä ma Ta. ³⁷Ne'a ma Ta gue'a bá pengä, di dä majuani nanguecä, pe nu'ahü njam'bu gá 'yømanhohü 'bu mín ya, xín gá 'yørpahü ra güenda 'bu mín 'yuse.

³⁸Mfadi hin gá hyamhbü räm hma bu ja ni mbuihü, nguetho nu'bu xquí hyamhbü a, xquí 'yɛç'yɛigahü gue bá pengä a. ³⁹Nu ahü thocpa thoho guidín xähmbü yú søcuá Oja, nguetho guí ɛmhbü gue'a gní tìmhbü ra te mazai a. Pe nu'ü gätho yu søcuá guidín xähmbü gätho im ma nanguecä. ⁴⁰Nu ahü

hin guín nde gui xiju gan yan'na ni tehü, pe hinda hønt'bu gui xiju gan yan ahü din ja ahü ra te mazai 'bu, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁴¹Ne xø bi 'yɛna:

—Pe madague'bu njon da numansugui, pe guexta'rá rá Ts'unt'ugä Oja. ⁴²Pe dí paði hanja hin guí pajü, nguetho hín guín numansuhü Oja nangué ni mbuihü. ⁴³Bá ɛcä nangué rá thuhu ma Ta, pe nu'ehü hin guín numanhojü. Pe nu'bu ba ε a n'da nangué rá thuhu zehe, man'da guín numanhohü a. ⁴⁴Njam'bu da zä gui 'yɛç'yɛigahü, nguetho guí homhbü da numanho ahü yu ja'i, ne hin guí homhbü da numanho ahü Oja ngue hønt'a i 'bui. ⁴⁵Ha guí ɛmhbü guecä ga yap'ahü bu 'büh ma Ta. Pe dí xi ahü gue gue'ü yém hman ra Moisés gue'ü dí nequi i ja ni ts'oquihü ü, pe sä guím bɛmhbü gue'ü dí yan'ahü ü. ⁴⁶Pe nu'bu xquí 'yɛç'yɛihü yüm hma bi 'yo't' ra Moisés, xquí 'yɛç'yɛigahü ya, nguetho bi ma nanguecä. ⁴⁷Pe hin guí ɛç'yɛihü 'be'a bi 'yo't' ra Moisés, janangue'a xín guí ɛç'yɛihü 'be'a dí mangä ya, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu min yähu ma ngurpihe dyu judíohe.

Ra Jesús bi 'uñ ü cut'a mahuñhi

6 Ne nu'bu mí tho i 'da yu pa, m'bejua büya, dá mbähmbe ra Jesús bu 'danguadi ra dadehe Galilea, n'dat'a ra dadehe Tiberias. ²Ne xun ngu yu ja'i bi dengähe nguetho bi nu yan t'øt'e nuixte bi 'yøt'a ra Jesús nangué ü mín zäman'ü. ³Ne dá mbähmbe ra Jesús bu ja n'da ra nyuni, ne dá huhmbe bu. ⁴Ne nu'ü yu pa ü mí ts'utho da

zøn ra pa ga øt'ähe ra dæmpeti ran dæbaxjua, dyu judíohe. ⁵Ne nu'a ra Jesús bin hanní ne bi hyandi xæn ngu yu ja'i ba epu. Nu'a ra Jesús bi 'yemp'a ra Felipe buya:

—'Bepu dí zä ga tämhbu 'be'a da zi yu ba ehnu.

⁶Gue'a bi man ra Jesús nguetho in nde da baði 'be'a dí dät'a a ra Felipe. Pe nu ra Jesús mí paše 'be'a da 'yøzehe. ⁷Ne bi dät'a ra Felipe:

—Pe hin dí gua'u yu mahuahi tho dá tämhbu a da zi yu ba ehnu 'bu dí ja, madague'bu zu ts'utho din t'unni n'da ngu n'da, bi 'yena.

^{8,9}Ne nubuya nu'a man'da ma mixädihe ra Andrés, rán 'yohu ra Simón Pedro, bi xi a ra Jesús:

—'Bucua n'da ra ts'unt'u i ha zu ts'u rán zedi, gue cut'a yu hme ra cebada, ne yoho yu t'uhua. Pe hin dí gua'u yu ja'i nguetho xæn ngu u, bi 'yæn'a ra Andrés.

¹⁰Ne bi 'yengdahe ra Jesús:

—Jafu din säya yu ja'i, bi 'yena.

Nguetho mi ja bu ra 'bot'ei. Ne bi hyupu häi buya, ne mí jua i cut'a mahuahi u yun 'yohu. ¹¹Ne nu'a ra Jesús bi hyan'a ra hme, ne bi 'yap rán japi Oja nangu ra hme ne bi 'daje yá xädigähe. Ne nugähe dá darpähe u yu ja'i buya, ne u yu huä, ne bin niya gätho yu ja'i. ¹²Ne nu'bu mín niya yu ja'i, nu ra Jesús bi xicähe:

—Pethu u gätho 'be'a bi bongui, gue nte dim 'bedi, bi 'yænje.

¹³Ne nu'bu má pethe buya bi yu u gätho 'de'ma yoho ma 'bøts'ehe yu xequi, 'bu mín niya yu ja'i nangu cut'a yu hme. ¹⁴Nu'bu mín nu ran t'øt'e nuixte u gue bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yæn'u buya:

—Masque majuani guehna ra pøngahya mí hma da zøcua ja ra ximhäi, bi 'yæn u.

¹⁵Pe nu'a ra Jesús bi baði 'be'a mbæn u yu ja'i ngue nde da bent'i, im bænbi din ts'ut'abi. Janangue'a bi zoh yu ja'i buya, bi mbase, ne man'da bi guam bu ja ra dapo.

Ra Jesús bin 'yo maxøts'e ra dehe

¹⁶Nu'bu mín de buya dá mbäshe bu ja ra dædehe. ¹⁷Ne dá hux ma mbosahe, gue ga sømhbe bu ja ra hnini Capernaum. Ne hin ná nuthe ra Jesús 'bu mí zæje ra 'bexui. ¹⁸Ne nts'edi bi 'yæn ran dahi a ra dehe buya. ¹⁹Nu'bu mí dan i ts'u ra mbosa mí huxhe ne dá sømhbe made ra dædehe, dá nuhe ba epu ra Jesús, ba 'yo maxøts'e ra dehe, ní 'yepu ja a ra mbosa mí huxhe. Ne emme dá suhe nguetho him min nuhe xæn ho, him mi pahtmbe ngue gue'a ra Jesús. ²⁰Nu ra Jesús bi 'yænje:

—Guecä, o guín suhu.

²¹Ne bi hyu ma mbæihe, ne dá xihmbe a ra Jesús da hyuxpu ja ra mbosa. Ne ena ya xmi 'bähmbe bu ndenthe ná mbähmbe buya nubu ra hnini Capernaum.

Bi thon'a ra Jesús

²²Nu'bu mí nec puaya, nu'u yu ja'i 'bæpu hapu xí 'uün a ra Jesús, bi bæm buya gue hønt'a n'da ra mbosa mí høpu a ran de dán sihmehe, ne hin dá mbähmbe ra Jesús 'bu má huhe ra mbosa, pe dá mbäshe. ²³Pe gue m'bejua thoho bi zøm bu mi'da yu mbosa bí nexpu Tiberias, ne bi zøm bu jom bu dán sihmehe 'bu mí 'yap rán japi Oja ra Jesús.

²⁴Ne nu'u yu ja'i 'bu mí hyon'a ra Jesús ne him bi ðim bu, xínga guecähe, bi hyux'u mi'da yu mbosa büya ne bi zøm bu ja ra hnini Capernaum, i hon a ra Jesús.

**Ra Jesús ra hme däm
'buh mazai n'da a**

²⁵Ne nu'u yu ja'i 'bu mí ðim bu ra Jesús bu 'danguadi ra ðadehe, bi 'yänni:

—Mán jam'bu gá søcua, bi 'yemp'u.

²⁶Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Majuani dí xi ahü, hin gní hyonju gue gui pahmbu a ran t'uti dá ut'ahü, pe nu'a guín niyahü 'bu gmín sihmehü gue'a gní hyonju a. ²⁷Pe dami 'yes'hü ngue hont'a gní hyomhbu ra hme nám 'buhmbu yu pa ja büya. Pe m'bet'o thoho dami hyomhbu a ra hme nám 'buh mazai n'da a gue ga 'da ahü, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nguetho gue'a ran t'edi bi 'dac Oja ma Ta, bi 'yena.

²⁸Nu yu ja'i büya bi 'yän'na ra Jesús ne bi 'yembi:

—'Be'a sä ga øt'ähe gue ga tïmhbe a guím ma, bi 'yén'u.

²⁹Nu'a ra Jesús bi ðadi:

—Nu'a in nde Oja gui 'yøthu gui sinju bu ni mbuihu, guecä bá pengä Oja, bi 'yena.

³⁰Ne bi t'emp'a ra Jesús:

—'Be'a ní hmepya gui 'yurcähe, ngue da zä ga sin ahe bu ma mbuihe. Ha da zä gui 'yøt'e tengu bi 'yøt'a ra Moisés. ³¹Nguetho nu'u mam bombøtahü bi zi ra maná 'bu mí 'yo bu ja ra ühäi, tengu mán t'o't'i bu ja rá søcuä Oja, i ena: "Nu'a ra Moisés, bi un yu ja'i ra hme

bi 'yeh mahets'i," i ena, bi 'yén'u yu ja'i.

³²Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Majuani dí xi ahü, hinga gue'a ra Moisés bi un'a ra hme bí 'yeh mahets'i, pe Oja bi un a. Ne hinga gue'a ra hme nám 'buh mazai n'da a ra maná mi si ü. Pe nuya, nu ma Ta di un a njuantho ra hme mahets'i gue nám 'buh mazai n'da a. ³³Ne nu'a njuantho ra hme di un Oja, bí 'yeh mahets'i a, gue däm 'buh mazai ü yu ja'i 'bücua ja ra ximhäi, bi 'yena.

³⁴Ne bi 'yén'u:

—'Daje thocpa thoho a ra hme guím ma, n'yø.

³⁵Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Guecä drá hme däm'buh mazai n'da a. Nu'a to'o da zingä bu ja yú mbui tengu'bu i sihme, ne njam'bu din tumanthuhu yú mbui ne xín din tuthe büya. ³⁶Pe tengu dá xi ahü, hin guí ec'yeigahü, madague'bu gá nuhu 'be'a dá øt'ä. ³⁷Pe nu'u to'o bi 'dacä ma Ta, gue'u di dácä yú mbui ü. Ne nu'u di dác yú mbui, njon ga embi hin da zä ga sini. ³⁸Nguetho bá ecä mahets'i ngue ga øt' rá pähä a bá pengä, ne him bá ecä ga øt' ma pähä zehé. ³⁹Nu'a rá pähä ma Ta bá pengä, gue'a nte ga 'becä gätho bi 'dacä, pe ga xoxä ü 'bu rán zegui ra pa, ne dim 'bui mazai. ⁴⁰Nu rá pähä ma Ta, gue hont'a go to'o da baði rá Ts'unt'ugä Oja, ne da 'yec'yeigui, din ja ra te mazai ü. Janangue'a ga xoxä ü 'bu rán zegui ra pa, bi 'yén'a ra Jesús.

⁴¹Ne bi mbüdi bi ücpa a ra Jesús ü ma mijudíohe 'bu mí 'yø a bi ma, gue bi 'yena: "Nugä drá hme majuani gue bá çah mahets'i." ⁴²Ne bin 'yemzehé ü:

—Ha hinga guehna ra Jesús, rá ts'unt'u ra José na, rá ta ne rá mbe dí pahmbu. Hanja ní 'yëna bí 'yëh mahëts'i, bi 'yën u.

⁴³Ne nu ra Jesús bi 'yëmp'u buya:

—O gadí c'aman'ujü n'da ngu n'da ahü. ⁴⁴Xínga n'da sä da dengui 'bu hin di un ra pähä a ma Ta, gue'a bá pengä, ne ga xoxä 'bu rán zegui ra pa u, ga undä ra te mazai. ⁴⁵Tengu män t'o't'i bu ja yú söcuq yú pöngahya Oja, bi 'yëna: “Gätho yu ja'i da xänba Oja,” bi 'yën'u. Janangue'a nu'u to'o gätho bi hyäni xün ho a bi xänba Oja, ne gue'u di däc yú mbüi u.

⁴⁶Pe hin dí ëna 'bo'o xün nu Oja, hinda hængdä gue bá nexä bu, dín nugä a. ⁴⁷Majuäni dí xi ahü, nu'a to'o ëc'yeigui i ja ra 'da'yote mazai a. ⁴⁸Nugä drá hme majuäni gue nám 'buh mazai n'da. ⁴⁹Nu'u mam bombøtahü bi zi ra maná bí 'yëh mahëts'i 'bu min 'yo bu ja ra ühäi, pe guehma bi du u. ⁵⁰Pe nugä drá hme majuäni, bá nexä bu mahëts'i, gue sä da zin'a n'da tengu'bu i sihme, ne njäm'bu da du. ⁵¹Nugä drá hme majuäni, bá ëcä mahëts'i, tengu ra hme i si n'da i ja rán zaqui yu pa i ja bu ya. Pe nu'a ra hme dím mangä, dín ja ran zaqui mazai to da zi. Ne gue'a ma ja'igä a gue ga uni, ngue din ja ra 'da'yote u 'bucua ja ra ximhäi, bi 'yën'a ra Jesús.

⁵²Bin junzëhe u ma mijudífohe buya, bin 'yëmzëhe u:

—Hague nja ran 'yohu sä di 'daju rá ja'i ga sahu, bin 'yëmp'u.

⁵³Ne nu ra Jesús bi dät'u:

—Majuäni dí xi ahü, nu'bu hin gui sihu ma ngøc'yëi ne ma ji, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hin'yü

mbo ni mbuihu ra 'da'yote mazai.

⁵⁴Nu'a to'o da za ma ngøc'yëi ne da zi ma ji, i ja ra 'da'yote mazai, ne ga xox 'bu rán zegui ra pa. ⁵⁵Nguetho nu ma ngøc'yëi ne ma ji njuantho ran ts'ihme ngue däm 'buh mazai n'da. ⁵⁶Nu'a to'o da za ma ngøc'yëi ne da zi ma ji dí zäm bu ja yú mbüi, ne i ja ra te nanguécä. ⁵⁷Tengu thofo dí øt'be ma Ta, nu'a i jase rá te, ne i jagä ra te nangu'e'a buya. Ne bá pengä gue ga thocpa a ra te u to da zingä, tengu'bu i sagä. ⁵⁸Nuna ra hme dí xi ahü gue bá çah mahëts'i, hinga ngu a bi zi mam bombøtahü, nguetho bi du u. Pe nu'a to'o da zi ra hme dím mangä ya, gue'a dím 'buh mazai a, bi 'yën'a ra Jesús.

⁵⁹Ne guehna ram hma bi man'a ra Jesús 'bu mín xänbate bu ja ra nijä bu Capernaum.

Yüm hma di un ra 'da'yote mazai

⁶⁰Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, bi 'yën'u mí tenni:

—Hingui ho a bi xijü nü ya, to'o da hyät'i da 'yøde, xün ngu u bi 'yëna.

⁶¹Nu ra Jesús bi baði 'be'a bi bën'u yu ja'i, gue him bi numanho rám hma, ne bi 'yëmp'u:

—Ha guím bëmhbü hingui ho a dá xi ahü. ⁶²'Be'a guim bëmhbü 'bu gá nuju ga texä bu mahëts'i guepu bá nexä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁶³Pe nu'a nam bøn'u yüm hma dá xi ahü, hingan juantho gui saju, pe gui 'yëc'yeihü ngue ga un ma te nangu'e ahü, ne dín ja ahü ra te buya. ⁶⁴Pe 'bu i 'da ahü hin guí ëc'yeigahü, bi 'yën'a ra Jesús.

Nguetho xmi pađi to'o hin da 'yɛc'yei, ne xmi pađi to'o di dā a.

⁶⁵Ne bi 'yɛmp'u mahøn'a:

—Janangue'a dá xi ahũ, hingui sã n'da ra ja'i ba ɣhe da dengui 'bũ him bi jap'a ma Ta bi dác rá mbui.

⁶⁶Nu'bũ mí 'yøh mahøn'a ɯ mí tenni, xũn ngu bi 'ue ɯ ne him bin 'yohũ mahøn'a. ⁶⁷Janangue'a nu ra Jesús bi 'yãngahe dí 'de'mayohogãhe:

—Ha ne ahũ gui sogahũ, bi 'yɛnje.

⁶⁸Nu ra Simón Pedro bi dät'a:

—Ma Hmu i, pe njo'o man'da da zã ga tenhde nguetho nu'i ja nim hma di un ra 'da'yote mazaï. ⁶⁹Ne nugãhe dí ɛc'yei ahe ne dí paħmbe gue gue'e grã Cristo rá Ts'ant'u i Ojã i 'bui, bi 'yɛna.

⁷⁰Bi dã'a ra Jesús:

—Nugã xtã huan'nahũ gui 'de'mayohohũ, pe nu'a n'da ahũ i ten ra zĩthu, bi 'yɛnje.

⁷¹Pe nu'a bi man ra Jesús, gue'a ra Judas a, rá ts'ant'u ra Simón Iscariote, nguetho gue'a di dá a. Ne gue'a n'da mín 'yohe a, mí 'de'mayohogãhe.

Hingui ɛc'yei yún 'yohuzehẽ a ra Jesús

7 M'bejua buya, bin 'yo bũ mi'da yũ hnini bũ Galilea. Him bi nde bi mba bũ ja ra xequi Judea, nguetho nu ma ngũrpihe dyũ judiohe, dyũ israelhe, nde xtã hyo bũ. ²Ne ma guerpũ da dät ra pa ngue zãï dim peti ma mijudiohe, 'bũ xũ hyøh yũ t'ũngu, im bẽni 'be'a bi 'yørpa Ojã ɯ mam bombøtahe 'bũ min 'yo bũ ja ra ɯhãi. ³Nu yún 'yohũ a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nde'bu gui pøngua ní mba bũ ja ra xequi Judea, ba nu a bũ i ten'ni i nangue'a guí øt'e. ⁴Nguetho njo'o to da 'yãh rá 'befi 'bũ in nde da t'ɛspi. Nu'bũ majuañi guí øt' yũn t'øt'e nuixte bá ut yũ ja'i, ne gãtho ra ximhãi da ba'a i, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁵Ngubũ bi xih yún 'yohũ nguetho him mi ɛc'yei ɯ. ⁶Nu a ra Jesús bi 'yɛmp'u buya:

—Hinga na søn ra ora bi ts'ãngã ga mbagã bũ, pe nu'ahũ hønt'a go 'be'a má ora da zã gui mbãhã bũ. ⁷Nu'ũ 'bũcua ja ra ximhãi hin di ɯc'ahũ nguetho 'da i gu guí øthũ ɯ, pe go di ɯgã ɯ nguetho díim mangã gue hingui ho øt'u. ⁸Ní mbãsehũ 'bũ guín ndehũ, nugã hin ga mba ya nguetho hinga na søn ra ora ga mba bũ, bi 'yɛna.

⁹Nu'bũ mí gua'a bi man buya bim 'but pũ mi'da yũ pa bũ ra xequi Galilea.

Bin xãnbate ra Jesús bũ ja ra dãmpeti

¹⁰Nu'bũ mí mba bũ Jerusalén ɯ yún 'yohũ, m'bejua bi mba bũ ra Jesús. Mbe bin 'yãntho nguetho bi nde him 'bexque da hnu. ¹¹Ne nu ma ngũrpihe dyũ judiohe i 'bũpũ, bi hyon'a ra Jesús bũ ja ram peti. Ne bin 'yɛm zehẽ ɯ:

—Harũ i 'bui 'bũ, bin 'yɛmp'u.

¹²Ne xũn ngu yũ ja'i bin yãñjo'dre nangue'a ra Jesús, nu'ũ 'da im ma ngue xũn ho a, ne nu'ũ 'da i ɣna: “Hãte a.”

¹³Pe xinga n'da bin yã ts'edi nangue'a ra Jesús nguetho i su ma ngũrpihe 'bũpũ.

¹⁴Nu'bu mí tho'i ts'u yu pa, ya bi zo i nde yam peti i t'örpü, ja bi mba bu ja ra danija ra Jesús buya ne bin xänbate bu. ¹⁵Ne nu ma ngurpihe bu ja ra nija bi hyonya thoho ne bi 'y'en'u:

—Hague nja i sä da ma xun ho ram hman Oja na ran 'yohu, ne him bi ze'a man xädihu, bin 'y'em zehé u.

¹⁶Bi da a ra Jesús:

—Nu'a man xädigä him mam hmansegä a pegue ram hman a to bá pengä. ¹⁷Nu'bu 'bu a n'da gue nde da 'yöt' rá pähä Oja, da ba 'bu rán xädi Oja, o gue da ba 'bu mam hmansegä. ¹⁸Nu'bu 'bu a n'da im ma 'be'a mbense, i honi da hnumansuse. Pe nu'bu 'bu a n'da i honi da t'espera rá hmu, im ma majuañi a ne hingui häte a.

¹⁹Ne xö bi 'yena:

—Bi 'daju yun t'edi ra Moisés, pe xinga n'da ahü guí øthu nguetho bi ma njon din hote, ne guín nde gui hjoju, bi 'y'en'a ra Jesús.

²⁰Ne bi da'u yu ja'i thoho:

—Masque bi ben'na ra zithu a gám ma, njo'o to in nde da hyo i, bi 'y'en'u.

²¹Nu ra Jesús bi dat'u:

—Nugä dá øt'a n'da ra 'befi 'bu ra pa ran ts'äya, ne gätho ahü gä hyonya thohohu. ^{22,23}Pe ne'ahü, nu'bu din tñ i yoho yun t'edi bi man ra Moisés, nu'a n'da bi ma gue gui hycpahü yá ja'i yu 'uere, ne nu man'da buya ra pa ran ts'äya, guí huanhdü nda'a guí øthu, gue guí hecpahü yá ja'i yu 'uere. Nguetho hin guín nde gui festahü a rán t'edi ra Moisés. Ne hinga hont'a ra Moisés bi ma da thecpa yá ja'i yu 'uere, pe ne'u mam

bombøtahü bi ma. Ne nguetho dá øt' 'bu má hoc'a n'da ra hyenni 'bu ra pa ran ts'äya. Hanja gní saju ne gue'a n'yoi bu rán t'edi ra Moisés dá øt'ä. ²⁴Pe damin 'yomfenihu xun ho 'bu guí ña gui juanbahü n'da ra ja'i. Jatho 'be gui pahmbü 'be'a nam bøn'a i øt'a n'da, bi 'y'en'a ra Jesús.

Bin 'yän'du 'bu gue'a ra Cristo

²⁵Ne nu'u 'da yu mengu bu Jerusalén bin 'yemp'u:

—Ha hinga guehna ran 'yohu im ma ma ngurpihu da hyo. ²⁶Pe hague in ja, in xänbate ua bim peti gätho yu ja'i ne nte i xih ya. Uague bi ben'u ma ngurpihu gue majuañi ra Cristo na ra Jesús, gue bi huand Oja dim Hmu ua. ²⁷Pe nuna ran 'yohu, dí pahmbü hapü bá nexna, pe nu'bu bá é a majuañi ra Cristo, njo'o to da bañi hapü dí nex'a, bin 'y'em zehé u.

²⁸Nu'bu mín xänbate ra Jesús bu ja ra danija, nts'edi bi 'yena:

—Guím bëmhbü guí pajü ne guím bëmhbü guí pahmbü hapü bá nexä. Pe hin bá écä nanguesegä, pegue bá pengä a majuañi i ja rá ts'edi. Nu'ehu hin guí pahmbü a. ²⁹Nugä dí paçä a nguetho bá nexä bu i 'bu a, ne gue'a bá pengä a, bi 'yena.

³⁰Ne 'bexque nde da bent püya, pe njom bi zä bi bent'i nguetho hin ní zøn ra ora da bent'i. ³¹Ne xun ngu yu ja'i bi 'y'eyei gue majuañi ra Cristo a. Ne bi 'y'en'u:

—Guehma majuañi ra Cristo na ra Jesús gue mí hma ba éhe, nguetho njon da zä da 'yöt' yun t'øt'e man'da nuixte, bi 'y'en'u.

**Bi 'benh yu asmayo da
bent'a ra Jesús**

³²Nu'bu mí 'yøh yu fariseo ne yu dambäjä 'be'a bi man yu ja'i nangu'e'a ra Jesús, bi xi u 'da yu asmayo büya da bent'a ra Jesús ngue da got'i. ³³Nu'a ra Jesús 'bu mí thoqui bin xänbate, bi 'yena: —Mi ts'utho dí 'bühmbu ua nguetho ga mba bu bí 'bu a bá pengä. ³⁴Ne nu'ahu büya gui hyonju pe hin da zä gui tijnju, ne hin da zä gui sømhbü bu hapu dam 'bucä, bi 'yena.

³⁵Ne bin 'yemzehe ma ngurpihe: —Hapu da mba gue hin da zä ga tijnhbü. Ha da mba bu n'danni 'bu u ma mijudíohu, ne da xänba u, ne'u n'dan'yo yu ja'i gue yu griego. ³⁶'Be'a ním bøn'a man'a: “Gui hyonju ne hin gui tijnju, ne hin da zä gui sømhbü hapu ga mba,” enju, bin 'yemzehe u.

**Tengu n'da ra dæthe da
nexpu ní mbui n'da**

³⁷Nu rán zegui ra pa nangu'e yum peti mí øt'u, gue'a ra pa xmb yu ja'i man'da xun nduxqui a. Ne 'bäpu ra Jesús ne nts'edi im man'a:

—Nu'a to'o di 'be a man'da mahyoni thoho rá mbui, tengu'bu i tuthe, ba xhe ga un'na mahyoni thoho, tengu'bu da zi ra dehe. ³⁸Ne nu'a to'o da zi ra dehe dím mangä, din ja tengu n'da ra dæthe da nexpu rá mbui gue di un mahøn'a ra 'da'yote, tengu xí man rá t'ohni Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

³⁹Ne gue'a bi ma nangu'e rá Hogandahi Oja da hyani to'o gätho da 'yæc'yei. Pe hin ní zøh

rá Hogandahi Oja 'bu mím ma nguetho hin ní ndex mahæts'i ra Jesús gue tpa pengahu a.

'Dahma 'dan'yo bi bæn yu ja'i

⁴⁰Nu'bu mí 'yøh yu ja'i 'be'a bi man ra Jesús, bi 'yæn i 'da: —Masque majuani rá pøngahya Oja mí hma ba xhe.

⁴¹Ne nu mi'da bi 'yena: —Nu'a, ra Cristo gue rá Thahni Oja a.

Pe nu mi'da bi 'yena: —Pe ha dí 'yepu Galilea ra Cristo. ⁴²Nguetho bi man rá t'ohni Oja, gue ra Cristo ba xhe nangu'e rá 'yu ra David, ne di nequi bu ra hnini Belén gueru mí 'buh ra David, en'u.

⁴³'Bex bin hec yu ja'i nangu'e'a bi man'u, ne 'dahma 'dan'yo 'be'a mím bæni ngue to'o a ra Jesús. ⁴⁴Ne 'da u nde da bent'i ngue da got'i, pe xinga n'da bi zä bi bent'i.

Him bi 'yæc'yei yu ngurpi

⁴⁵Nu'bu mbenc'u yu asmayo bu 'bu u yu dambäjä ne yu fariseo, nu'u bi 'yänni:

—Hanja hin guá sihu a dá xi ahü, bi 'yæn'u.

⁴⁶Ne nu yu asmayo büya bi dædi: —Pe him mí 'bu a n'da im ma tengu man'a ra Jesús, bi 'yæn'u.

⁴⁷Ne bi dæ u yu fariseo büya: —Ha ne ahü bi hyä ahü. ⁴⁸Pe xinga n'dagähe dyu fariseohe dí æc'yeihe a, xinga gue'u mi'da ma mingurpihe. ⁴⁹Pe nu u yu ja'i thoho gue hingui pah yun t'ædi, hønt'u i æc'yei a ran 'yohu u, pe da nu ran unbi mazai u, bi 'yæn u.

⁵⁰Ne nubuya nu ra Nicodemo, gue'a xí zøm bu 'buh ra Jesús

'bũ n'da ra xui, bi 'yẽmp'u yú mifariseohũ:

⁵¹—Nu'a man t'ẽdihũ, hingui sã ga juãnbahũ n'da ra ja'i 'bũ hin dá øhmbũ 'be'a da manse, ne' bũ hin dí paĩmbũ majuãni 'be'a i øt'e, bi 'yẽna.

⁵²Ne bi da ẽ, bi 'yẽmbi:

—Nu'i tengu' bũ ne'i guí 'yẽpũ Galilea, nguetho ne'i guím ma tengu im man yũ 'yãmbũ. Pe dami hyomhbũ ja rá søcuã Ojã gue' bũ di nequi bũ Galilea n'da rá pøngahyã Ojã.

⁵³Ne n'da ngu n'da bi mba yú ngu bũya.

Ra xisu ra 'yomt'ẽni

8 Pe nu ra Jesús bi mba bũ ja ra nyuni Olivos. ²Ne nu' bũ t'ũxudi tho bi mbeng bũ ja ra ðãniã mahøn'a ne bi hyupũ. Ne gãtho nan ngu yũ ja'i bá ẽhe nangue'a ne bi xãnba ẽ. ³Ya xí yã bũ ra Jesús 'bũ mí zøm bũ yũ fariseo ne yũ xãnbate niã, bi zispa n'da ra xisu gue bi nu 'bũ mín yãui n'da ran 'yohũ hing rá ndø. Ne bi mbä'minde bũ 'bũh yũ ja'i. ⁴Bi 'yẽmp'a ra Jesús:

—Xãnbate, nuna ra xisu dá tĩmhbe bũ i øt' ran 'yomt'ẽni. ⁵Ne nu ran t'ẽdi bi xijũ ra Moisés, tengu na bi 'yøt' ra xisu ya, ne i jatho da mba ma bat'ado gue da du. Xi'e, 'be go guí xije ya, bi 'yẽn'ũ yũ fariseo ne yũ xãnbate niã.

⁶Pe guehna bi man ẽ nguetho i sãtho ra Jesús, i honi 'bẽpũ dí yãpi. Ne 'bex bi mbom thoho a ra Jesús ne bi 'yo't' rá saha bũ häi tengu' bũ hin xtã 'yø'a bi man'ũ. ⁷Pe man'da bi thoqui bi 'yãnni, nu ra Jesús bim 'bãh pũya ne bi 'yẽmp'ũ:

—Nu' bũ 'bũ a n'da ahũ hin' yũ ni ts'oquihũ, gue'a di ðũ'mi da 'yẽmba ra do ra xisu a.

⁸Ne bi mbo'mi mahøn'a bũ häi ne bi 'yo't' rá saha bũ ja ra häi. ⁹Ne nu' bũ mí 'yø'ũ 'be'a bi man ra Jesús, bi ðũ'mi 'dahmi 'datho bi mba, m'bet'o bi mba a man'da xín ðãc'yẽi asta gue' bũ go mín the ẽ yũ yãpate, nguetho bi bãse mbo yú mbui i ja yú ts'oqui. Ne hønt'a ra Jesús bi gohmbũ bũ ẽ mí xãnbi, ne'a ra xisu. ¹⁰Ne nu' bũ mí'm 'bã'a ra Jesús ne bi nu njo'o bũ yũ yãpate, pe hønt'a ra xisu bi gopũ, bi 'yẽmbi:

—Grá xisu, hapũ bi mba ẽ bi yãp'i i. Ha njo'o ua ẽ in nde xtí 'da'a rá muui ni ts'oqui.

¹¹Ne bi ðã'a ra xisu:

—Grá Hmu, xínga n'da.

Ne nu ra Jesús bi 'yẽmbi:

—Necã, xínga guecã ga 'da'a rá muui ni ts'oqui. Ní mba ya, pe hin gui 'yøt' mi'da yũ ts'oqui.

Rá nyot'i yú mbui yũ ja'i

¹²Nu ra Jesús bi thoqui bi xãnba yũ ja'i mahøn'a, bi 'yẽna:

—Nugã, drã nyot'i yú mbui yũ ja'i 'bũcua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dengui him man 'yo bũ ja ra 'bexui, pe ðin ja ran nequi yú mbui gue ra 'da'yote mazã, bi 'yẽmp'ũ.

¹³Janangue'a nu' bũ mi ðã ẽ 'da yũ fariseo mi 'bũpũ, bi 'yẽmbi:

—Pe nu'i guím manse 'be'a guí øzehe, janangue'a sãti thoho a guím ma, sã bi 'yẽn'ũ.

¹⁴Nu'a ra Jesús bũya bi ðãt'ũ ne bi 'yẽmp'ũ:

—Madague' bũ dí'm manse nanguesegã, pe di muui a, nguetho dí paçã hapũ bá nexã ne hapũ ná

mbagä. Pe nu ahü hin guí pähmbü hapü bá nexä o hapü ná mbagä.

¹⁵Nu'ehü sä gadí juänbahü n'da 'bü hin guí pähmbü xün ho 'be'a øt'a n'da. Pe nugä madague'bü dí pädi 'be'a øt'a n'da, pe njon dadí juänbä ya. ¹⁶Pe nu'bü dím mangä 'be'a øt'a n'da, majuäni dím ma, nguetho hin dí 'dase pe n'dat'a dím mam'be ma Ta gue bá pengä ua. ¹⁷Nt'o't'i bü ja yün t'edi zai guidín xähmbü, gue nu'bü yoho yün 'yohü 'da'angu da ma 'bü xün juänni, mfädi gue ya majuäni a büya. ¹⁸Nugä dí xi ahü to'ogä, n'dahma gui pajü, ne'a ma Ta bá pengä di jaqui da faqui, bi 'yëna.

¹⁹Bex bi 'yën'ü:

—Hapü 'büh ni ta, bi 'yëmbi.

Ne nu ra Jesús bi dät'ü:

—Hin guí pajü, xínga gue'a ma Ta guí pähmbü. Nu'bü xquí pajü, ne'a ma Ta xquí pähmbü 'bü, bi 'yëna.

²⁰Ne guehna bi man ra Jesús 'bü mín xänbate bü ja ra danija guepu i pa m'be'ts'i ra mbeti. Ne njom bi bent'i gue xtan got'i nguetho hin ní zøn ra ora dim fent'i.

Him bi zä bi mbähä ra Jesús

²¹Nu ra Jesús bi thoqui bi xih mahøn'a ü:

—Nugä ga mbagä, ne m'bejua gui hyonjü, ne gui tuhü 'bü hin nín hotho ni ts'oquihü. Nübü hapü ga mbagä hin da zä gui mbähä bü, bi 'yëna.

²²Ne bi 'yën ü ma ngürpihe:

—Ha din hyose nanguese nguetho bi ma: “Nübü ga mbagä, hin da zä gui mbähä bü,” bi 'yënjü, bi 'yën'ü.

²³Ne nu'a ra Jesús bi 'yëmp'ü:

—Nu'ahü i ja ahü rán 'yomfëni ra ximhäi nguetho gyü menguhü ua ja ra ximhäi. Pe nugä 'da'angu dím bëm'be Ojä, nguetho hin dra mengugä ua ja ra ximhäi.

²⁴Janangue'a dí xi ahü, nu'bü hin gui 'yëc'yëihü 'be'a dím manse gue to'ogä, gui tuhü ne njäm'bü din hoh ni ts'oquihü, bi 'yëna.

²⁵Ne bi 'yän'ndü büya:

—To'o i, bi 'yën'ü.

Nu'a ra Jesús büya bi 'yëmp'ü:

—Ya xtá xi ahü to'ogä ne guexta thohogä. ²⁶I ja man'da xün ngu ga xi ahü 'bepü nín ja ni ts'oquihü. Pe majuäni a dím ma nguetho majuäni a bá pengä. Ne nu'ü yüm hma di bëngä a, gue'ü dím mangä ua ja ra ximhäi ü, bi 'yëna.

²⁷Pe nu'ü ma ngürpihe 'bü mí xi ü, him bi bā ü gue'a bi ma ra Jesús gue Ojä bá penhua. ²⁸Janangue'a xø bi 'yën'a ra Jesús:

—Nu'bü gä cuarcahü bü magäts'i, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, m'bejua büya ja gui pähmbü to'ogä. Ne ja gui pähmbü büya nte dím manse, pe gätho xtá ma bi xänga ma Ta. ²⁹Nu a ma Ta gue bá pengä ua, n'dat'a dím bëm'be, ne njäm'bü i sogä a nguetho zai gätho dí øt'ä a in numanho, bi 'yën'a ra Jesús.

³⁰Nu'bü mí man na, xün ngu ü mi'da bi 'yëc'yëi mahøn'a.

Yü 'yëhe a ra ts'oqui

³¹Ne nu ra Jesús bi 'yëmp'ü 'da ma mijudíohe ngue ëna bi 'yëc'yëi a:

—Nu'bü gui thoqui gui tenhdü mam hmangä, majuäni ma 'yëc'yëi ahü 'bü. ³²Ne da zä gui pähmbü 'be'a nam bøn'ü yüm hma majuäni,

ne gue'a dí yañ ahü gue da zin ahü Oja, bi 'yëna.

³³Ne bi da ü:

—Pe nugähe, dyäm bom'betoje ra Abraham janangue'a ya yú t'ühni gähe Oja. Ne njam'bu midí mandagähe man'da ra hmu. Hanja gní xije da mba nhyänigähe gue da zinje Oja, bi 'yën'a.

³⁴Ne nu'a ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Majuani dí xi ahü, nu'a to'o øt' ra ts'oqui, rá hmu ra ts'oqui a. ³⁵Nehna man'da guim bëmhü, hin gui sä gui comhbü ran ho ra Abraham, pe tengu'bu yú 'yëhe thoho ahü a. Pe hønt'u njuantho yú t'ühni da gomhbü ran ho mazai. ³⁶Nugä njuantho rá Ts'ünt'u Ojagä. Ne nu'bu guecä ga jüc'ahü bü ja yu ts'oqui, majuani da zin ahü ma Ta ne yú t'ühni ahü a 'bü. ³⁷Ne madague'bü bi xant'ahü ra Abraham, tengugä, pe guín nde gui hyoju, nguetho hin hapü da zä da yut' mam hma bü ja ni mbüihü. ³⁸Hønt'a bi 'yurcä ma Ta dí m mangä. Ngutho ahü, hønt'a bi 'yut'a ni tahü guí øthü, bi 'yëmp'a.

³⁹Ne bi da ü ma mijudíohe mí 'bäp:

—Ra Abraham ma tahe.

Ne nu ra Jesús xø bi 'yëmp'a:

—Nu'bü majuani yú t'ühni ahü ra Abraham xquí comhbü ran 'yomfëni ra Abraham 'bü. ⁴⁰Pe nuya guín nde gui hyoju, guecä dí xi ahü a majuani gue'a bi xänga ma Ta. Pe hinga ngübü bi 'yøt' ra Abraham tengu guín nde gui 'yørcahü.

⁴¹Janangue'a dí xi ahü, guí øthü rá 'befi man'da ni tahü, bi 'yëna.

Ne 'bex bi 'yën'a:

—Hin dyü 'betat'ühni gähe, pegue n'datho ma tahe 'bü, Oja a, bi t'ëmp'a ra Jesús.

⁴²Nu'a ra Jesús bi da't'u:

—Nu'bü da gue'a Oja ni tahü, xquí numanhoju 'bü, nguetho bá ëcä bü bí 'bü Oja. Ne hin bá ëcä nangue ma ts'edi zehe pe gue'a Oja bá pengä ua. ⁴³Hanja hingui sä gui pähmbü 'be'a dí m mangä. Nguetho hin guín nde gui pähmbü a.

⁴⁴Nguetho ra zïthu ni tahü, ne guí honi gui 'yøthü rá pähä a. Ne nu'a, rá mbüdi thoho bi dæ'mi bin hote, ne guet'u yu pa i ja bü ya i øthoho. Ne nu'a, him bin zämmi a majuani nguetho him bi numanho a. Ne hønt yu fehni man'a nguetho rá m 'bäi a. Ne in ta nangue gätho yu fehni. ⁴⁵Pe nugä dí m ma majuani, janangue'a hin guí ëc'yëigahü.

⁴⁶To'o ahü da ma majuani dí øt' ran ts'o o gue dí m man ra fehni. Pe nu'bü gätho majuani a dí xi ahü, hanja hingui sä gui 'yëc'yëihü.

⁴⁷Nu'a to'o bim 'büi nangue Oja, i ømanho rá m hman Oja a, pe nu'ahü hin guí ømanho rá m hman a nguetho hin gám 'bühmbü nangue Oja, bi 'yën'a ra Jesús.

Ya x mí 'büh ra Cristo 'bü hin ním 'büh ra Abraham

⁴⁸Bex bi da't'u ma mijudíohe büya:

—Ha him majuani dí m mamhbe, gue nu'i grá mengu bü Samaria, gue him majuani grá mbom'beto ra Abraham. Ne guí 'bühmi n'da ra zïthu, sä bi 'yën'a.

⁴⁹Nu ra Jesús bi da't'u:

—Nugä hin dí 'bü'be n'da ra zïthu pe dí numansu ma Ta. Nu'ahü hin guí numansuju. ⁵⁰Ne hin dí honi gue da hnumansugui pe i 'bü a n'da gue i honi da hnumansugui, ne di ünbi to'o hingui numansugui.

⁵¹ Majaŋani dí xi ahũ, nu'a to'o da 'yɛc'yei a dí m angä hin da nu ran ðate a, bi 'yɛna.

⁵² 'Bex bi ða'ũ ma mijudíohe:

—Nuya dí paħmbe go gue'e guí 'bũhmi a ra zĩthu, nguetho bi du ra Abraham ne gätho yú pøngahya Oja, pe sä guí ɛna, hin da du to'o da 'yɛc'yei i. ⁵³ Ha guí ɛna man'da guín nuĩxte xinda gue'a ma tahe ra Abraham ne u yu pøngahya, ne maya'bu xun du u. To'o guí ɛna gue gue'e 'bu, bi 'yɛn'ũ.

⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi ða't'ũ:

—Nu'bu xcá honi dan nuĩxte zehegä, säti thoho 'bu. Pe nangue a rá ts'edi ma Ta, gue'a nán nuĩxtegä a, gue'a guí ɛmfu ni Ojaħu. ⁵⁵ Pe njam'bu gá paħmbu a. Pe nugä dí paçä a, ne nu'bu xcá mangä hin dí paçä a, xcám fehnigä 'bu, tengu ahũ. Pe majaŋani dí paçä a ne dí øt'a im man a. ⁵⁶ Nu a ra Abraham, zaí guí ɛmfu ni tahũ, pe bin johya 'bu mi bađi da zøn ra pa ba ɛcä ua. Ne bi t'uti gue ga søcä ua, ne bin johya 'bu mi nugui, bi 'yɛna.

⁵⁷ Ne sä 'bex bi 'yɛmp'ũ ma mijudíohe:

—Hin guí pe'ts'i yote ma 'det'a njeja ne guí ɛna gá nu ra Abraham, bi 'yɛn'ũ.

⁵⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'ũ:

—Majaŋani dí xi ahũ, nu'bu hin ním 'bũh ra Abraham, xmí 'bucä, nguetho zaí dí 'bui, bi 'yɛmp'ũ.

⁵⁹ 'Bex bi gux yu do u, ɛna di bat'i, pe nu ra Jesús 'bex bi yut'i nde bu 'bũh yu ja'i, bin 'yaŋi ne bi bøm bu ja ra ðanija buya.

Ra xädä 'bu mim 'bui bi yaŋi

9 Nu'bu má mbähmbe bu 'yu ra Jesús, dá nuhe n'da ran 'yohũ,

ra xädä gue'bu go mim 'bui. ² Ne nugähe dyu xädihe dá änhde:

—Xänbate i, to'o bi 'yøt' ra ts'oqui, ha gue'a rá ta o gue rá mbe, uague rá ts'oqui zehẽ gue bin xädä, dí ɛmfẽ.

³ Nu'a ra Jesús bi 'yɛngähe:

—Xínga guehna ran 'yohũ ne xinga gue'a rá ta ne xínga gue'a rá mbe, pe hønt'a ran t'øt'e nuĩxte da 'yørpa Oja gue da nu yu ja'i. ⁴ Nuju i jatho ga humbi ga ørpahũ rá 'befi Oja ya tengu'bu ma patho ya, nguetho da zøn ra pa ga tuhũ, ne hin man da zä ga øthu ra 'befi ua ja ra ximhäi buya. ⁵ Nu'bu dí 'bucua ja ra ximhäi dí xänba yu ja'i, tengu'bu dí xocpa yú dä da nu ran nequi, bi 'yɛnje.

⁶ Nu'bu mí jua'a bi ma, bi zoh rá jjni bu häi, ne í 'yøt' ra bøhäi rá jjni ne gue'a í gospa rá dä ra xädä a buya. ⁷ Ne bi 'yɛmp'a ra xädä:

—Ní mba bán xädä nu ja ra mbothe Siloé.

Bi mba ne bán xädä. Ne nu'bu mam bá pengui in nu ran nequi buya.

⁸ Ne nu'ũ din tøt'am'buĩhu ne'ũ mi'da yu ja'i gue zaí mín nu 'bu mín xädä, nu'bu mín nu u, bin 'yɛmp'ũ:

—Ha hinga guehnũ ra xädä nu mí haxta'a 'be'a mí si.

⁹ 'Da'ũ bi ma:

—Guehnũ.

Ne nu'ũ mi'da bi 'yɛna:

—ɛna ngunũ a pe hinga guehnũ.

Pe nu ra xädä bi ðađi:

—Guecä, bi 'yɛn'a.

¹⁰ Ne bi 'yän'dũ buya:

—Hague nja bi xoh ni dä.

¹¹ Ne nu ra xädä bi ðađi:

—Nu'a ran 'yohũ rá thuhu ra Jesús bi 'yøt' ra bøhäi ne bi gosca ma

dä. Ne bi 'yëngä: “Ní mba bu ja ra mbothe Siloé ne guan xudä bu,” bi 'yëngä a. Ne dá mba dán xudä, ne bi zä dá nu ran nequi ma dá buya, bi 'yëna.

¹²Ne bi t'ëmp'a:

—Hapü i 'bu a.

Ne bi dah püya:

—Hin dí pädí, bi 'yëntho.

Bi t'örpa ran t'änni a mí xädä

¹³Ne bi zix bu 'buh yu fariseo buya. ¹⁴Nu'a ra pa bi 'yöt' ra böhäi ra Jesús ne bi xocpa rá dá ra xädä, ra pa ran ts'äya a. ¹⁵Nu yu fariseo bi 'yänni mahön'a:

—Hague nja bi nu ran nequi ni dá.

Ne bi 'yëmp'a:

—Bi gosca ra böhäi ma dá, ne bán xudä, ne nuya dín nu ran nequi, bi 'yëna.

¹⁶Janangue'a bi 'yëñ'u 'da yu fariseo:

—Nu'a ran 'yohu guím ma, hingui numansu Ojä nguetho hingui numansu ra pa ran ts'äya, sä bi 'yëñ'u.

Pe nu'u mi'da u bi 'yëna:

—Pe nu'bu ra ts'om'bäi hin xtán zä da 'yöt' yun t'öt'e nuixte gue i öt'a.

'Bex bin hec'u buya. ¹⁷Ne bi t'än'na ra xädä:

—'Be'a guím ma nangue'a bi xoc'a ni dá.

Ne bi 'yëna:

—Nu'a, n'da rá pöngahya Ojä a, bi 'yëna, ne bi böm buya.

¹⁸Pe nu'u him bi 'yëc'yei gue gue'a mí xädä, jague'bu mí zonpa a rá ta ne rá mbe. ¹⁹Ne bi 'yän'du:

—Ha gue'a ni ts'ant'uui gue mí xädä a. Hague nja in nu ran nequi ya, bi 'yëñ'u.

²⁰Bi dá'a rá mbe ne rá ta:

—Dí päl'be gue gue'a ma ts'ant'u'be gue mí xädä 'bu mim 'bui. ²¹Pe hin dí päl'be hague in ja in nu ran nequi ya, hin dí päl'be to'o bi xocpa rá dá. Nu'a xun dan'yohu ya, dami 'yänhdü, da manse to'o.

²²Ngubü bi man rá ta ne rá mbe nguetho i su ma ngurpihe dyu judíohe. Gue bi zän'na n'da ra nde, gue da hyön'a thi bu ja ra nijä u to'o da ma bá penh Ojä a ra Jesús, ne ma zä hin da hnumanho bu ja yú hnini. ²³Janangue'a bi 'yëntho rá ta ne rá mbe: “Xun dan'yohu ya, dami 'yänhdü,” bi 'yëntho u.

²⁴Janangue'a bi zonh mahön'a ran 'yohu mí xädä, ne bi 'yëmp'a:

—Pe dami ma majuañi gue gue'a Ojä bi xoc'a ni dá. Pe nu'a ran 'yohu gá ma, dí pähmbe ra ts'om'bäi a, bi 'yëñ'u.

²⁵Ne nu'a mí xädä bi dadi:

—Hin dí paçä 'bu ra ts'om'bäi a, o gue hin'na, pe hont'a dí pädí mí xädägä, ne dín nu ran nequi ya.

²⁶Ne bi 'yëmbi mahön'a:

—'Be'a bi 'yöt'a'i 'bu mí xoc'a ni dá.

²⁷Ne bi dá'a:

—Nugä ya xtá xi ahü ne hin gá 'yëc'yeihü. Ha gui 'yëc'yeihü 'bu ga xi ahü mahön'a. Ha ne ahü guín nde gui tenhdü a 'bu, bi 'yëna.

²⁸'Bex bin sante thoho u 'bu mí 'yëmp'a:

—Nu'i rá xädi i a ra ts'om'bäi. Pe nugähe yú xädigähe a ra Moisés.

²⁹Dí pähmbe Ojä bin yañi ra Moisés, pe nu'a ran 'yohu guí ëspi hin dí pähmbe hapü bi nex'a rán t'ëdi a, bi 'yëñ'u.

³⁰Bi dá'a mín xädä buya:

—Nugä dadí hyonya thoho nangu'e'a gá mamhbü, gue hin guí pãhmbü hapü bí 'yë a rán t'ëdi, ne ya bi xoga ma dã a. ³¹Ne dí pãhmbü hin da 'yõmanho Ojã 'bü da 'yãp rá ts'edi n'da ra ts'om'bäi, pe nu'bu 'bü a n'da i thãnde Ojã ne ørpa rá pähä, i ø Ojã 'bü i äp rá ts'edi. ³²Ne gãtho yu jeya xu thogui njãm'bü bim 'bü a n'da bi xocpa rá dã n'da mi xädã 'bü mím 'büi. ³³Nu'a ran 'yohü dím ma, nu'bü hin di fãx Ojã a, hin te sã da 'yõt yu nuixte 'bü, bi 'yën'a mí xädã.

³⁴Ne bi t'ëmp' mahøn'a:

—Nu'i grã dãdits'oqui, janangu'e'a guí xädã 'bü gmím 'büi. Ha go gui xãngahe, bi 'yën u.

Ne bi hyøn a thi gue ma zã hin da numanho ma mijudíohe büya.

I xädã yú mbüi u 'da

³⁵Nu'bü mí 'yø'a ra Jesús gue bi thøn'a thi ra xädã, bi dïni ne bi 'yänni:

—Ha guí ëc'yei rá ts'ant'u Ojã, bi 'yëmbi.

³⁶Ne bi dãt'a:

—Ma Hmu, to'o a guím ma. Dami xiqui ts'u, ga ëc'yei a, bi 'yëna.

³⁷Ne nu ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Guecã guín nug ya, ne dí yaüi ya.

³⁸Ne bi 'yëmbi:

—Ma Hmu i, dí ëc'yei a ya.

Ne bin danyahmu bü ja rá hmi büya. ³⁹Ne nu ra Jesús bi 'yëna:

—Janangu'e'a dãm 'bücã ua ja ra ximhäi, gue ga japi di nequi 'be'a mbëni n'da ngu n'da. Ne nu'u i xädã da nu ran nequi, ne nu'u in nu ran nequi dín xädã, bi 'yëna.

⁴⁰Ne nu'u 'da yu fariseo bi 'yøh rãm hman a, bi 'yën'u:

—Ha necãhe dí xädãhe, bi 'yën'u.

⁴¹Ne nu ra Jesús bi 'yëmp'u:

—Nu'bü xquí pãhmbü gue guí xädãhü, xtãn zã xtím pun'nahü 'bü ne njon xtã xi ahü gue ja ni ts'oquihü büya. Pe guí ënsehü guín nuhü ran nequi, janangu'e'a hin dím pun'na ni ts'oquihü, bi 'yën'a ra Jesús.

Ran t'uti nangu'e'a rá mbã't'i yu de'yo

10 —Majuãni dí xi ahü, bi 'yën'a ra Jesús, nu'u hin dí yurpü ja rá goxthi a rá mbã't'i yu de'yo, ne dí dons pü ja ra mbã't'i, yu bë u. ²Pe nu'u dí yurpü ja ra goxthi, njuãntho yu mbãnde'yo u. ³Ne da xocpa a ra mbãngoxthi ne da yut'ambo ra mbãnde'yo büya. Ne nu'u yú de'yo i ørpa rá nde a rá mbãdi ne i øt'a i xifi. Ne i ndõnba yú thuhu nguetho i pã u yú mbeti a. Ne i sixpü ja yu 'bot'ei. ⁴Ne nu'bü mí gac pü thi gãtho u yú de'yo, di 'bet'o 'bü i sits'i, ne nu'u yú de'yo i tenni nguetho i pãrpa rá nde 'bü im mba't'i. ⁵Hingui tenna n'dan'yo n'da ra ja'i, pe i 'dagui, nguetho hingui pãrpa rá nde a n'dan'yo, bi 'yëna.

⁶Nu'a ran t'uti bi man'a ra Jesús, pe hingui pã u 'be'a nam bøn'a bi si u.

Ra Jesús ra hogambãnde'yo

⁷Janangu'e'a 'bex bi 'yëmbi mahøn'a:

—Majuãni dí xi ahü, nugã drã goxthigã a ra mbã't'i guerpü i 'büh yu de'yo. ⁸Pe gãtho u im bëni dím 'bet'o zehë xinda guecã, ne gue'u yu bë u. Pe nu'u yu de'yo hingui ørpa yú nde u. ⁹Nugã drã goxthigã, nu'a

to'o da yut'i nanguecä, ma zä da ts'imanho bũ. Ne da bađi gue rá ngu bũ, janangue i 'yo ne da đini 'be'a dí zerpa yú mbui, tengutho ra de'yo i tĩn yũ t'ei.

¹⁰Nu'ũ yũ be ní 'yęhe dim pe ne din hodu ne di ts'onbi gätho rá 'befi Oja. Pe nugä ná ęhe gue dí tĩn ra te n'da ne din ja ra te i juadi xũn ho.

¹¹Nugä drá hogambände'yo ne ga 'beh ma te gue gan yañ Ʃ ma de'yo.

¹²Pe nu'ũ 'da yũ mbefi, hont'ũ yũn zäbi nde da dađa, ne him majuaņi yũ mbände'yo, gue hin yú mbeti Ʃ yũ de'yo. Janangue'a nu'bũ in nu ba ępũ n'da ra zate, i sopũ yũ de'yo ne i 'dagui. Ne nu ra zate bũa im bent'ũ yũ de'yo ne im maxt'i. ¹³Nu'ũ yũ mbefi i 'dagui nguetho hin'yũ yũn hugcate nangue yũ de'yo, ne hont'ũ yũn zäbi ní hyu yú mbui.

¹⁴Nugä drá hogambände'yo, ne dí pađ ma de'yo ne nu'ũ i paqui.

¹⁵Tengu thoho dí øt'be ma Ta, i paqui ne dí paçä a. Ne ga ungä ma te ngue gan yañ Ʃ ma de'yo.

¹⁶I 'bũh mi'da ma de'yo gue hinga guecua i 'bũcua. Ne'ũ jatho gua sigä. Ne da 'yø 'bũ dá mba't'i. Janangue'a 'darpũ din 'yo gätho ma de'yo. Ne gätho ga fäh pũa nguetho hõngdä drá mbände'yogä.

¹⁷Ęmme numanho ma Ta 'be'a ga øt'ä gue ga ungä ma te nangue ma de'yo. Pe ga tħambęnigä mahõn'a.

¹⁸Xinga n'da ra ja'i da zä da hyogui, pe nugä ga unse ma te. Ja ma ts'edi ga uni ne ja ma ts'edi ga tħambęni, nguetho gue'a bi xic ma Ta, bi 'yęn'a ra Jesús.

¹⁹Nangue'a bi man ra Jesús, bin hec ma mijudíohe mahõn'a. ²⁰Xũn ngu Ʃ bi 'yęna:

—Nuna 'bũhmi ra zĩthu ne ran gať'i na. Hanja gní 'yøhmbũ 'be'a man na, bi 'yęn'ũ 'da.

²¹Pe nu'ũ mi'da bi 'yęna:

—Pe hinguin jabũ rá m hman a in 'youi ra zĩthu. Ne mfađi hin'yũ rá ts'edi ra zĩthu da xocpa yú dā yũ xädä, bi 'yęn'ũ mi'da.

Him bi hnumanho a ra Jesús

²²Nu yũ pa xũn se bin ja ran ts'ihme bũ Jerusalén ngue ra dąmpeti bi 'yøt' ma mijudíohe. ²³Nu ra Jesús mí 'yo bũ ja rá ngun'yu ra dąnija ní hu ra Salomón. ²⁴Nu'ũ 'da ma mijudíohe bũa bi mbä'ts'a ra Jesús, ne bi 'yęmp'a:

—Hanja gní jacthohohe dan 'yänhde nangue'e, pe dami xije njuantho 'bũ gue'e grá Cristo, bi 'yęn'ũ.

²⁵Ne nu ra Jesús bi dať'ũ:

—Ya xtá xi ahũ pe hin gá 'yęc'yeigahũ. Ne'a ra 'befi dí øt'ä nangue rán t 'ędi ma Ta, i udi to'ogä. ²⁶Pe nu ahũ hin guí ęc'yeihũ nguetho him ma de'yo ahũ, tengu xtá xi ahũ. ²⁷Nu'ũ ma de'yo i ømanho ma nde, ne dí pařpa yú mbui Ʃ ne i tengui. ²⁸Ne dí un ra 'da'yote mazai Ʃ ne njam'bũ dim 'bedi. Ne njo'o to'o da zä da hua'ts'ũ i o ma 'ye. ²⁹Nu a ma Ta bi 'dacä Ʃ, man'da nuixte a, ne njo'o man'da tengu a. Ne njo'o to da zä da hua'ts'ũ i o rá 'ye ma Ta. ³⁰Nugä ne ma Ta n'datho dí com'be, bi 'yęn'a ra Jesús.

³¹'Bex bi gũx yũ do mahõn'a ęna di bat'i ngue da hyo. ³²Pe nu ra Jesús bi 'yęmp'ũ:

—Xũn ngu yũ 'befi xũn ho xtá ut'ahũ ngue bi xic ma Ta. Nda'a

ní 'befi guín nde gdí bajü yu do, bi 'yëna.

³³Ne bi 'yëmp'u yu judío:

—Hin nangué yu 'befi xün ho dí ëna ga ba ahe, pë nangué hin guí ëspa Oja gue gá 'yëna, n'datho guí cohmi Oja, ne grá ja'i thoho, bi t'ëmp'a ra Jesús.

³⁴Nu ra Jesús bi ðat'u:

—Ha hinga nt'o't'i bu ja yün t'ëdi gadín xähmbü, gue bi 'yën Oja: “Nu ahü tengu'bu gyú ojahü,” i ëm bu ja ra t'ohni. ³⁵Gue bi 'yëmbi tengu'bu yu oja ü bi un rán t'ëdi Oja. Ne hingui sä dim 'beh rá T'ohni Oja. ³⁶Pë hanja gní 'yënjü hin dín numansugä Oja 'bu dím mangä, rá Ts'ünt'u Ojagä, guecä gue bi huangä ma Ta ne bá pengä ua. ³⁷Nu'bu hin dí øt'ä tengu øt'a ma Ta, hin gui 'yëc'yëigahü 'bu. ³⁸Pë nu'bu dí øt'ä tengu øt'a ma Ta, dami pähmbü ngue hønt'a Oja sä i øt'u yu nuixte dí øt'ä. Jananguë'a da zä gui 'yëc'yëihü gue n'datho ran 'yomfëni dí com'be ma Ta, bi 'yëna.

³⁹Jananguë'a bi 'yëna da bent'i mahøn'a ü ma mijudíohe mí 'bäpü. Pë nu ra Jesús bi 'uegue.

⁴⁰Ne bi mbeng mahøn'a bu 'danguadi ra ðathe Jordán, guerpü rá mbüdi mí øt' ran xixyá ra Xuua, ne bim 'bäpü 'da yu pa. ⁴¹Ne xün ngu yu ja'i bá ëpü 'büh ra Jesús. Ne bi man ü:

—Madague'bu nte man t'øt'e nuixte bi 'yøt' ra Xuua Nxixyá, pëgue gätho majuqani a bi mam 'bu mi xijü nanguëhna ra Jesús, bi 'yën'u.

⁴²Ne xün ngu ü bi mba bu, bi 'yëc'yëi a ra Jesús.

Bi du ra Lázaro

11 Mí 'büpü Betania n'da ran 'yohü in zäman'u, í Lázaro. Ne mí 'bühmbü yoho yün ju, ra María ne ra Marta. ²Ne nuna ra María, guehna bi xispa ra 'yëthi rá gua ra Jesús ëmme yüman'u ne bi 'yonbi nangué yú xtä. Guehna rán ju ra Lázaro na, gue xün ü. ³Jananguë'a nu'u yün ju bi mbëhna n'da ra nde bu 'büh ra Jesús ne bi 'yëmp'a:

—Ma Hmu a'be, xiya 'be'a ga øthü ya, xün ü a guidí huëqui, bi 'yëmbi.

⁴Ne nu'bu mí 'yøh ra Jesús, bi 'yëna:

—Nu'a ran ü hing ran ðate a pë hønt'a gue da hnu rá ts'ëdi Oja nuixte thoho, necä rá Ts'ünt'u Ojagä, bi 'yëna.

⁵Nu ra Jesús ëmme madi hugc'a ra Marta ne rá juhüe ne'a ra Lázaro. ⁶Pë nu'bu mí 'yøde xün ü ra Lázaro, him 'bex bi nde da mba, 'be bi døm' man yopa guerpü mí 'bühmbe. ⁷M'bejua büya bi xije dyü xädigähe a:

—Ga mbähä bu Judea mahøn'a, bi 'yënje.

⁸Pë dá ëmfe büya:

—Xänbate i, ha gui mba bu mahøn'a, nguetho nu ma mijudíohe 'büpü him maya'bu gue nde di bat'a do i, dá ëmfe.

⁹Nu ra Jesús bi xije n'da ran t'uti büya:

—Ha hinga gue'a 'de'mayo ora n'da pa. Nu'bu ma pa i 'yo n'da ra ja'i, hin di fet rá gua nguetho in nu hapü i pa. ¹⁰Pë nu'bu 'yoxui n'da, di fet rá gua nguetho hinguin nu hapü

i pa. Nu'a bi ma gue hingana sòn ra ora da du.

¹¹Ne m'bejua bi 'yɛnje mahøn'a:

—Nu'a ma amigohu ra Lázaro i aha. Ne ga mbähä ga ents'a a, bi 'yɛna.

¹²Bex dá ɛmbähe a buya:

—Ma Hmu ahe, nu'bu i aha da yam 'bu, dá ɛmfe.

¹³Pe nu ra Jesús bi ma gue bi du 'bu mí ma i aha. Pe dá bɛmhbe gue i aθο. ¹⁴Bexque njuantho bi man ra Jesús:

—Ya bi du ra Lázaro. ¹⁵Pe nangué ahu, xun ho gue hin dá nugä 'bu mín hyɛn'na, gue man'da gui 'yɛc'yɛigahu 'bu guin nuhu 'be'a ga øt'a ya. Nuya ga mbähä ba nuhu.

¹⁶Pe nu'a ra Tomás ne i t'ɛmbi ra Go, ma mixädihe, bi 'yɛnje:

—Mbähmahu 'bu, madague'a 'darpu ga tuhu.

Nu ra Jesús di un ra te u xun du

¹⁷Nu'bu má sømhbe bu ra Jesús buya, ya ná goho pa xí t'a a ra Lázaro. ¹⁸Nu bu Betania hinga ya bu Jerusalén, mbe made ora na 'yo. ¹⁹Janangué'a xun ngu ma mijudíohe bi mba bu rá ngu ra Marta ne ra María gue da hyurpa yá mbui u, nangué'a rá ida bi du.

²⁰Nu'bu mí 'yøh ra Marta gue ba ɛpu ra Jesús, bi mba ne bin c'at'ui bu 'yu. Pe nu ra María bi gotpu ja rá ngu. ²¹Ne nu'a ra Marta bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nu'bu xquím 'bæque ua, hin xtán du ma ida. ²²Pe madague'bu ya bi du ya, pe dí paçä di 'da'a Oja hønt'a go 'be'a gui 'yäpi, bi 'yɛna.

²³Nu a ra Jesús bi da't'a:

—Nu'a ni ida da ndants' mahøn'a, bi 'yɛna.

²⁴Nu ra Marta bi 'yɛna:

—Dí paçä da ndants'a rán zɛgui ra pa a, ne u gätho xun du, bi 'yɛna.

²⁵Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nugä guecä dadí un ra te u xun du. Nu'a to'o da 'yɛc'yɛigui, madague'a da du, pe ga japi da ndants'i ne din ja ra 'da'yote mazai.

²⁶Ne nu'a to'o 'bui nanguécä ne ɛc'yɛigui, njam'bu da du a. Ha guí ɛc'yɛi a dí xi i, bi 'yɛmbi.

²⁷Ne bi 'yɛmp'a:

—Haha ma Hmu i, dí ɛc'yɛi gue gue'e grá Cristo, rá Ts'unt'u i Oja, gue'e mí hma gua ɛcua ja ra ximhäi, bi 'yɛna.

Bin zon'a ra Jesús

²⁸Ne nu'bu mí gua'a bin yaui ra Marta a ra Jesús, bi mbeng bu rá ngu ne bin yajodreui a rá juhue ra María, ne bi xi a:

—Bí 'bäpu ra xänbate ne in zon'na i, bi 'yɛna.

²⁹Ne nu'bu mí 'yø a 'be'a bi sifi, bi ndants'a ne bi mba n'dihi guepu 'bäh ra Jesús. ³⁰Nu ra Jesús him 'bex bi zøm bu ja ra hnini, pe bim 'bätho bu ndehnini guepu xín yaui ra Marta. ³¹Nu ma mijudíohe mí hupu mbo rá ngu ra María gue i hurpa rá mbui, nu'bu mí nu bi ndants'a ra María ne bi mba n'dihi, bi den'du ma mijudíohe buya, ne bi 'yɛn u: “Masque ní mba ban zom bu ja ran 'yägüi na.”

³²Nu'bu mí zøm bu ra María bu bí 'bäh ra Jesús, bin danyahmu bu ja rá gua, ne bi 'yɛmp'a:

—Nu'bu xquím 'bæque ua, hin xtán du ma ida 'bu, bi 'yɛna.

³³Nu'bu mín nu ra Jesús gue i zon'a ra María, ne u ma mijudíohe zoni gue'u bi denni, bin gaš' p̄ya ne bi hyundumbui. ³⁴Ne nu ra Jesús bi 'yänni:

—Hap̄u bi t'ä a ra Lázaro.

Ne bi t'ëm b̄ya:

—Ma Hmu ahe, ga mbähä gua nu, bi t'ëmbi.

³⁵Ne a ra Jesús bin zom b̄ya.

³⁶Bex bin 'yëm zehe ma mijudíohe b̄ya:

—Nun̄u ya mf̄adi ëmme madi huç'a, bin 'yëmp'ä. ³⁷Ne nu'ä 'da bi 'yën'ä:

—Nuna guehna bi xocua yú dä ra xädä. Ha hin xtán zä xtí japi hin xtán du ra Lázaro 'b̄u.

Nu ra Jesús bi xox'a ra Lázaro bu ja rán 'yägüi

³⁸Nu'bu mí zøm bu ja ran 'yägüi ra Jesús, bin ga'ts' mahøn'a. Nu ran 'yägüi n'da ra hyädo a ne bi juaspa n'da ra x̄indo. ³⁹Ne nu ra Jesús bi 'yëmp'ä:

—Dami 'uej̄u ts'ä na ra x̄indo.

Pe nu ra Marta, rán ju a xí du, bi 'yëmbi:

—Ma Hmu i, masque x̄un x̄a ya nguetho má goho ma pa ya bi du, bi 'yëna.

⁴⁰Nu ra Jesús bi 'yëmp'ä:

—Pe dí xi i mahøn'a, nu'bu gui 'yëc'yei gue i ja ma ts'edi, guin nu rá ts'edi Oj̄a nuixte, bi 'yëmbi.

⁴¹Bex bi mba ma 'ueque ra do b̄ya. Ne nu ra Jesús bi ndøts'e ne bi 'yëna:

—Ma Ta i, dadí 'da a ra jamadi, nguetho gá 'yøh ma nde 'b̄u má äp'i'i nanguehna ra Lázaro. ⁴²Ne dí p̄adi thocpa thoho guí øh ma nde.

Pe nu'a dí xi a ya, ngue dí ndepe da 'yøh ya i 'bäcua ya, n'dahma da 'yëc'yei gue gue'e bá pengä ua.

⁴³Ne nu'bu mí jua'a bin ȳai Oj̄a bin ya nts'edi:

—Lázaro, bá p̄oni.

⁴⁴Ne nu'a xí du bá pøm bu ja rán 'yägüi b̄ya, nsøt'e thoho ra 'bøt'e rá 'ye ne rá gua, ne nu rá ya n'dan'yo ra 'bøt'e mán söt'e. Nu ra Jesús bi 'yëmp'ä:

—Xoth̄u, da zä din 'yo b̄ya, bi 'yën'a ra Jesús.

I hma da fent'a ra Jesús

⁴⁵Ne x̄un ngu ma mijudíohe ngue xí den'na ra María, bi 'yëc'yei ra Jesús 'b̄u mí nu a bi 'yøt'e. ⁴⁶Pe nu mi'da bi mba bá xih ȳu fariseo 'be'a bi 'yøt' ra Jesús. ⁴⁷Janangue'a bi man ȳu d̄ambäjä ne ȳu fariseo ngue 'darpu dim petih̄u u yú mi ngurpih̄u, ne bin 'yëm zehe u:

—'Be'a sä ga øth̄u, nguetho nu'a ran 'yoh̄u i øt'e x̄un ngu ȳun t'øt'e nuixte. ⁴⁸Nu'bu hin ga hecpah̄u, gätho ȳu j̄a'i da 'yëmbi yú ngurpi. Ne nub̄ya nu ȳu romano da z̄uj̄u ngue da b̄eni ya dá tenhd̄u man'da ra Hmu, ne hinga høn't'ü dí tenhd̄u u, ne di juarca ma d̄uxca nijah̄u ne di juaj̄u b̄ya.

⁴⁹Ne nu'a n'da í Caifás, ra d̄ambäjä a ra jeya a, bi 'yëna:

—Ha hin guí p̄ahmb̄u 'be'a da zä ga øth̄u ya. ⁵⁰Ha hin guí p̄ahmb̄u man'da x̄un ho 'b̄u n'datho da du n'dahma hinga gätho na nguju ga juahmb̄u, bi 'yëna.

⁵¹Pe him bi b̄ense a bi ma, pe nangue'a ra d̄ambäjä a ra jeya a, janangue'a bi jap Oj̄a da ma 'be'a da t'ørpa ra Jesús, gue da du

da yanje dyu judíohe. ⁵²Pe nu ra Jesús 'bú mí du, hinga hõngdáhe in nde da yanje, pe ne u gátho mí'da i 'búi hõnbu go bi zä gátho na ndoho ra ximhäi, 'darpu dam 'bühmbu a. ⁵³Ne nangu'e'a xí man ra Caifás, 'da'angu bi bën u gátho ma ngurpihe buya. Ne gue'a ra pa bi ma njuantho da hyo ra Jesús.

⁵⁴Janangu'e'a m'bet'o bi 'uetho ts'u bu 'büh ma ngurpihe, ne bi mba bu ja rá nyani n'da ra uhäi, ne däm 'bühmbe bu 'da yu pa bu ja ra hnini Efraín.

⁵⁵Ne mi ts'utho da zõn ra pa ran dqbaxjua, n'da ra dants'ihme bi zängahe Oja maya'bu dyu judíohe. Janangu'e'a xun ngu yu ja'i 'da'a n'danni bi nets'i bi mba bu Jerusalén. Nguetho bi sije m'bet'o thoho ga hoc ma ja'ihe bu, nangu'e ra dehe. ⁵⁶Ne nu'bu mí zõm bu ja ra danija u 'da ma mijudíohe, bi hyom bu a ra Jesús ne bin 'yän'du n'da ngu n'da u:

—'Be'a guím mamhbu, ha ba gh ra Jesús da nu ram peti ua uague hin'na, bin 'yemp'u.

⁵⁷Nu yu dambäjä ne yu fariseo bi 'yèn'u:

—Nu'bu 'bui to i paði hapu i 'bui, jatho da ma, n'dahma da zä gam benthe, bi 'yemp'u yu ja'i.

Pa nsispi ra 'yèthi rá gua ra Jesús

12 Di 'beh man 'dato pa din ja ra dants'ihme bu Jerusalén nangu'e ran dqbaxjua, ne bi mba mahõn'a bu Betania a ra Jesús, nguere rá ngu a ra Lázaro, gue'a xí jap ra Jesús bi dambëni bu ja rán 'yägüi guee xí du. ²Nu'bu mín de, nu ra Marta bi 'yõrpa n'da ran

ts'ihme ra Jesús. Ne'a ra Lázaro 'darpu bin sihmehu bu ja ra mexa. ³Ne bi mba ra María bu mí huh ra Jesús, bi xispa rá gua made litro ra 'yèthi emme yuman'u ne xum hmadi, ne í 'yonba ra 'yèthi nangu'e rá xtä. Ne gátho ra ngu bi yan'a ra 'yèthi. ⁴Ne mí 'bupü rá ts'unt'u ra Simón, ra Judas Iscariote a, n'da ma mixádihe a, ne gue'a bi dá a ra Jesús. Ne nu'bu mín nu a bi 'yõt'a ra María, bi 'yèna:

⁵—Hanja him bi 'bä a ra 'yèthi, yu mahuqhi thoho xtín ja rá muui guee xtín t'un yu hyoya, sä bi 'yèn a ra Judas.

⁶Ngubu bi man a nguetho ra be a, ne him majuqni di huç yu hyoya. Pe rá 'befi a guee ní mbesca ma mbetihe dyu xädihe ne'a rá mbeti ra Jesús. Ne nzai hac zehë ra mbeti 'bu in nde. ⁷'Bex bi 'yèn'a ra Jesús:

—O guidí hecpa na ra xisu, nguetho bi 'yõrca a rán säui da 'yõrque, nguetho mi ts'utho ga tu ngue da t'ägagui. Janangu'e'a mí pesta'a ra 'yèthi na, xti jacä ma ja'i 'bu dá tu. ⁸Pe thocpa thoho gam 'bühmbu yu hyoya, pe nugä hinga thocpa thoho dam 'bühmbu ua, bi 'yèn'a ra Jesús.

I hma da tho ra Lázaro

⁹Nu'bu mí 'yõde xun ngu ma mijudíohe, guee 'bupü ja rán ngu ra María a ra Jesús, bi mba bá nu, pe hinga hõnt'a ra Jesús in nde da nu, pe ne'a ra Lázaro guee xí xox ra Jesús bu ja ran 'yägüi. ¹⁰Janangu'e'a nu yu dambäjä bi bëni ne'a ra Lázaro da hyo. ¹¹Nguetho gue'a ra Lázaro í japi man'da xun ngu bi 'yèc'yèi a ra Jesús u ma mijudíohe.

**Bi t'ęspa ra Jesús 'bu
mí yut'a Jerusalén**

¹²Nu'bu mi hyax buya dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén. Ne nu'u yu ja'i xun ngu xí zòm bu Jerusalén gue in nu ra dąmpeti, bi 'yøde da mba bu ra Jesús.

¹³Janangue'a bi gař yú xi yu jařxiza ne bi mba bá thąpü 'yu. Ne nts'edi bi 'yęn'u:

—Nuixte tho rá ts'edi Oja di jař na ma Hmuts'ut'abihü dyu israelhü, dyu judiohü, bi zöcua ya nanguie rá thuhu Oja, bi 'yęn'u.

¹⁴Nu'a ra Jesús i hux'a n'da ra t'uburu xí dįni, tengu mán t'o't'i bu ja rá m hman Oja. ¹⁵Gue mán t'o't'i:

Him man gan suhü ya gyu menguhü ua Sión,
nguetho ba ģh ni hmuts'ut'abihü,
da hyux'a n'da ra t'uburu, mí ģn
rá t'ohni maya'bu.

¹⁶Pe nuje dyu xádihe him 'bexque dá pařmbe 'be'a nám bøn na bin ja, pe nu'bu mí mbeng mahęts'i ra Jesús dá bęmhbe buya gue guehna bi t'örpa ra Jesús gátho mán t'o't'i maya'bu.

¹⁷Nu'u yu ja'i mí 'bühmbü ra Jesús 'bu mi xox'a ra Lázaro, xí ma gue xí xox'a ra Lázaro. ¹⁸Janangue xun ngu yu ja'i bi mba bá thą a ra Jesús, nguetho bi 'yø a xin ja. ¹⁹Janangue'a nu yu fariseo bin 'yęmzexe u:

—Nte ts'u ní mbatho 'bu dadí hecpahü yu ja'i. Ha hin guín nuhu ya gátho ra ximhäi i tennü ra Jesús, bin 'yęmp'u.

I hon ra Jesús u yu mengu bu Grecia

²⁰Ne nu'u 'da bi mba bu Jerusalén da nu ram peti bu, yu mengu bu ja

ra häi Grecia u. ²¹Ne bin tįmhbu ra Felipe u 'bu mám 'bühmbe bu Jerusalén. Ne nu ra Felipe, ma mixádihe a, ra mengu bu Betsaida ra xęqui Galilea. Ne nu yu mengu bu Grecia bi 'yęn'u:

—Hague n'yø, dín nde dan yahe ts'u ra Jesús, bi 'yęn'u.

²²Nu'a ra Felipe buya bi xi a ra Andrés, ne nu'u buya bi xi a ra Jesús. ²³Ne nu ra Jesús bi dąt'u:

—Ya mi ts'utho da zøn ra pa dan uixtegä 'bu dá tu, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ²⁴Majuani dí xi ahü, tengu n'da ra hmudä, nu'bu hin da thupü ja ra häi ngue dim 'berü, hin din xąndi. Pe nu'bu da thuhu, da zä din xąndi xun ho. ²⁵Nu'a to'o i su din unba 'bu da dengui, da mba ma unbi rá te a, pe nu'a hingui su din unba 'bu da dengui guecua ja ra ximhäi, din ja ra te mazai a. ²⁶Nguetho nu'bu 'bu a n'da in nde din 'yęhe nanguecä, jatho da bęni tengu dím bęngä, ne ga com'be ma ts'edi bu mahęts'i buya. Nu'bu 'bu a n'da din 'yęhe nanguecä, nu'a ma Ta da numanho a.

Ra Jesús im ma da tho

²⁷—Pe nuya ģmme tu ma mbüi, bi 'yęn'a ra Jesús. 'Be'a sä ga xih ma Ta. Ha sä ga äpi di 'uegä 'be'a din jacä ya. Pe hingui sä, nguetho gue'a bá ģcä ngue gan nu'a i jatho gan nugä ya, bi 'yęn'a ra Jesús.

²⁸Ne nubuya bin yaqui rá Ta:
—Ma Ta a i, dami jaqui gan nugä hönt'a go nda'a dí t'ęs'i i, bi 'yęmbi. 'Bexque bi t'ø'a n'da ra nde bu mahęts'i, bi 'yęna:

—Pe ya dí ja'i guín nu, ne guin nu mahøn'a, bi 'yęna.

²⁹Ne nu'ɛ yɛ ja'i mí 'bähmbɛ bɛ,
bi 'yøh rá nde Ojɔ nɛ bi 'yɛn'ɛ 'da:
—Bin gäni.

Ne nu'ɛ mi'da:
—Masque n'da rá m 'behni Ojɔ
mahɛts'i bi zofo, bi 'yɛn ɛ.

³⁰Pe nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:
—Nu'a ra nde gá 'yøhmbɛ, nts'edi
bi zocä Ojɔ, hin nanguɛ ga paçä bi
'yøh ma nde, pe guepɛ gui paħmbɛ
ya i øh ma ndegä a. ³¹Nuya mi
ts'ɛtho ga øt'ä a dí faði nda'ɛ da
mba ma ɛnbi, nɛ nda'ɛ hin da
mba ma ɛnbi. Ne mi ts'ɛtho ga tap
ra zıthɛ, gue in ts'ɛt'abi ua ja ra
ximhäi a, nɛ da ts'änba ya da t'erbɛ
ja ran ɛnbi. ³²Nu'bɛ dá cuat'ä bɛ ja
ra pont'i, gue'a dá zohn'dɛ gätho yú
mbɛi yɛ ja'i ga xifi di dác yú mbɛi
gan ya'n'ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³Ne guehna mi man na, ngue
mi ndepe xtám baħ yɛ ja'i 'be'a nín
dɛte dí tho a. ³⁴Ne nu yɛ ja'i bɛya
bi dɛt'a:

—Nugähe ya dá øhmbe im mam
bɛ ja rán t'ɛdi Ojɔ, i 'bɛi mazäi a ra
Cristo. Ne guí ɛnse jatho gui tu bɛ
ja ra pont'i, gán ja'i ua ja ra ximhäi.
To'o e ngue guí ɛnse gán ja'i ua ja
ra ximhäi. Masque hinga gue'e gra
Cristo 'bɛ.

³⁵Nu ra Jesús 'bex bi 'yɛmp'ɛ:
—Him min ngu yɛ pa ga xän'nahɛ
ya, ngue drán nequigä. Nde'bɛ gan
'yohɛ bɛ ja ran nequi ya, nɛ hin da
zɛ ahɛ ra 'bexui. Nguetho nu'a to'o
i 'yo bɛ ja ra 'bexui hingui paði
hapɛ i 'yo. ³⁶Dami hyamhbɛ ran
nequi ya, janya i ja ya, nɛ din ja ran
nequi ni mbɛihɛ bɛya, bi 'yɛmp'ɛ.

Ne nu'bɛ mí jua a bi man ra Jesús
bi mba, bin 'yañse.

**Hinguin nde da 'yɛc'yei
ɛ ma mijudíohe**

³⁷Pe guexta'a him bi 'yɛc'yei
xɛn ngu ma mijudíohe, madague'a
xɛn ngu yɛn t'øt'e nuixte bi nu bi
'yøt' ra Jesús. ³⁸Pegue bin ja tengu
thoho bi man ra pøngahya Isaías
'bɛ mí ma 'be'a din ja, bi 'yɛna:

Ma Hmu i, to'o maha bi 'yɛc'yei
a dá mamhbe
ne to'o bi ba 'bɛ gmí 'yuh ni
ts'edi, bi 'yɛna.

³⁹Him bi zä bi 'yɛc'yei ɛ 'da
nguetho nu'bɛ him mín nde ɛ, bi
mba njapi tengu bi man ra Isaías
'bɛ mí ma mahøn'a:

⁴⁰Nu'a Ojɔ bi gomba yú dá ɛ nɛ bi
mɛp yú mbɛi ɛ,
gue din ja tengu'bɛ din xädä,
nɛ hin din ja yún 'yomfɛni yú
mbɛi,
nɛ hin da zä di päh yú mbɛi gue
xtí punba Ojɔ ɛ, bi 'yɛn a ra
Isaías.

⁴¹Guehna bi man ra Isaías 'bɛ mí
'yut Ojɔ din ja rá ts'edi nuixte ra
Cristo, nɛ bi mam bɛya 'be'a da
'yøt'a ra Cristo.

⁴²Pe xɛn ngu ma ngɛrpihe mim
bɛnse ngue ɛc'yei ra Jesús. Pe him
bi ma gue ɛc'yei ɛ, nguetho i su xtá
hyøn a thi yɛ fariseo bɛ ja yú nija,
gue má zä da zan'ɛ. ⁴³Nguetho
man'da bi bɛni 'be'a da man yú
mija'ihɛ, gue da 'yɛmbi xɛn ho ɛ,
xinda gue'bɛ go xtá 'yɛmp Ojɔ xɛn
ho ɛ.

**Dí mba ma jañbi n'da ɛ
yám hman ra Jesús**

⁴⁴Pe nu ra Jesús nts'edi bi ma:

—Nu'a to'o i ɛc'yeigui, i ɛc'yei a bá pengui. ⁴⁵Nguetho nu'u to'o i paqui, i pa a bá pengä. ⁴⁶Nu'a bá ɛcä gue ga yorba yú mbui u 'bucua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dengui hin din 'yo bu ja ra 'bexui a. ⁴⁷Nu'a to'o da 'yoh mam hmangä ne hingui ɛc'yei, pe hinga guecä ga juanbä a, nguetho hin ná ɛcä ga øt' ran juanbate, pe ná ɛcä ua gan yan u 'bucua ja ra ximhäi. ⁴⁸Nu'a to'o hin da 'yɛc'yeigui ne hin da 'yoh a dí m mangä ya, nu'a mam hma dá mangä ya, gue'a dí juanba u 'bu rán zegui ra pa. ⁴⁹Nguetho him mam hmanse a dá ma, pe nu'a ra Ta gue bá pengä bi xiqui 'be'a dá mangä ne 'bepu ná xänba yu ja'i. ⁵⁰Ne dí paçä da ðin ra te mazai u to'o da hyan rám hma ma Ta. Ne gue'a i xicä a ne dí mangä a buya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi xuguaba yú xädi

13 Nu'bu mi ts'utho da mbuh ra ðampeti nangué ran ðabaxjua, ne mí paq ra Jesús ya mi ts'utho da zøn ra ora da bõngua ja ra ximhäi, da mbeng bu bí 'buh rá Ta. Ne gätho yu pa mi 'bucua, midí huç'u to gätho bi 'yɛc'yei a, ne nuya man'da di huç'u di huçqui. ²Ne nu'bu mán sihmehe ra Jesús 'bu bin de, nu'a ra zıthu buya bi bɛnba ra Judas rá ts'unt'u ra Simón Iscariote gue di dá a ra Jesús. ³Nu ra Jesús i paði bí nexpu 'buh rá Ta ne da mbeng bu mahøn'a, ne i paði gue rá Ta bi unni gätho 'be'a i ja gue di manda zehē. ⁴Pe guehma bin 'yɛhē nanguēcähe. Nguetho bi ndants' 'bu mín sihme ne bi mbø'a n'da rá pahni, in nde nte di hɛni. Ne

bi dut' rá foho n'da ran thu'ye. ⁵Ne nu'bu mí xit' ra dehe ra ximbo, bi ðu'mi bi mberca ma guahe ne bi dugahe nangu'e'a ran thu'ye mim bongui bu rá foho.

⁶Ne nu'bu mí zøm bu huh ra Simón Pedro, nu ra Pedro bi 'yɛmp'a buya:

—Ma Hmu i, ha gui perca ma gua, bi 'yɛna.

⁷Nu ra Jesús bi ðati ne bi 'yɛmbi: —Majuani hingui sä gui paq ya 'be'a nam bøn'a dí øt'ä, pe m'bejua da zä gui paði, bi 'yɛmbi.

⁸Nu ra Pedro ø bi 'yɛmp'a:

—Njam'bu dan uni gui perca ma gua.

Pe nu ra Jesús bi ðat'a:

—Nu'bu hin ga pe't'ä ni gua, nte man jai 'bu, bi 'yɛna.

⁹Nu ra Simón Pedro buya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hinga hont'a ma gua 'bu, ne'a ma 'ye ne'a ma ya, bi 'yɛmbi.

¹⁰Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Pe ya ma zä bi bo ahü nangué ni ts'oquihü, nguetho nu'a to'o bin hi ya bi bo rá ja'i. Pe hont'u ni guahü zaï da 'be't'e ngue pärpü yu fonthäi hapü guí 'yohü. Pe nu n'da ahü him bin hi, bi 'yɛna.

¹¹Ngubü bi ma nguetho bi baði i hupü a di dá a. Janangu'e'a bi ma hinga gätho dán hihe.

¹²Nu'bu mí jua a bi xuguagahe, bi hye mahøn'a rá pahni ne bin säya. Bi 'yɛnje buya:

—Ha guí paqmbü 'be'a nam bøn'a dá øt'ahü ya. ¹³Nu ahü guí ɛnjü drá xänbategä ne guí ɛnjü drá Hmugä. Xøn ho guím mamhbü nguetho gue'a dí øt'ä a. ¹⁴Dá pe't'ä ni guahü,

gucä ni xänbateju ne ni Hmuju. Janangue'a ne ahu gam perpa ni guahu n'da ngu n'da ahu, ngue gui 'yøthu gui cohmbu häi ne 'da gdám fáxtahu. ¹⁵Nuya dá ut'ahu 'be'a gui 'yøthu nguetho dín nde ahu gui 'yøthu tengu dá øt'ahu. ¹⁶Majuani dí xi ahu, man'da nuixte n'da ra Hmu xinda gue'u yú mbefi, man'da nuixte a i pehnate xinda gue'a ram 'behni. ¹⁷Nu'bu guí pãhmbu a dím mangä ya ne thocpa thoho gui 'yøthu a, gan johyahu nanguue Oja 'bu.

¹⁸Pe hín dím mangä gätho ahu da zä gan johyahu nanguue Oja, nguetho dí pãt'a ni mbuihu n'da ngu n'da ahu gue dá huan'nahu. Pe guehma dá huahni gätho ahu, n'dahma dín ja 'be'a bi man rá t'ohni Oja ngue bi 'yena: "Nu'a n'da dí sihme'be, gue'a di dägä a." ¹⁹M'bet'o dí xi ahu 'be'a da t'ørcä, janangue'a da zä gui thoqui gui 'ygc'yëigahu gue drá Cristogä 'bu ya bin ja. ²⁰Majuani dí xi ahu, nu'a to'o da 'yømanho a im man a n'da mam 'behni, i simanhogä a ne i simanho a bá pengä, bi 'yenje.

Ra Jesús i paði di dä a ra Judas

²¹Nu'bu mí jua a bi man ra Jesús, bi du rá mbui, ne bi xije mahøn'a: —Majuani dí xi ahu, i 'bu a n'da ahu di dägä, bi 'yenje.

²²Nugähe buya dyu xädigähe, dán hyethe n'da ngu n'daje ne dán 'yänhde: "To'ogahu di dä 'bu," dán 'yemfe. ²³Ne nugä 'darpu mi hu'be ra Jesús nguetho emme midí huëgä. ²⁴Nu ra Simón Pedro buya bi uanga rá 'ye, ndeque ga änni nda'a di dä a. ²⁵Nugä buya gue 'darpu mí hu'be ra Jesús, dá änni:

—Ma Hmu i, to'o a guím ma, dá embi.

²⁶Bi 'yengä a ra Jesús buya:

—Nu'a ga cärpa a ra hme ra tuhü gue ga unni, gue'a di dägä a, bi 'yengä a buya.

Ne 'bex bi un'na ra hme a ra Judas Iscariote rá ts'unt'u ra Simón. ²⁷Ne nu'bu mí zi ra hme, 'bex bi yut' ra zïthu rá mbui. Ne nu ra Jesús bi 'yembi:

—Nu'a guí nde gui 'yøt'e dami 'yøt'a n'dihi ya, bi 'yena.

²⁸Ne xinga n'dagähe mi huhmbe bu ja ra mexa gue dá pãhmbu 'be'a nám bøn a bi xifi. ²⁹Pe 'dagähe dím bëmhbue gue gue'a bi xih ra Judas da mba da däi 'be'a ga homhbe 'bu bin ja ra dants'ihme. Ne nu mi'da gähe dím bëmhbue gue bi xih ra Judas da mba di unni ts'u ra mbeti yu hyoya, nguetho mí ha ra buxa i o ma mbetihe. ³⁰Ne nu'bu ya xí zi ra hme, 'bex bi mba n'dihi. Ya bin xui buya.

Ra 'da'yont'ëdi

³¹Nu'bu ya xí mba ra Judas, nu ra Jesús bi 'yengähe:

—Nuya di nequi dan uixtegä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Ne nu'a ga øt'ä ya, gue'a man'da dí nequi gue xun hotho Oja. ³²Ga udi nuixte xun hotho Oja, ne nu Oja da 'yudi gue nuixte xun hogä guecä ngue dán ja'i ua ja ra ximhäi. Ne mi ts'utho ya dín ja a dím mangä. ³³Ma zu t'uhni ahu, man'da zu ora dam 'buhmbu ya. Ne m'bejua guim bënju. Ne ga xi ahu ya tengu dá xi u ma ngurpihu, hingui sä 'darbu ga mbähä hapu ga mbagä. ³⁴Nuya ga xi ahu n'da ran t'ëdi ma'da'yo, gue

'da xtín huęctahũ n'da ngu n'da ahũ. Tengu thoho bũ dá huęc'ahũ, ngubũ gan 'yõrpahũ n'da ngu n'da ahũ.

³⁵Nangue 'da gdín huęctahũ n'da ngu n'da ahũ, gátho yũ ja'í da bađi guí tengahũ, bi 'yęnje.

Ra Jesús i pađi din cõn'a ra Pedro

³⁶Nu ra Simón Pedro bi 'yęmp'a:

—Ma Hmu i, hapũ gui mba.

Nu ra Jesús bi dať'a:

—Hingui sã 'bex gui tengã ya hapũ ga mba. Pe m'bejua da zã gui mba bũ ga mbagã.

³⁷Janangue'a nu ra Pedro bi 'yęmp'a:

—Hanja hingui sã 'darpũ ga mbe ya, madague'a necã da thogã nangue'a ga ten'ni i, bi 'yęna.

³⁸Nu ra Jesús bi dať'a:

—Ha majuaņi gui tengui madague'bu da tho i, nguetho ná hyundj xquí cõng 'bũ bi mbah ra tamfõ, bi 'yęmbi.

**Ra Jesús ra 'yu ní zõm
bũ bí 'bũh rá Ta**

14 —Pe o di tu ni mbũihũ. Guí ęc'yeihũ Oja janangue'a necã dami 'yęc'yeigahũ. ²Nubũ rá ngu ma Ta bí ja bũ xũn ngu yũ ngu mahotho. Nu'bu hin te dí ja bũ, xcã xi ahũ 'bũ. Pegue i ja bũ, janangue'a nu'bu dá mbagã gua hoc'ahũ hapũ dam 'bũhmbũ. ³Ne nu'bu dá mbagã ba hoc'ahũ bũ dam 'bũhmbũ, ne ba pengã mahõn'a ga six ahũ bũ ngue 'darpũ dam 'bũhmbũ bũya. ⁴Nubũ ga mbagã guí pařmbũ ne guí pařmbũ ra 'yu, bi 'yęnje.

⁵Pe nu'a ra Tomás bi 'yęmp'a:

—Ma Hmu i, hin dí pařmbe hapũ gui mba, xín dí pařmbe a ra 'yu, bi 'yęna.

⁶Nu ra Jesús bi 'yęmp'a:

—Nugã drá 'yugã ne guecã ní fa a majuaņi ne dadí ungã ra 'da'yote mazãi. Njon da zã da zõm bũ 'bũh ma Ta hinda hõnt'bu da 'yęc'yeigui. ⁷Nu'bu majuaņi xquí pařũ ne'a ma Ta xquí pařmbũ 'bũ. Pe ja gã pařmbũ ya nguetho ya guín nuhũ a ya, bi 'yęnje.

⁸Pe nu ra Felipe bi 'yęmp'a:

—Ma Hmu i, pe hin dín nuhe a ni Ta, dami jaje gan nuhe ne nte ga 'behmbe, bi 'yęna.

⁹Nu ra Jesús bi dať'a:

—Ha guexta'a hin guí pařui ne nya'a tho xtãm 'bũhmbũ. Nu'a to'o xũn nugui, ya xũn nu ma Ta. Hanja gní 'yęngui: “Yurcahe ni Ta.” ¹⁰Ha hin guí ęc'yei gue n'datho dí com'be ma Ta. Nu'ũ yũm hma dí xi ahũ him mam hmansęgã ỹ, pe yũm hman a ma Ta i 'bũcua ja ma mbũigã, ne gue'a di jacã ga õt'ã a dí õt'ã. ¹¹Dami 'yęc'yeigahũ gue n'datho dí com'be ma Ta. Pe nu'bu xũn ęei gui pařmbũ, dami pařmbũ gue hõnt'a Oja sã i õt'ũ yũ nuĩxte dí õt'ã. Janangue'a da zã gui 'yęc'yeihũ gue n'dat'a dí com'be ma Ta. ¹²Majuaņi dí xi ahũ, nu'bu gui 'yęc'yeigahũ, nu ra 'befi dí õt'ã, ne ahũ da zã gui 'yõthũ 'bũ. Ne man'da nuĩxte yũ 'befi da zã gui 'yõthũ nguetho ga mba bũ bí 'bũh ma Ta. ¹³Nguetho hõnt'a go 'be'a gui 'yãhmbũ 'bũ 'da angu dím bęmhbũ, ga õt'ã, janangue'a da t'ęspa ma Ta nangue a ga õt'ã, rá Ts'unt'ugã a. ¹⁴Hõnt'a go 'be'a gui

'yáqui 'bũ n'dat'a dí m bẽmhbu, ga ɔt'ä.

**Ra Jesús bi ma ba penpa
rá Hogandãhi Oja**

¹⁵Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yẽna:

—Nu'bũ majuañi hõngdã guín numanhojũ, dami pes'hũ 'be'a gãtho dí xi ahũ. ¹⁶Ne ga äp ma Ta ba pen'nahũ man'da nim fãts'ihũ da mbãx ahũ tengu dá ɔt'ahũ, ne gam 'bũhmbũ mazãi a bũya. ¹⁷Gue'a rá Hogandãhi Oja a, ne di ja ahũ gui pãhmbũ a majuañi. Pe nu'ũ di ho ra ximhãi hin da zã da zini, nguetho hin'yu 'be'a dí bã a, xingui pãdi 'be'a rá 'befi a. Pe nu ahũ guí pãhmbũ a nguetho dí 'bũhmbũ a, ne da zõn ra pa din zãm bũ mbo ni mbũihũ. ¹⁸Hin gan jahũ tengu yũ hyoya t'ũhni 'bũ dá mbagã, nguetho ba pengã dam 'bucã bũ mbo ni mbũihũ. ¹⁹Mi ts'ũtho ya him man da nuc'ũ di ho ra ximhãi. Pe nu ahũ da zã guin nuju nangue ni mbũihũ, ne zã gam 'bũhmbũ nguetho zã dí 'bucã. ²⁰Ne nu a ra pa da zõh rá Hogandãhi Oja, da zã gui pãhmbũ gue dam 'bũpũ mbo ni mbũihũ, ne gam 'bũhmbũ bũ ja ma mbũigã bũya. Ne da zã gui pãhmbũ dí 'bũi nangue ma Ta. ²¹Hõnt'a go to'o i ɔt' man t'ẽdigã ne pe'ts'a mam hmangã, gue'a majuañi hõngdã i numanhogã a. Ne nu'a ma Ta necã ga huẽ'be a, ne ga japi da bãdi xũn ho ma ts'edi, bi 'yẽnje.

²²Nu'a ra Judas, pe hinga gue'a ra Judas Iscariote, bi 'yãn'na bũya:

—Haguen ja hõngdãhe gui jaje ga pãhmbũ xũn ho ni ts'edi, ne hin'na ũ di ho ra ximhãi, bi 'yẽna.

²³Nu ra Jesús bi dat'a:

—Nu'bũ i 'bũ a n'da ahũ majuañi hõngdã i numanhogui, da mbesca mam hmangã a 'bũ. Ne di huẽ'ca ma Ta bũya, ne ba ẽ'be, ne dan zãm'be bũ mbo rá mbũi a. ²⁴Pe nu'a to'o hingui numanhogui, hingui pe'ts' mam hmangã a. Ne nu'a mam hmangã, him mam hmansegã pe rãm hma ma Ta gue'a bá pengã ua, bi 'yẽna.

²⁵Ne xõ bi 'yẽna:

—Nuya yũm hma dá xi ahũ gãtho yũ pa dãm 'bũhmbũ ua ja ra ximhãi. ²⁶Pe nu'a nim fãts'ihũ rá Hogandãhi Oja gue ba penh'nahũ ma Ta, tengu'bũ da guecsegã a, nu'a di bẽn'nahũ yũm hma xtã xi ahũ, ne da xãn'nahũ 'be'a gãtho mi'da.

²⁷Dadín 'yẽhmbũ ya, dami hyãmhbũ ran t'unni ngue ran johya dadí 'da ahũ ya, ne thocpa thoho din ja ahũ. Hinguin ja tengu rán johya ra ximhãi. O di tu ni mbũihũ ne hin din su ni mbũihũ. ²⁸Ne nu'bũ majuañi guín numanhojũ, din johya ni mbũihũ nanguehna dí xi ahũ: “Ga mba bũ bí 'bũh ma Ta.” Ne man'da ja rá ts'edi xinda guecã. ²⁹Nugã xtã xi ahũ 'be'a gãtho din ja guepũ da zã man'da gui 'yẽc'yeigahũ 'bũ ya bin ja.

³⁰Nuya him ma nya'a dan yãhũ ya, nguetho ba ẽpũ rá ngurpi ra ximhãi. Pe njãm'bũ bi daçpã a, janangue hin'yu rá ts'edi da daçpã a ya. ³¹Pe jatho ga ɔt'ä a ma 'befi ga ɔt'ä ya, n'dahma da bã ũ 'bucua ja ra ximhãi hõnt'a ma Ta dín numanhogã, ne zã dí ɔt'a i xiqui. Janangue'a ga ndanshũ ya ga mbãhã, bi 'yẽnje ra Jesús.

Rá za ra uva majuañi ne'ũ yú 'yẽ

15 Nu ra Jesús bi 'yẽna:
—Nugã drã za majuañi, ngue i zũh yẽn dät'o. Ne nu'a ma

Ta di jamansu a. ²Ne nu'u yú 'ye hingui ja yún dät'o, nu'a ma Ta da hyequi, ne da mbøgue. Pe nu'u yu 'ye i ja yún dät'o, di hoqui gue din ja mi'da yún dät'o. ³Nu'ahü ya mahoqui ahü nangué mam hmangä dá xi ahü. ⁴Dami thoju ngue thocpa thoho dam 'bühmbü. Nguetho hingui sä gui 'yøthü rá 'befi Oja 'bü hin gui thoqui gui hyämhbü ma tegä, tengu n'da rá 'ye ra za hingui sä din jase yún dät'o 'bü hin da nexpu rá te a rá za.

⁵Nugä tengu'bü drá za, nu ahü tengu'bü yú 'ye ahü ra za i züh yún dät'o. Nu'a to'o da guat'i nanguecä, da hyanga ma ts'edi ne din züdi xün ngu yún dät'o. Pe nu'a hin da guat'i nanguecä nte din ja. ⁶Nu a to'o da hyegä din ja tengu n'da ra 'yeza 'bü bi däse, da 'yot'i, da mba ma bant'i ne i pa ma peti da t'upü ja ra sibi.

⁷Nu'bü gui thoqui gui cuathü nanguecä ne'bü din zam bü ja ni mbüihü mam hmangä, dami 'yähmbü 'be'a guín nde gui 'yähmbü ne din ja büya. ⁸Ne nu'bü din ja xün ngu nin dät'ohü, gue'a dí 'yu a rá nuixte ma Tahü a, ne gue'a dí fadi majuani ma 'yec'yei ahü a. ⁹Tengu thoho bü ni huëgä ma Ta, ngübü na huëc'ahü. Dami thoqui guin ndehü man huëcate. ¹⁰Nu'bü gui pespu ni mbüihü gätho dí xi ahü ne gui 'yøthü a, da zä thocpa thoho gui pähmbü man huëcate 'bü. Tengu bü na pe'ts'ä rá m hma ma Ta, janangue'a thocpa thoho dí päh rán huëcate.

¹¹Gätho ya dí xi ahü n'dahma ga comhbü a man johyagä, ne da yupü ni mbüihü ne da bonts' thoho

büya. ¹²Nu'a man t'edi dí xi ahü, gan huëju n'da ngu n'da ahü, tengu bü na huëc'ahü. ¹³Nu'a ran huëcate man'da xün ho, gue di un rá te n'da nangué ü yú amigo da yäni. ¹⁴Nu ahü ma amigo ahü 'bü guí øthü 'be'a gätho dí xi ahü. ¹⁵Him ma xi ahü ma 'yëhe ahü, nguetho nu a ra 'yëhe hingui pädi 'be'a i øt' rá hmu. Pe nuya dí xi ahü ma amigo ahü, nguetho ya dá xi ahü gätho bi xicä ma Ta. ¹⁶Nu'ahü hin gä huangahü, pe go dá huan'nahü ne dá sän'nahü din züh nin dät'ohü, nangué gui 'yøthü ma 'befigä ne da hyät' mazai. Janangue'a hont'a go 'be'a gui 'yähmbü ma Ta nangué n'dat'a dím bëmhbü, din ja büya. ¹⁷Nuna man t'edigä dí xi ahü, gan huëju n'da ngu n'da ahü.

Nu ra ximhäi di ucpa ra Jesús ne'ü i tenni

¹⁸Ne xø bi 'yën'a ra Jesús:
—Nu'bü di uc'ahü ü di ho ra ximhäi, dami pähmbü m'bet'o thoho bi ügä. ¹⁹Nu'bü da 'da angu guí øthü ü di ho ra ximhäi, nu'u da numanho ahü ü 'bü. Pe hin guí øthü tengu øt'ü nguetho dá huan'nahü. Janangue'a di uc'ahü ya. ²⁰Pe guim bëmhbü a ram hma dá xi ahü: “Pe man'da rán säui da hnumanho n'da ra Hmu xinda gue'ü yú mbefi.” Ne nugä hingui hnumanhogui, janangue'a ha ma gue'adahü, da hnumanho ahü. Ne him bi t'ømanho a dá ma, janangue'a ngutho hin da t'ømanho a guim mamhbü. ²¹Ne din ja bü da t'øt'ahü nangué guí tengahü. Nguetho nu'ü di ho ra ximhäi hingui pä a bá pengä.

²²Nu'bu hin xcá səcä ua gue xcá zofo, hin xtám badi gue ja yú ts'oqui 'bu. Pe nuya hingui sä da gøn yú ts'oqui u ya. ²³Nu'a to i pøh rá cue nanguecä, ne a ma Ta i numan'u. ²⁴Nu'bu hin xcá øt' yun t'øt'e njo'o sä da 'yøt'e, hin xtám badi gue ja yú ts'oqui 'bu. Pe nuya ya bi nu man t'øt'e nuixte. Pe bi cuecthohogä u. Pe nu'u bi ugä gue'a ma Ta bi u'p'u. ²⁵Pe gue'a mán t'øt'i bu ja rán t'edi Oja maya'bu, bi 'yena: “Din ja ra cue nanguecä, pe hin'yü 'be'a dín cue u,” mí en ra t'ohni zai din xä u.

²⁶Pe gue ga xicä ma Ta ba pen'nahu rá Hogandahi, ne da mbäx ahü di ja ahü gui pähmbu a majuañi ne da xi ahü nanguecä. ²⁷Ne ahü da zä guim mamhbü majuañi nanguecä, nguetho gätho yu pa xtám'bühmbü gue'bu go má tøm' ra 'befi ne guehya, bi 'yen'a ra Jesús.

16 Ne man'da bi man ra Jesús bi 'yena:

—Guehya dí xi ahü n'dahma hin gui hyegahü 'bu gá nuhü yun unbi. ²Nguetho da hyøn ahü thi bu ja yú nijä ma mijudíohü, ne da zøn ra pa da hyo ahü ne da beñi gue'a ní 'yørpa rá 'befi Oja a. ³Ne dín ja bu da 'yøt'ahü, nguetho him bi baçä, xínga gue'a ma Ta. ⁴Pe nuna dí xi ahü, janangue'a nu'bu bin ja, guim bëmhbü buya gue gue'a xtá xi ahü. Ne nuna dí xi ahü ya, hin dá xi ahü mám'bet'o, nguetho hin ní zøn ra ora ga mba.

Nu rá 'befi rá Hogandahi Oja

⁵—Nuya ga mbagä bu bí 'bu a bá pengä. Ne xínga n'da ahü

guí ängahü ya hapu ga mbagä. ⁶Nguetho i tu ni mbuihü ngue dá xi ahü ga mbagä. ⁷Pe guehma majuañi dí xi ahü, man'da xun ho nanguue ahü ngue ga mbagä. Nguetho nu'bu hin ga mbagä, hin da zä ba gh nim fäts'ihü 'bu. Pe nu'bu dá mbagä, ba pen'nahu nim fäts'ihü gue rá Hogandahi Oja. ⁸Ne nu'bu bi zøcua ja ra ximhäi rá Hogandahi Oja, di jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da badi i ja yú ts'oqui, ne di japi da badi drá 'yugä nanguue ran ho, ne di japi da badi din ja rá muui ran ts'o. ⁹Nu rá Hogandahi Oja di beñba yu ja'i gue i jatho yú ts'oqui nguetho him bi xiqui gan yanba yú te. ¹⁰Ne di beñba yu ja'i gue drá 'yugä nanguue ran ho. Da fadi nguetho ga thämbeñi ne da zingä ma Ta bu bí 'bui, ne hin da hnugä ua ja ra ximhäi. ¹¹Ne nu rá Hogandahi Oja di beñba yu ja'i ngue din ja ran unbi rá muui ran ts'o, nguetho da ts'anba rá muui a rá 'befi ra zithu gue nu'a rá ngurpi ra ximhäi.

¹²Guexta'a i jagä xun ngu dín nde ga xi ahü, pe hin gui hyäthü gui 'yøhmbü mi'da 'bu ga xi ahü. ¹³Pe nu'bu bi zøcua rá Hogandahi Oja, da xän'nahu gätho a majuañi. Ne nte da manse nanguese, pe hønt'a 'be'a da xi Oja, gue'a da xi ahü a. Ne da xän'nahu 'bepu gdí 'yøthu rá 'befi Oja, ne da xi ahü 'be'a gätho man'da din ja. ¹⁴Ne di japi da fadi i ja ma ts'edi xun ho, nguetho ga un mam hma da xän'nahu nanguecä. ¹⁵Nu'a nam bøni n'dat'a ra ts'edi i jac'be ma Ta, janangue'a dá xi ahü, ga un mam hma da xän'nahu nanguecä.

Ni dumbũihũ dim pommi ran johya

¹⁶—Ne hin guin nuju man'da pa o gue manyopa, pe sã guin nuju mahøn'a mi'da yũ pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'bũh ma Ta, bi 'yẽna.

¹⁷Bex bin 'yãn'dũ 'da ma mixãdihe:

—'Be'a ní mba bi ma, ne ẽna:

“Hin guin nuju man'da pa o gue manyopa, pe sã guin nuju mahøn'a 'da yũ pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'bũh ma Ta,” bi 'yẽnjũ. ¹⁸'Be'a ní mba gue bi xijũ na, 'be'a da 'yõt'e 'da yũ pa. Hingui sã ga pãhmbũ 'be'a man na, bin 'yẽmzẽhe ma mixãdihe.

¹⁹Nu ra Jesús mi pãdi 'be'a nde da 'yãnni, gue 'be'a nam bøn'a xí man a, ne bi 'yẽnje:

—Ha gadín 'yãnzẽhẽhũ 'be'a nám bøn'a dãm mangã 'bũ má xi ahũ: “Hin guin nuju man'dapa o manyopa, pe sã guin nuju mahøn'a mi'da yũ pa,” gue dá ẽngã. ²⁰Majuãni dí xi ahũ, da du ni mbũihũ ne gan zomhbũ, pe nu'ũ yũ jã'i i ten ra ximhãi din johya ẽ. Pe m'bejua bũya nu ni dumbũihũ dim pommi ran johya. ²¹Tengu n'da ra xisu 'bũ bi zøn ra ora dim 'bũh rá t'ũhni, i tu rá mbũi nguetho in nu ran ẽnbi, pe m'bejua din johya 'bũ bim 'bũh rá t'ũhni bũya, ne him mam bẽn a ran ẽnbi mín nu. ²²Ne nguetho ahũ i tu ni mbũihũ ya. Pe gan nu ahũ mahøn'a ne da hyu ni mbũihũ, ne njon da zã da hyãc'a nin johyahũ bũya.

²³Ne nu'bũ bi zøn ra ora a dím mangã ya, nte gui 'yãngahũ. Pe majuãni dí xi ahũ, hõnt'a go 'be'a gui 'yãfũ ma Ta 'bũ 'dat'a dím

bẽmhbũ, ne din ja bũya. ²⁴Nte ganã äfũ ma Ta nangue ma thuhugã, pe nuya dami 'yãfũ ya ne din ja ahũ, janangue'a da yuh ni mbũihũ ran johya.

Nu ra Jesucristo bi 'berpa rá ts'edi ra ximhãi

²⁵—Nuya yũm hma dá xi ahũ, yũn t'uti ẽ, bi 'yẽn'a ra Jesús. Pe da zøn ra ora hin ga xi ahũ mi'da yũn t'uti, pe njuãntho ga xi ahũ xũn ho nangue Ojã. ²⁶Ne nu'bũ bi zøn'a ra pa dím mangã, da zã gui 'yãpzehehũ ma Ta nangue ya guí pãjũ, ne him man ga thocpã a guí äfũ ma Ta. ²⁷Nguetho guese ma Ta di huẽc'ahũ nangue guín numanhojũ, ne gã 'yẽc'yẽihũ gue guepũ bí 'bũh ma Ta bá nexã. ²⁸Nugã bá nexã bũ 'bũh ma Ta, ne dá søcua ja ra hãi. Ne ga pøngã mahøn'a ua ja ra hãi, ga mba bu bí 'bũh ma Ta, bi 'yẽnje.

²⁹—Nuya mfãdi 'be'a guí xije ya, nguetho hin guí xije n'da ran t'uti ya, dá ẽmfẽ bũya. ³⁰Nuya dí pãhmbe nte guídí 'bedi gui pãdi, nguetho m'bet'o thoho guí pãdi 'be'a dím bẽmhbe 'bũ ya ja a dín nde ga än'nahe. Ne gue'a ná pãhmbe gue guepũ bí 'bũ Ojã gbí 'yẽque, dá ẽmfẽ.

³¹Nu ra Jesús bi 'yẽnje mahøn'a: —Ha majuãni guí ẽc'yeigahũ. ³²Pe nuya bi zøn ra ora gan 'uẽxthũ, gui 'dahmbũ, n'da an 'danni gui mbãhã. Ne gãtho ahũ gui sogahũ. Pe hin dan 'dase nguetho dí 'bũ'be ma Ta. ³³Nuya yũm hma dá xi ahũ, n'dahma guexta'a gan johyahũ nanguecã, madague'bũ guin nuhũ ran ẽnbi nangue ra ximhãi. Pe o di

tu ni mbuihə, pɛ guim bɛmhbu dá tapá ra ximhäi.

Bin yaui rá Ta ra Jesús

17 Nu'bu mí jua a man ra Jesús, bi ndòts'e, ne bin yaui rá Ta:

—Ma Ta a i, ya bi zòm ma oragä din ja a gá sängui. Dami jap ya ɛmme da bõmanho 'be'a ga øt'ä ya, ni ts'unt'ugui, ne gue'a dí fädi nuixte xun ho i bəya. ²Nguetho ya xcá 'dac ra ts'edi ga unni 'be'a xcá sänba ɛ gätho i 'bucua ja ra ximhäi, janangue'a ga un ra 'da'yote mazai ɛ gätho gá 'daqui. ³Ne nu'a to'o i ja ra 'da'yote mazai, majuani dí m pəhmbu ɛ, gue gue'e høn'a thoho i majuani grá Oja, ne nugä drá Jesucristogä gue guá pengä dan yantegä ua.

⁴Ya ní mba bu ga juacä ra 'befi gá 'daqui, guepu da bəh yu ja'i ua ja ra ximhäi ɛmme xun hotho i. ⁵Ma Ta i, nu'bu ya dá juacä, dami jaqui ga conhui ni nuixte bu guí 'bui, tengu tho mín jauri 'bu má hin'yu ra ximhäi. ⁶Nuya dá xih yu ja'i nangue e, gue nu'ɛ gá huanhua ja ra ximhäi. Ni mbeti ɛ, ne gá 'daqui, ne bi mbɛ'ts'a nim hma dá xänba ɛ. ⁷Ne i pə ɛ ya gue gue'e gá 'dac ra ts'edi dá øt' ra 'befi dá øt'e, ne ɛ yum hma dá mangä. ⁸Nguetho bi hyan'a ram hma gá xiquí dá xifi. Janangue'a i pədi majuani bá nexä bu guí 'bui, ne bi 'yɛc'yei gue gue'e guá pengä dan yantegä ua.

⁹Nugä dí äp'a ya gui fäx'i ts'ɛ ɛ, ne hin dí ä a nim fäts'i nangue ɛ i ten ra ximhäi. Pɛ hont'ɛ gue gá 'daqui nguetho ni mbeti ɛ. ¹⁰Ne nu'ɛ gätho ma mbeti ni mbeti ɛ, ne

nu'ɛ gätho ni mbeti ma mbeti ɛ. Ne gue'ɛ i udi nuixte xun hogä ɛ.

¹¹Nuya him man dam 'bucua ja ra ximhäi. Ga mbagä bu guí 'bui. Pɛ nu'ɛ go di thoqui dim 'bucua ɛ. Janangue'a, ma Hogata i, dami jamansu ɛ gätho gá 'daqui nangue ni ts'edi zehɛ, gue da gohi tengu'bu n'danja'itho tengu gauí. ¹²Gätho yu pa däm 'buhmbe ɛ gá 'daqui, dá jamansu ɛ nangue ni ts'edi gá 'daqui. Ne xinga n'da bim 'bedi, hont'a n'da nts'änni dim 'bedi, tengu mán t'o't'i bu ja ni søcua maya'bu ngue ngubu din ja.

¹³Ne nuya mi ts'atho ga mba bu guí 'bui, pɛ nuna dí m mangä ya ngue dí 'bucua ja ra ximhäi, janangue'a da yuh yú mbui ɛ i øh ya nangue man johyagä. ¹⁴Nugä dá un'na nim hma ne bi hyam bəya. Janangue'a di ɛcpa ra ximhäi ɛ, nguetho hing yú mengu ua ja ra ximhäi ɛ, tengugä hind rá mengugä ua ja ra ximhäi. ¹⁵Hin dí ä'a i gue gui 'uec'ɛ nanguecua ja ra ximhäi ɛ, pɛ dí ä'a i gui jamansup yú mbui hin da dəp ra zithu ɛ. ¹⁶Nu'ɛ hing yu mengu ua ja ra ximhäi ɛ, tengu thohogä. ¹⁷Dami xänbi xun ho a nim hma majuani, janangue'a da 'uegue xun ho nangue yun ts'o i ja ua ja ra ximhäi. ¹⁸Tengu tho bu guí 'dac ra 'befi dá jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da bə i, nguthogä dí un ra 'befi ɛ, di jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da bə'a i. ¹⁹Dan unse janangue'a ne'ɛ tengu'bu da du nangue yú nyombui, ne da zä da den'na ram hma majuani.

²⁰Ne nu'bu bi mam mam hmammi ɛ i ɛc'yeigä ya, ne nu'bu bi 'yɛc'yeigä ɛ da sifi, ne'ɛ

dí äp'a nim fäts'i nangué gätho u büya. ²¹Janangué'a gätho da gohi tengu'bu n'danjä'itho, tengu thohogau ma Ta i, n'datho dí conhui. Dami japi n'dat'a da bën u, nguetho n'dat'a man 'yomfëniui dá unui gätho u. Janangué'a da 'yëc'yei u i ten ra ximhäi, gue gue'e guá pengä dan yantegä ua ja ra ximhäi. ²²Nu ra ts'edi gá 'daqui dá undä u, gue da zä da gohi tengu'bu n'danjä'itho, tengu gau. ²³Nugä dí 'bühmbe u, ne'e dí 'bühmi, janangué'a majuañi da zä gätho 'dat'a gam bëmhbü. Ne da nu u i ten ra ximhäi, da badi gue gue'e guá pengä dan yantegä ua ja ra ximhäi, ne da bā u i ten ra ximhäi gue emme guidí huëc'u tengu bu gní huggagui.

²⁴Ma Ta i, dín nde 'darpü dan zämhbü u gá 'daqui, gue da nu mazai a ran ho tate thoho gá 'daqui. Nguetho zai guidí huggä ne gue'bu go má hin'yü ra ximhäi. ²⁵Ma Hogata a i, nu ra ximhäi hingui pa'a i. Pe nugä dí pa'a i, ne'u 'da gá 'daqui i pañi gue gue'e guá pengä. ²⁶Nugä dá japi bi ba'a i, ne man'da man'da ga japi da badi gätho nin ho, gue da zä dín ja xun ho nin huëcate bu mbo yú mbui u, tengu tho bu nan jagä nin huëcate. Ne dan zäm bu ja yú mbui u, bi 'yëmp'a rá Ta.

Bi fent'a ra Jesús

18 Nu'bu mí jua'a bin yañi rá Ta, dá mbähmbe ra Jesús büya dyu xädihe, dá 'daxhe n'da ra t'ühyë gue ra Cedrón, ne dá cäthe bu ja n'da ra nuandät'o. ²Nu'a ra Judas, gue'a di dá a ra Jesús, mí pañü ja ra nuandät'o nguetho zai

mí pähmbe bu ra Jesús. ³Nu yu fariseo ne yu dämbäjä bá pehn'dü 'da yu dofui ne mi'da yün 'yohü gue bán 'yohü ra Judas. Gätho i hä yu sibi ne yú juai. ⁴Nu ra Jesús i pañi gätho 'be'a din ja ngue da t'örpe. Janangué'a bi mba bin c'athü, ne bi 'yän'dü:

—To'o guí homhbü, bi 'yëmbi.

⁵Ne bi dā u:

—Dí homhbe ra Jesús ra mengu bu Nazaret, bi 'yën'u.

—Guecä, bi 'yën'a ra Jesús büya.

Ne i 'bähmbü bu ra Judas gue di dá. ⁶“Guecä,” 'bu mí 'yën'a ra Jesús, 'bex bi goh yú xütha u yün hyonte ne bi 'ya u büya nangué ra mbidi.

⁷Nu ra Jesús bi ma mahøn'a:

—To'o guí homhbü.

Ne bi dā u:

—Dí homhbe ra Jesús ra mengu bu Nazaret, bi 'yën'u.

⁸Nu ra Jesús bi dat'u büya:

—Ya dá xi ahü, guecä. Pe nu'bu hõngdä guí honjü, hinga nehya ma xädi gui sixhü, bi 'yëna.

⁹Ne guehna bi man na ra Jesús bin theui a bi xih rá Ta 'bu mín yañi, ngue xí 'yëmbi: “Gätho gá 'daqui xinga n'da ga 'bedi,” xí 'yëmbi. ¹⁰Nu ra Simón Pedro büya bi gux a rá juai mí hä ne bi 'yespa rán 'yeizagu a rá 'yëhe ra dämbäjä, rá thuhu Malco a. ¹¹Pe nu'a ra Jesús bi 'yëmp'a ra Pedro:

—Fo'ts' ni juai a nin t'ojuai. Nuna ra mbohi xun zänga ma Ta ha hin ga sigä na, bi 'yëmbi.

Bi ts'ix bu 'büh ra hmumbäjä a ra Jesús

¹²Bex bi bent'u yu dofui ne'u yú hmu ne yu policia bi mben ma

mijudíohe, ne bi du't'i. ¹³M'bet'o bi zixpü 'buh ra Anás rá ndøhya a ra Caifás, ne nu'a ra Caifás, ra dambäjä a ra jeya a. ¹⁴Guehna ra Caifás ngue xí xi u yú mi ngürpihü, gue man'da xun ho 'bu n'datho da du, xinda gue'bu gätho ga juahmbü.

Nu ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

¹⁵Nu ra Simón Pedro, necä büya, dá ten'be ra Jesús. Ne madím pa'be a ra dambäjä, janangue'a bi zä dá cut'ä bu bi mba ma cut't'i a ra Jesús bu mbo rá mbät't'i a rá ngu ra dambäjä. ¹⁶Pe nu ra Pedro mí 'bäpü thi bu ja ra goxthi. Pe dá pøngä büya gue dá äp ra mate a ra mbängoxthi, janangue'a bi zä bi yut'ambo ra Pedro büya. ¹⁷Nu'a ra mbängoxthi büya, gue n'da ra xisu, bi 'yemp'a ra Pedro:

—Nu'i ha hinga gue'e rá xädi'i nu ran 'yohü, bi 'yembi.

Nu ra Pedro bi dät'a:

—Hin'na, hinga guecä, bi 'yena.

¹⁸Madín tšpíhü u yú 'yehé ra dambäjä ne yu policía a ra Pedro, nubü ja ra sibi xí 'yudi, nguetho xun se.

Nu ra hmumbäjä bi juanba ra Jesús

¹⁹Nu ra dambäjä bi 'yänna ra Jesús to'o gätho i tenni, ne bi 'yänni 'be'a ním hma im ma 'bu in xänbate.

²⁰Nu ra Jesús bi dät'a:

—Nugä zäi dá mam bu ja ma nijähu nepü ja ra danija, guepü zäi dim peti gätho ma mijudíohe. Njam'bu dá mangä bu njongui 'buh yu jä'i. ²¹Ne ndetho guí ängui 'be'a dá mam 'bu mán xänbate. Nde'bu gui 'yän'dü bi 'yøh mam hmangä.

Nu'ü i paði 'be'a dá mangä u, bi 'yena.

²²Ne nu'a ra Jesús 'bu mí dät'a ra dambäjä, ne nu'a n'da ra ngürpa dofui bi mbemp'a rá hmi, bi 'yembi: —Hanja ngubu gá xih ra dambäjä, bi 'yembi.

²³Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu'bu ja 'be'a dá mangä gue hingui ho, dami ma. Pe nu'bu nte dá mangä, hanja gní pegbi, bi 'yembi.

²⁴Nu ra Anás büya bi mbenhna ra Jesús bu 'buh ra Caifás, rá mi dambäjäui.

Nu ra Pedro bi gøm mahøn'a ra Jesús

²⁵Ne mí 'bäpü ra Simón Pedro madín tšpí a. Ne än'dü i 'bähmbü: —Ha ne'e rá xädi'i nü.

'Bex bin cøni:

—Hinga guecä, ñna.

²⁶Nu'a n'da rá 'yehé ra dambäjä büya, gue dim meniui a ra 'yehé xí 'yespa rá zagu ra Pedro 'bu mí 'yena da yan'a rá Hmu, bi 'yembi:

—Ñna gue'e dá nu a bu ja ra nuandät'o, bi t'emp'a ra Pedro.

²⁷Ne bin cøm mahøn'a ra Pedro. 'Bex bi mbah ra tamfø.

Nu ra Pilato bi juanba ra Jesús

²⁸T'uxuditho bá ts'i bu ja rá ngu ra Caifás a ra Jesús, ne bi ts'ix bu ja ra nguts'ut'abi. Pe nu ma ngürpihe dyu judíohe dyu israelhe, him bi yuzehé bu mbo nguetho ñn yún t'ëdi din ts'on yú jä'i 'bu da yürpü ja yú ngu u hing yu judío, ne hin da zä da zi ran ts'ihme nangué ran dābaxjua 'bu xtán yürpü mbo. ²⁹Janangue'a nu ra ts'ut'abi Pilato,

bi mba bu thi gue da zo u yu
yapate, ne bi 'yän'du:

—'Be'a gni yafu a ran 'yohu, bi
'yena.

³⁰Ne bi da u ma ngurpihe:

—Nu'bu hin gra ts'om'bäi, hin xcá
dá ahu 'bu, bi 'yén'u.

³¹Ne nu ra Pilato bi 'yemp'u:

—Dami sixhu 'bu, ne gui juqnbahu
nangue nin t'edi zehehu, bi 'yena.

Ne nu ma ngurpihe bi dat'a:

—Pe hin'yü man t'edizehehe gue'a
ga hohe n'da, bi 'yén'u.

³²Nu'a bi man'u bin theui a bi
man a ra Jesús 'bu mí ma 'be'a mán
date dí du a, gue da mba ma cuati
bu ja ra pont'i. ³³Nu ra Pilato bi
mbeng mahon'a bu ja ran ts'embate
ne bi 'yänna ra Jesús:

—Nu'i ha gue'e grá hmuts'ut'abi
yu judío, bi 'yembi.

³⁴Nu ra Jesús bi dat'a:

—Ha guím bense 'be'a guím ma,
uague n'dan'yo bi xi i nanguecä, bi
'yembi.

³⁵Nu ra Pilato bi 'yem büya:

—Hin drá judíogä. 'Be'a gá 'yøt'e
ta, ngue bi dá'a ua ni mijudíohu ne
ni dambäjahu.

³⁶Nu ra Jesús bi dat'a:

—Hin däm hmuts'ut'abigä ua ja ra
ximhäi. Nu'bu xcám hmuts'ut'abigä
ua, xtín tunhdu u ma ja'igä u bi
bendgui 'bu, ne hin xtí dägä ua 'bu.
Pe nu ma ts'edigä him bi nequi ua
ja ra ximhäi a, bi 'yena.

³⁷Nu ra Pilato bi 'yembi mahon'a:

—Ha majuani grá hmuts'ut'abi 'bu,
bi 'yembi.

Nu ra Jesús bi dat'a:

—Majuani guím ma gue drá
hmuts'ut'abigä ne gue'a däm 'bucä
ua ja ra ximhäi, ne gue'a ná xcä ua

gue ga u'a majuani. Nu'u to'o in
nde da ba'a majuani, da 'yømanho
a dí m mangä u, bi 'yena.

³⁸Nu ra Pilato i ena:

—'Be'a maha a majuani, njon
da zä da badi nda'a a majuani, bi
'yemthoho.

Bi ts'änba rán unbi ra Jesús

Ne nu'bu mí jua'a bi man ra Pilato,
bi mba bu thi din yahu u yú yapate
mahon'a, ne bi 'yemp'u:

—Nte mán ts'o dá tñbi. ³⁹Pe
nu'ahu zai guí xijü ga thøc'ahu
n'da ra ofädi 'bu bi dát' ra pa
ran dabaxjua. Ha guín ndehu ga
thøc'ahu ni hmuts'ut'abihu, bi 'yena.

⁴⁰Ne bi mbädi bi mbafi nts'edi u,
bi 'yén'u:

—Hin'na, hinga gue'a, pe nu'a ra
Barrabás, gue'a gui thøgahe a, bi
'yén'u ma ngurpihe.

Nu ra Barrabás, n'da ra hyote a.

19 Nu ra Pilato bi manda dí
fei a ra Jesús. ²Nu yu dofui
büya bi 'yørpa n'da ra corona gue
yu 'yu'uñi, ne nts'edi bi huspa rá
yá ra Jesús. Ne bim pärba n'da ra
'bøt'e xun jüpoi tengu dim pä't' yu
hmuts'ut'abi. ³Ne bi den büya ne bi
'yenspa yú biba, bi 'yembi:

—Biba, grá hmuts'ut'abi yu judío, bi
'yembi. Ne bi mbe'mi büya ngue yú 'ye.

⁴Bi mba bu thi mahon'a a ra
Pilato, bin yahu ma ngurpihe:

—Nuya ga dá ahu na ran 'yohu,
dami pahmbu nte dá tñba n'da ran
ts'o gue xu 'yøt' na, bi 'yena.

⁵Bi ts'ix bu thi ra Jesús büya, ya
i hu'ts' ra corona ngue nt'øt'e yu
'yu'uñi, ne he ra 'bøt'e xun jüpoi.

—I 'bäcua na ran 'yohu ya, bi
'yén'a ra Pilato.

⁶Nu'ɥ yu dambäjä ne ma ngurpihe 'bɥ mín nu a ra Jesús, nts'edi bi mbafi, ne xun ngu yu nidi bi 'yɛna:

—Dá du, dá 'dòm'pɥ ja ra pont'i.

Nu ra Pilato bi 'yɛmp'ɥ bɥya:

—Dami sizeheɥ 'bɥ guín nde gui cuathɥ bɥ ja ra pont'i, nguetho nugä hin te dá tɪnbä n'da ran ts'o xɥ 'yot' na, bi 'yɛmp'ɥ.

⁷Nu'ɥ ma ngurpihe bi dɥpɥya:

—Nugähe i jaje n'da man t'ɛdihe gue da du n'da im ma tengu im ma na, nguetho bi manse guese rá Ts'unt'ɥ Ojä, bi 'yɛn'ɥ.

⁸Nu'ɥ mí 'yɔ a ra Pilato mí ɛn'a ra Jesús gue rá Ts'unt'ɥ Ojä a, man'da bi zu a. ⁹Ne bi zix pɥ mbo ja ran ts'embate mahøn'a a ra Jesús, bi 'yänni:

—Hapɥ ɛ majuaɥi guí nets'i.

Pe nu ra Jesús him bi dɥti.

¹⁰Nu ra Pilato bi 'yɛmp'a:

—Hanja hin gní tharcagui. Ha hin guí pɥdi ja ma ts'edi ga cuat'a bɥ ja ra pont'i, ne ja ma ts'edi ga xoc'a bɥ, bi 'yɛmbi.

¹¹Nu ra Jesús bi dɥdi:

—Hin xtín ja ni ts'edi ne nte sä gui 'yørque 'bɥ hin xtán zän Ojä 'be'a gui 'yørque. Pe nu'ɥ bi dägä ua, man'da ja yú ts'oqui ɥ xinda gue'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹²Ne nubɥya nu ra Pilato ɛmme bi hyoni 'bepɥ dí hyetho a ra Jesús. Pe nu ma ngurpihe nts'edi bi mbafi, bi 'yɛn'ɥ:

—Nu'ɥ guí hyet na, nin suiui a ma hmuts'ut'abihɥ ra César 'bɥ. Nguetho nu'ɥ 'bo'o da ma gue im hmuts'ut'abi zehɛ din suhmi a ra César 'bɥ, bi 'yɛn'ɥ.

¹³Nu'ɥ mí 'yøhna ra Pilato, bá si bɥ thi mahøn'a a ra Jesús bɥ ja rá

ngun'yu ran juanbate magats'i, dí ɛmfe ma ndehe Gabata. Ne bi hyux ra Pilato bɥ ja rá mexa ran juanbate.

¹⁴Nu'a ra pa a, i pa ma hoqui yun ts'ihme da ts'i 'bɥ bi hyats'i, nangue ran dɥbaxjua. Ne di 'beh mits'ɥ da zøn i huxhyadi. Ne nu ra Pilato bi 'yɛmp'ɥ ma ngurpihe:

—Nuya 'bäcua na ni

hmuts'ut'abihɥ, bi 'yɛmp'ɥ.

¹⁵Pe nts'edi bi mba ɥ:

—Dá du, dá duhma, dá 'dòm'pɥ ja ra pont'i, bi 'yɛn'ɥ.

Ne nu ra Pilato bi 'yɛmp'ɥ:

—Hanja gní 'yɛnjɥ gam ma da 'dòm'pɥ ja ra pont'i ni hmuts'ut'abihɥ, bi 'yɛmbi.

Pe nu yu dambäjä bi dɥdi:

—Njongui 'bɥcua man'da ma hmuts'ut'abihe, høn't'a ma hmuts'ut'abihɥ bɥ Roma ngue ra César, bi 'yɛn'ɥ.

¹⁶Nu ra Pilato bɥya bi 'yot'a bi nde yu mbäjä, bi manda dí cuati bɥ ja ra pont'i ra Jesús. Ne bi ts'ix bɥya.

Bi mba n'dø'mi bɥ ja ra pont'i ra Jesús

¹⁷Ne bi zix yu dofui a ra Jesús bɥya, ne i tuzehɛ rá pont'i bɥ ní mba, da zøm bɥ ja n'da ra nyuni t'ɛmbi Gólgota, nde da ma ra Nyuni nyaxmu. ¹⁸Ne nu'ɥ mí zøm bɥ, bi mba n'dø'mi ra Jesús bɥ ja ra pont'i. Bim 'bä inde rá pont'i, ne n'da an 'danguadi bim 'bä ɥ mi'da yu pont'i, bi guarpɥ ɥ mi yoho. ¹⁹Nu ra Pilato, bi 'yo't'a n'da ram hma bi 'yɛna: “Nuna ra Jesús ra mengu bɥ Nazaret, rá hmuts'ut'abi yu judío na,” bi 'yo't'i. Ne nu'a ra t'ohni bi mba n'dø'mi bɥ ja ra pont'i. ²⁰Xun ngu

ma mijudíohe dyu israelhe bi nu bũa 'be'a nt'o't'i bũ, nguetho mbe ndehnini tho bũ. Ne nt'o't'i nangue ma ndesehe ra hebreo, ne yú nde yu mengu bũ Grecia gue ra griego, ne yú nde yu mengu bũ Roma gue ra latín. ²¹Nu'u yu dambäjä bũa bi 'yẽmp'a ra Pilato:

—Hanja gá 'yo't'i gue ma hmuts'ut'abihe. Pe dami hoqui da ma: “Bi manse: Nugä drá hmuts'ut'abi yu judío,” da 'yẽna, bi 'yẽn'u.

²²Pe nu ra Pilato bi dät'u:

—Ya nt'o't'i 'be'a dá o't'ä, dá guet'a, bi 'yẽmthoho.

²³Nu'bũ mí cuar bũ ja ra pont'i ra Jesús, nu yu dofui bũa bi gäspa yú he, goho munts'i bin ja yú he, n'da ngu n'da yu dofui n'da n'da munts'i bi gax'u. Pe nu rá pahni rá m 'bexøts'e hin hapu ma zøte a.

²⁴Janangue'a bin 'yẽmzehe u:

—Nde'bũ ga øthu n'da ran tãha to'o da bõni din theui rá pahni na.

Ne nu'a bi man'u bin theui a mán t'o't'i bũ ja rá t'ohni Ojä gue njabu da 'yøt'u, mi ñna: “Bi mba ma darqui ma he, n'da a n'da munts'i bi gax'u 'da. Pe nu'a mam 'bexøts'e bi t'øt'a n'da ran tãha to'o da gats'i,” mí ñn rá t'ohni. Gue'a bi 'yøt' yu dofui a.

²⁵Nuya mí 'bäpu ja ra pont'i rá mbe ra Jesús ne a rá juhue, ne'a ra María rá bømbe a ra Cleofas, ne'a ra María ra mengu bũ Magdala a. ²⁶Ne nu'a ra Jesús 'bũ mín nu a rá mbe, necä gue madí huëgä, bi xi a rá mbe bũa:

—Ma mbe i, dami 'yẽmbi ni ts'ant'u nu ma xädi guí 'bähmi, bi 'yẽmbi.

²⁷Ne bi 'yẽngä ra Jesús bũa: —Dami bẽni tengu'bũ ni mbe nu ma mbe gä, bi 'yẽngui.

Ne 'bex dá sixä bũ ja ma ngu bũa, ne dá jamansu a.

Bi du ra Jesús

²⁸Ne nu'bũ mí man a ra Jesús bi bäh pũa gue bi juah rá 'befi mí mam bũ ja rá T'ohni Ojä gue din ja. Ne bi 'yẽm bũa:

—Dí tuthu, bi 'yẽna.

Ne'a bin theui a mán t'o't'i a bi ma. ²⁹Ne mí hõpu n'da ra t'uxaro i po ra guindät'o xun ju. Nu'u mí 'bäpu bũa bi gärpũ ja ra guindät'o a n'da ñna ra fũnjo gue bi zinni, bi fospa rá yã ra xithi bũa ne bi hyurpa rá nde ra Jesús da zøts'i.

³⁰Nu'bũ mí zøts'a ra Jesús:

—Ya bi guah ma 'befi, bi 'yẽna.

'Bex bin ye'mahäi rá yã, ne bi unse rá te bi du bũa.

Bin sunba rá 'bøts'e ra Jesús

³¹Nu ma ngurpihe hingui ndepe da guathoho bũ ja yu pont'i u yu jã'i 'bũ ya xu hyats'i, nguetho gue'a ra pa a ya man'da tãte nangue ra dämpeti. Janangue'a bi t'ãp ra mate ra Pilato da mba n'uacpi yú juangua gue da du n'dihi u, ne da mba ma tongui bũa. ³²'Bex bi mba u yu dofui, ne bi 'uacpa yú juangua u yoho mí cuarpũ ja yú pont'i guepu mí 'bäh rá pont'i ra Jesús. ³³Pe nu'bũ mí zøm bũ cuat'a ra Jesús, bi nu gue ya xí du, janangue'a him bi 'uacpa yú juangua a.

³⁴Pe nu'a n'da ra dofui bi sunba rá 'bi'bøts'e ra Jesús a ra ts'at'egui. 'Bex bi bøn ra ji ne ra dehe. ³⁵Ne

nugä gätho dá nuse 'be'a bi t'ørpa ra Jesús. Janangue'a majuaṇi na dí o't'ä ya. Ne guehna dí o't'ä na n'dahma da zä gui 'yəc'yeyihü. ³⁶Ne nu 'be'a gätho bin ja, bin theui a mán t'o't'i bu ja rá sɔcuq Oja gue din ja. Ne man t'o't'i: "Xínga n'da rá do'yo da mba n'uacpi," mi ɛn ra t'ohni. ³⁷Ne man'da bi hmam bu ja rá T'ohni Oja, bi 'yɛna: "Nu'u di ɛcpi da nu gue gue'a bi mba ma sunbi ra ts'at'egui rá 'bɔts'e," mí man'a ra T'ohni.

Bi t'ä'a ra Jesús

³⁸Ne nubaya nu ra José ra mengu bu Arimatea, nu'a n'da rá 'yəc'yeyi ra Jesús, pe him mi ma gue mí ɛc'yeyi nguetho mí su ma ngurpihe, pe nuya bi 'yäp ran t'ɛdi ra Pilato dí tongba rá ngɔc'yeyi ra Jesús bu ja ra pont'i da 'yägui. Ne nu'bu min t'un ran t'ɛdi ra José, bi mba büya ne bi tongba rá ngɔc'yeyi ra Jesús. ³⁹Ne bá ɛh ra Nicodemo büya, gue gue'a xí zɔm bu mí 'buh ra Jesús n'da ra xui. Ne i tu ra 'yɛthi ɛmme i yuman'u, mbe 'däte ma 'det'a kilo nan hyu, ma thaŋpi ra mirra a ra áloes. ⁴⁰Nu'bu mi mbantpa rá ngɔc'yeyi ra Jesús ra hoc'bɔt'e xun ho, ne bi 'yurpa ra 'yɛthi guepu ní m fɪx ra 'bɔt'e, tengu zai dí ɔthe dyu judíohe 'bu dí ähmbe n'da ra du. ⁴¹Ne i ja bu n'da ra mba'ye jombu ja ra pont'i xí 'dɔm'ma ra Jesús, ne nubü häi oqui bu n'da ra hyädo ngue ran 'yägui, mahoqui pe njon ní 'yo bu n'da ra du. Ne jabu n'da ra nuandät'o bu rá goxthi a ra hyädo gue ran 'yägui. ⁴²Ne nu'a ra pa man'da tate thoho nangué ran dɔbaxjua ɛ ma guepu da mbüdi.

Janangue'a bi cu't'a n'dihi bu ja ra hyädo a rá ngɔc'yeyi ra Jesús, nguetho hinga yatho bu.

Bi dambɛni a ra Jesús

20 T'uxuditho domingo hin ní nec ra häi nu ra María ra mengu bu Magdala bi zɔm bu ja ran 'yägui. Bi nu gue xí mba njunni a ra xɪndo mi juax bu ja rá goxthi ran 'yägui. ²Bá pengui ne bán tihí, bi zɔm bu mí 'bu'be ra Simón Pedro ne bi 'yɛnc'be:

—Bin juc ma Hmuhü. Ne hin dí paḍi hapu bi thux ya, bi 'yɛnc'be.

³Dá mbe'be bu ja ran 'yägui büya. ⁴ɛmme dán ti'be, bin ts'ogui ts'u ra Pedro, ne m'bet'o go dá songä bu ja ra hyädo. ⁵Dá c'a't'ä bu mbo dá nu hɔnt'u yu 'bɔt'e çax bu ngue xí 'bant'i. Pe him 'bex dá cut'ä mbo. ⁶Ne nu'bu mí zɔm bu ra Simón Pedro, 'bex bi uɛntho bu mbo, ne'a bi nu çax bu yu 'bɔt'e. ⁷Ne nu'a n'da ra 'bɔt'e xí 'banba rá ya ra Jesús n'danni mí çats'i, ma do'mi a. ⁸Necä dá cut'ä mbo büya, madague'bu m'bet'o dá songä bu. ⁹Ne nu'bu má nu 'be'a di ja bu, dá ɛc'yeyigä gue majuaṇi bi dambɛni a ra Jesús. ¹⁰Dá peng'be bu ma ngu'be büya.

Nu ra Jesús bi nequi bu mi 'bä a ra María

¹¹Pe nu'a ra María bi gotho bu ja rá goxthi ra hyädo ne i zoni ne di c'arpu mbo. ¹²Ne bi nu yoho yám 'behni Oja mahɛts'i i he yu t'axcahe. I hupu n'da bu mí ja rá ya ra Jesús ne hupu man'da bu mí ja yú gua. ¹³Ne bi xi a ra María:

—Grá xisu, hanja gná zoni, bi 'yɛmp'a.

Ne nu ra María bi ðat'u:

—Nguetho bin juc'a ma Hmu ne hin dí paði hapu bi thuts'i, bi 'yena.

¹⁴Ne nu'bu mín hanní ra María, bi nu ra Jesús i 'bäpu. Pe him mi paði gue gue'a. ¹⁵Nu'a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Grá xisu, hanja gná zoni, to'o guí honi, bi 'yembi.

Pe nu ra María mí m bñi gue gue'a ran 'yohu di jamansu ra nuandät'o. Janangue'a bi 'yembi:

—Nu'bu gue'e gá juga ma Hmu, dami 'yurqui ts'u hapu gá pegui ne ga tuxä, bi 'yembi.

¹⁶Ne nu ra Jesús bi ndønba rá thuhu:

—María, bi 'yembi.

Nu ra María 'bex bi 'bät'ti xun ho büya, bi nu ne bi 'yena:

—Raboni, nde da ma, “Xänbate i,” bi 'yembi.

¹⁷Ne nu ra Jesús bi 'yembi:

—Pe hingui sä 'bexque gui thäcä ya nguetho di 'beh mi ts'u ga mba bu bí 'buh ma Ta. Janangue'a 'be ní mbahma bá xi u ma cuui ga pengbu bí 'buh ma Tagä, ne ahü ni Tahü a, nu'a ma Ojagä a, ne ahü ni Ojahü a, bi 'yembi.

¹⁸Nu'a ra María ra mengu bu Magdala bi mba büya, ne bi xije dyu xädihe gue bi nu ra Hmu ne bi xije 'be'a bi man'a.

**Nu ra Jesús bi nequi bu
mí 'bu u yú xädi**

¹⁹Ne nu'bu mín de guet'a ra pa domingo, nthu'ti yú jut'i ra ngu bu däm 'buhmbe nguetho dá su ma ngurpihe, ne nu'bu má nuhe, 'bä inde bu dí 'buhmbe ra Jesús. Ne bi 'yena:

—Daman johyahü, bi 'yenje.

²⁰Ne nubüya bi 'yurcahe yú 'ye guepu xí 'dombi, ne rán zu'bøts'e guepu xín sunba ra ts'at'egui. Ne nu'bu má nuhe, dá pahmbe majuani ma Hmuhe a, ne emme dán johyahe büya. ²¹Ne bi ma mahøn'a ra Jesús:

—Daman johyahü. Ne tengu tho bu í 'dac ra 'befi ma Ta dá jap yu jai'ua ja ra ximhäi da baði, nguthogä dí 'da ahü ra 'befi gui jafu yu jai'ua ja ra ximhäi da baði, bi 'yenje.

²²Ne nu'bu mí jua a bi man na, bi huigähe ran ðahi n'da ngu n'dagähe büya.

—Dami hyamhbü rá Hogandähi Oja, bi 'yenje. ²³Nu'a to'o di päh yú mbüi nangué yú ts'oqui, i ja nin t'edihü gui xihmbü ma punbi a. Pe nu'a hin di päh yú mbüi nangué yú ts'oqui, i ja nin t'edihü gui xihmbü him ma punbi a, bi 'yenje.

Bi hyaxanjuani a ra Tomás

²⁴Pe nu ra Tomás gue'a i t'embi ra Go a, n'da ma mixädihe, njo'o bu 'bu mí nequi ra Jesús. ²⁵M'bejua büya dá xihmbe ra Tomás:

—Nugähe dá nuhe ra Hmu.

Pe nu ra Tomás bi 'yena:

—Pe nugä dí ena him majuani a guí xiju hinda hønt'bu gan nuse hapu bim fospa yu clavo yú 'ye, ne ga fospa ma saha hapu bim fox yu clavo ne ga fot ma 'ye bu ja rá 'bi'bøts'e, sä ga çc'yei 'bu, bi 'yenje.

²⁶Nu'bu mí dät'an hyäto pa büya däm petihe mahøn'a. Ne'a ra Tomás. Ne nthu'ti yu jut'i tengu mam'bet'o, pe xø bi nequi bu ra Jesús mahøn'a, bim 'bä inde bu dí 'buhmbe.

—Daman johyahü, bi 'yenje mahøn'a.

²⁷Nu'a ra Jesús baya bi xi a ra Tomás:

—Dami fos' ni saha ua bim foscä yu clavo ne guin nu ma 'ye, ne bá 'uät ni 'ye gui fo'ts'ua ja ma 'bøts'e. O gui ña him majuañi pe dami 'yëc'yëi, bi 'yëmbi.

²⁸Nu ra Tomás bi 'yëmp'a:

—Ma Hmu i, ma Oja i, bi 'yëna.

²⁹Nu'a ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Tomás, gui 'yëc'yëi ya nguetho ya gá nugui. Pe nu'u to da 'yëc'yëigui 'bä nte ní nu, man'da di jap Oja u, bi 'yëmbi.

'Bepu án t'o't' na ra søcuä

³⁰Pe nu'u yu hyonya nt'øt'e dá nuhe bi 'yøt' ra Jesús, hinga gätho dá o't'ä ua ja ra søcuä. ³¹Pe hønt'u 'da dá o't'ä dí ja ahü gui 'yëc'yëihü gue majuañi ra Cristo a ra Jesús rá Ts'unt'u Oja a. Ne nu'bü gue'a gui 'yëc'yëihü din 'da ahü ra 'da'yote mazai.

Bi nequi ra Jesús bü ndenthe

21 M'bejua baya dá nuhe ra Jesús mahøn'a, bi jaje dá pähmbe man'da xun ho bü ja ra dædehe Tiberias, n'dat'a ra dædehe Galilea. Ne ga xi ahü gätho bin ja. ²Mín 'yohe ra Simón Pedro ne ra Tomás i t'ëmbi ra Go, ne ra Natanael ra mengu bü Caná ra xequi Galilea, ne man 'yohugä yú ts'unt'u gä'be ra Zebedeo, ne mí yoho ma mixädihe. ³Ne nubaya bi 'yëñje ra Simón Pedro:

—Nugä ga mba na 'bahua, bi 'yëñje.

—Ga mbähä 'bü, dá ëmfe.

Dá mbähmbe baya 'bex dá huhe n'da ma mbosahe. Pe gätho ra xui

nte dá thehe yu huä. ⁴Ne nu'bü mí hyax baya mí 'bäpü ndenthe a ra Jesús. Pe nugähe him 'bexque dá pähmbe gue gue'a. ⁵Bi 'yëñje ra Jesús:

—Gyu ts'unt'uhü, ha nte gá thehu yu huä.

—Hin'na, dá ëmfe.

⁶Nu ra Jesús bi 'yëñje baya:

—Pe dami 'yent ni xit'ähü bü ja rán 'yëi ra mbosa, ne 'bex gui thehu baya.

Dá øthe a bi xije ra Jesús, ne ëmme xun ngu dá thehe yu huä, him mí sä ga juxhe ra xit'ä. ⁷Ne nugä gue madi huëgä ra Jesús, dá ëmp'a ra Pedro:

—Guehnu ma Hmuhu nu.

Nu'bü mí 'yøh ra Simón Pedro gue gue'a ra Hmu a, 'bex bi hye rá he nguetho xí mbøgue. Ne bin säcpe ja ra mbosa gue bi zøn'a n'dihi bü i 'bäh ra Jesús. ⁸Pe nuje dá cohmbë bü ja ra mbosa, xun jante dá sømhbe bü ndenthe nguetho dí jut'ähe ra xit'ä ne yupu yu huä. Ne hinga yatho ndenthe, mbe n'da ciento metro. ⁹Ne nu'bü mí zøm bü ndenthe ra mbosa mí huhe, dá nuhe n'da ra sibi i zø bü, ne n'da ra huä i oxpu ja yu despi, ne mí oxpu ra hme. ¹⁰Ne nu ra Jesús bi 'yëñje:

—Bá cu 'da ni huähü xcá thehu.

¹¹Nu ra Simón Pedro baya, bi mba bá jut'a ra xit'ä bü ja ra häi i yuh yu huä, n'da ciento ne yote ma 'de'ma hyu yu huä xun ndoho. Pe hin hapü bi xet'a ra xit'ä. ¹²Nu ra Jesús bi xije:

—Ba ghmbü dan sihmehü, bi 'yëñje.

Pe xinga n'daje xcá änhde to'o a, nguetho dá pähmbe gue gue'a ma

Hmuhe. ¹³Ne bi mba bu zø ra sibi a ra Jesús bi hyac ra hme, ne bi 'daje, ne ra huq.

¹⁴Ne ná hyundi dá nuhe ra Jesús buya gue bin 'yuse, gue'bu go mí dambeni bu ja rán 'yagui.

I yaui ra Jesús a ra Simón Pedro

¹⁵Nu'bu mán niyahe, nu ra Jesús bi 'yemp'a ra Simón Pedro:

—Simón rá ts'unt'u i ra Jonás, ha man'da guí numanhogui xinda guehya 'da.

Nu ra Pedro bi 'yemp'a:

—Haha ma Hmu i, guí paði gue dí numanho i.

Nu ra Jesús bi 'yemb buya:

—Dami 'uñ u ma t'ude'yo, nangue mam hmangä gui xänba yu ja'i i ec'yeigui.

¹⁶Ná yondi xø bi 'yemp'a:

—Simón rá ts'unt'u i ra Jonás, ha majuani guí numanhogui.

—Haha ma Hmu i, guí paði gue dí numanho i, bi 'yembi.

Ne nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Dami fäh ma de'yo 'bu.

¹⁷Ne ná hyundi buya bi 'yembi:

—Simón rá ts'unt'u i ra Jonás, ha guí numanhogui, bi 'yembi.

Ne bi du rá mbui ra Pedro, nguetho ya ná hyundi bi 'yän 'bu i numanho. Ne bi dæti:

—Ma Hmu i, gätho guí paði, guí paði dí numanho i.

Ne nu ra Jesús bi 'yembi mahøn'a:

—Dami 'uñ'u ma zu de'yo dadí huçä. ¹⁸Nu'bu gmín ts'unt'u zai gán 'yose hønbu go hapu guín nde gui mba, ne guí tuzehé rá ngut'i ni foho. Pe nu'bu gán dæc'yei gui ñg

ni 'ye ne n'dan'yo da tut'i i, ne da zix'i i hapu hin guín nde gui mba, bi 'yembi.

¹⁹Guehna bi man ra Jesús, gue da bah ra Pedro 'be'a nín dæte da nu a, ne gue'a dí 'yudi xun hotho Oja a. Ne nu ra Jesús bi 'yemp'a ra Pedro mahøn'a:

—Dami tengui gui thoc'a ma 'befigä, bi 'yembi.

Bi t'än'na ra Jesús nangué a ra Xuua

²⁰Ne nu'bu mí dæ'mi bi den buya bi nyegui, bi nugä gue nequi dí tet'i, guecä madí huçä ra Jesús, ngue 'darpu xtá hu'be bu ja ra mexa 'bu mán sihmehe gue'bu má änni to'o di dä a. ²¹Ne nu'a ra Pedro 'bu mín nugui dí tet'i, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ma Hmu i, 'be'a nín dæte xin da nu na ra Xuua, bi 'yembi.

²²Nu ra Jesús bi dæti:

—Nu'bu ma pähä di 'butho ua gue'bu go dá søcä mahøn'a, hin ni 'befi gui 'yängui. Pe nu'a ni 'befi gui tengui gui thoc'a ma 'befi, bi t'æmbi.

²³Pe janangué'a mi manse yu 'yec'yei gue njam'bu ga tugä. Pe hinga ngubu bi man ra Jesús, pe bi 'yena: “Nu'bu ma pähä di 'butho ua gue'bu go dá søcä mahøn'a, hin ni 'befi gui 'yängui,” xí 'yemp'a.

²⁴Guecä rá xädigä gue bi man ra Jesús, ne guecä xin dí o't' na ra søcuä 'be'a dá nu gue majuani bin ja. Ne dí pähmbe majuani na dí o't'ä ya. ²⁵Ne xun ngu mi'da yun t'øt'e bi 'yøt'a ra Jesús. Pe nu'bu gätho xcä o't'ä, hinga xøt'a gätho xtín ja ua ja ra ximhäi 'bu. Ne hønt'a dí xi ahü ya.